NATIONAL LIBRARY OF CANADA
Collection Development Branch
395 Wellington Str. Order sect.
Ottawa, Ont.
K1A ON4

B103/e/14-1

National Library Bibliothèque Nationale
DEC 20 1978
NEWSPAPER SECTION
SECTION DES JOURNAUX

„Meie Elu" toimetus ja talitus Eesti Majas, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6, Canada ⊕ Tel. 466-0951
Tellimiste ja kuulutuste vastuvõtmine igal tööp., kl. 9 h.-5 p.l., esmasp. ja neljap. kl. 9 h.-8 õ. Laup. kl. 9 h.-1 p.l.
Tellimishinnad: Kanadas: 1 a. $24.00, 6 k. $13.00, 3 k. $8.50. USA-sse: 1 a. $26.00, 6 k. 14.00, 3 k. 9.00. Ülemeremaadesse: 1 a. $30.00, 6 k. $16.00, 3. k. $10.00. Kiripostilisa Kanadas: 1 a. $13.50, 6 k. $6.75. Kiri ja lennupostilisa USA-sse: 1 a. $14.50, 6 k. $7.25. Lennupostilisa. Ülemeremaadesse: 1. a. $23. 50, 6 k. $11.75.
Üksiknumber —.50c.
Kuulutushinnad: 1 toll ühel veerul: esiküljel $3.75, tekstis $3.50, kuulutuste küljel $3.25.

Meie Elu

EESTLASTE AJALEHT PAGULUSES

Second Class Mail Registration No. 1354.

„OUR LIFE". — „MEIE ELU" — Estonian Weekly. Published by Estonian Publishing Co. Toronto Ltd., Estonian House, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada. M4K 2R6 ⊕ Tel. 466-0951

— ★ —

Toimetajad: H. Rebane ja S. Veidenbaum.

Toimetaja New Yorgis B. Parming, 473 Luhmann Dr., New Milford, N.J., USA. Tel. (201) 262-0773

— ★ —

„MEIE ELU" väljaandjaks on Eesti Kirjastus Kanadas.

Asut. A. Weileri algatusel 1950.

Nr. 50 (1505) 1978 | NELJAPÄEVAL, 14. DETSEMBRIL — THURSDAY, DECEMBER 14 | XXIX aastakäik

Rootsi ajakirjanik:

EESTI ON SOVETISEERITUD

Tallinnas pooled venelased, kuid eestlaste trots elab edasi

STOKHOLM (EPL) — Kui kuuekümnendate aastate alguses Eesti sarnanes läänelistele maadele, siis praegu on ta sovetiseeritud. Selline on Svenska Dagbladeti endise Moskva-kirjasaatja Ingmar Lindmarkeri mulje, kes külastas Eestit tookord ja nüüd jälle, viiteist aastat hiljem.

Svenska Dagbladet tõi Ingmar Lindmarkeri rapordi ära tervet lehekülge täitva artiklina nelja autori enda võetud pildiga ja Eesti asendit näitava kaardiga.

Autor naasis hiljuti kolmenädalaselt reportaazhireisilt N. Liitu. Esimest korda läks Lindmarker N. Liitu 1960 kui esimene rootsi mittekommunistliku ajalehe esindaja ja oli SvD korrespondeniks kuni 1964-nda aastani, külastades ka Eestit ja kirjutades asjalikke artikleid.

Omal ajal õppis Ingmar Lindmarker koos mõnede eesti filoloogidega Stokholmi ülikoolis vene keelt. Allakirjutanule ütles ta tagasihoidlikult mõni aeg tagasi, et tema teadmised küll tähestikust kaugemale ei küüni, mis muidugi ei vasta tõele. Pärast Moskva aastaid määrati ta Svenska Dagbladeti kirjasaatjaks USA-sse. Praegu on ta sama lehe üks tipp-skribente.

Esimest korda Eestit külastades leidis rootslane, et meie kodumaa sarnanes Lääne riikidele — nüüd nendib ta aga, et Eesti on sovetiseeritud. Ta külastas Tallinna ja Tartut, kohtas tavalisi inimesi, usklikke, Tartu ülikooli rektorit ja õppejõude ning Eesti Kirjanike Liidu liikmeid. Suurte pealkirjadega artiklis „Venelastel on Eestis raske" — „Peavad ootama kõrtsis" — „Keeleline boikott" kirjeldab Lindmarker asjalikult ent teatud südamliku tundega eestlaste suhtes olukordi Tallinnas ja Tartus. Ta leiab, et võitlus käib praegu eestluse säilitamise eest valitsusvõimu kiuste.

TROTS ELAB EDASI

Kõneldes inimestega, leidis ta et nende pilgus, sõnade rõhutamises ja ühtluste nüanssides märkas, et trots elab edasi, see jonnakas kindlameelne otsus, mille tulemuseks on, et Eesti, tema rahvas ja keel, on üle elanud kui rahvus vaatamata rootslastele, sakslastele ja venelastele.

Lindmarker nendib, et kui ta Moskvast 60-ndate aastate algul sõitis Tallinna, siis näis talle, et oli tulnud lääneriiki. „See ei olnud enam Nõukogude Liit, see oli vana ringmüüriga Hansalinn, blondide naistega, kes istusid kohvikus ja härradega, kes tervitades kergitasid kaabut. Kontrast poolaasialiku, talupoegliku Moskvaga oli terav. Mõnel määral oli reaktsioon nüüdki sama.

Tallinn on ainulaadne Nõukogude Liidus, seal leidub veidi Skandinaaviat, veidi Soomet ning elulaadi, mis suurelt erineb venelaste omast ja inimesi kes jätkuvalt kaitsevad endid välise vahelesegamise vastu".

Ometi leiab Lindmarker, et 15 aastat hiljem sinna tagasi tulles, pole kahtlust selles, et Tallinn ja Eesti on venestunud, õigemini sovetiseerunud. „Tasapisi kustutatakse omapära. Pikk ja raske mõjuavaldus jätab hallid jäljed tänavapilti. Fassaadid, sildid, inimesed nivelleeritakse nõukogude ühtlusveskis".

TALLINNAS POOLED VENELASED

Tallinnas on 50 protsenti elanikest venelased, jätkab Lindmarker ja nendib, et eestlastel on harjumuseks nimetada kõiki teisi seal esinevaid Nõukogude Liidu rahvusi „venelasteks" olgu need siis armeenlased, grusiinlased või ukrainlased. Aga eestlased ise reageerivad kibedusega sellele, kui välismaalased neid juhtuvad nimetama „venelasteks". Ta ütleb, et päris kahju hakkab vene keele rääkijatest, keda nonshaleeritakse restoraanides ja ärides. Valitseva süsteemi tõttu on ju ükstapuha kui nõnda kaotatakse mõni kunde. Eestlased jutustasid Lindmarkerile, et just noorem sugupõlv avalikult pilkab venelasi, eesti keeles! 75 protsenti segaabielude lastest nimetavad endid eestlasteks.

Ühes Tallinna kohvikus ütles üks tööline rootslasele, et enne sõda olid eestlastel topelt nii kõrge elustandard kui soomlastel. „Nüüd võite ise näha, kuidas olukord on. Kui me vaid saaks omale jätta oma tööstussaadusi. „Tööline mõtles sellega itta suunduvaid transporte, mis koosnevad Eestis toodetud masinatest ja muudest kaupadest. Eestit peetakse nõukogude rikkaimaks vabariigiks. Tööstus on suurel määral sõltuv importitud vene tööjõust, lisab reporter.

Lindmarker jätkab, et inimesed nüüd on oma väljendustes palju julgemad kui tema eelmisel külaskäigul, mil rootsi ajakirjanikke jälitati. Pirita metsades autodega ja Tallinnas nende kannul käisid KGB-amatööragendid . . .

„Võibolla kasutatakse tänapäeva rafineeritumaid meetodeid, ent tõenäolik on, et isiklik järelevalve on lõpetatud. See ei tähenda sugugi mitte, nagu ei oleks enam politseiriiki". Lisab Lindmarker.

USULINE ÄRKAMINE

Petliku rahulikkuse pealispinna all jälitatakse kõiki avalikke teisitimõtlejaid, neid ähvardatakse ja saadetakse välja. Vabakirikute pastorid on

(Järg lk. 2)

ESTO '80 „Põhjakotka" lendude esimene koosolek P. Lawson reisibüroo ja Scandinavian Airlines esindajatega. Paremalt — esimene: Tõnu Tõsine — Sihtasutus Eesti Päevad Kanadas ja Esto '80 Kanada esimees, Eric Kuutti — SAS Area Manager ja Public Relations Kanadas, Elna Kungla — Lennukomitee liige. Taga, paremalt: Gordon Honsey — SAS Senior Sales Rep. Richard Gallegos — P. Lawson reisibüroo charter osakonna juhataja, Leo Puurits — Skautlike noorte lennu juht, Gunnar Mitt — Lennukomitee majandusjuht. (Lähemalt lhk. 2)

Foto — Elna Kungla

LÄTLASTE VASTUS MOSKVA MUSTAMIS-KAMPAANIALE

TASS süüdistas pagulasorganisatsiooni tegelasi

STOKHOLM (EPL) — Läti Rahvusfondi tegelased, luuletaja Andrejs Eglitis ja arheoloogia doktor Valdemars Ginters, keda Tass pärast Riia kohtuotsust Laimons Niedre vastu süüdistab „USA ja Ameerika spionaazhis", on rootsi ajakirjanduses avalikult välja astunud Moskva mustamiskampaania vastu.

Nad rõhutavad, et tegemist on järjekordse katsega kujutada balti organisatsioone kui mingeid „spionaazhitsentrumeid". Ginters on Läti Rahvusfondi esimees, Eglitis sekretär. Fond asub Stokholmis Västmannagatan nr. 27 asuvas hoones.

Valdemars Ginters, kes viimased 30 aastat on töötanud riiklikus ajaloomuuseumis, on praegu 79 a. vana ja on vene ja saksa okupatsioonide ajal Riias olnud põrandaaluse patriootilise keskuse liige, milline mh. aitas lätlasi põgeneda Nõukogude uue okupatsiooni eest.

Tass ütleb, et dr. Ginters on olnud „kauaaegne USA ja Briti vastuluure kaastööline". Ginters ise ütleb Expressenile, millise esindaja külastas Läti Rahvusfondi lokaale, et süüdistused on fabritseeritud KGB desinformatsiooni osakonna poolt ja neid korratakse juba kuuendat korda.

Juba aastal 1965 andis KGB välja raamatu „Mis on Läti Rahvusfond", milles organisatsiooni juhtkonda kujutati kui spionaazhiagente. Pidevalt on lansseeritud süüdistusi isikute vastu üle maailma, kes on astunud välja Baltikumi vabaduse eest ja paljastanud Nõukogude rezhiimi.

Samal 1965-ndal aastal

olid kaks Nõukogude esindajat Riiast otsinud Stokholmis üles Eglitise ja pakkunud talle suurema summa raha kui ta lõpetab oma nõukogude kritiseerimise. Ta keeldus.

Ginters ja Eglitis on jutustanud, et Fond asutati 1947 ja selle ülesandeks on koguda dokumentatsiooni olude kohta Lätis ja säilitada Läti kultuuri. Ka Niedre on annud pilte, mis annavad pildi muudatustest Lätis, mh. kirikute, talude jne. olukorrast praegu.

„Meie ei ole nende hulgast leidnud ühtegi pilti, millel võiks olla mingi sõjaline või strateegiline tähtsus", ütlevad nad. Niedre ei sõitnud Lätisse mitte Rahvusfondi ülesandel, vaid oma algatusel ja ta pidas täiesti avalikku kirjavahetust ka nüüd temaga koos süüdi mõistetud Janis Akdraga täies teadmises, et kirju loetakse.

Rootsi ajakirjaniku küsimuse peale, kuidas võis Niedre ennast süüdi-

(Järg lk. 2)

Toronto Eesti Majas teisel korral „Meie Elu" ärist leiab igaüks omale sobiva jõulukingi. Avatud igal tööpäeval kl. 9—5, esmaspäeva õhtuti kuni kl. 8 ja neljapäeva õhtuti kuni kl. 9 ja laupäeviti kl. 9—1.

Foto: Elna Kungla

ESIMENE EESTI MUUSIKA KONVERENTS 3. ja 4. VEEBRUARIL

T. E. Baptisti Kogudus
esmaspäeval, 25. dets. kell 6 õhtul
Jõululaulude õhtu küünlavalgel
SEGAKOOR, NOORTEKOOR, SOLIST. Kõne E. TOOMPUU.

TORONTO EESTI SELTSI
LASTEAIA JÕULUPUU
Laupäeval, 16. dets. kell 10 hommikul
Eesti Maja suures saalis.

AKADEEMILISE KODU
JÕULUPIDU
reedel, 22. detsembril kell 8 õhtul Tartu College'is.
Tantsuks mängib „KAJA" orkester.
Sissepääs $6.00. Kõik AK liikmed ja nende külalised tere tulnud!

UUENDAGE „MEIE ELU" TELLIMINE UUEKS AASTAKS.

USUVABADUS VABADUSETA

Demokraatlike maade põhilisteks tunnusteks on mitmesugused kodanike vabadused, nende hulgas ka usuvabadus. Kus tegelikult algab vabadus ja kus vabadus lõpeb sellesama vabaduse nimel — see piir ei näikse alati selge olevat. Küsimuse on toonud drastiliselt ülesse nime poolest usulise sekti „The Peoples Temple — Rahva templi" massmõrva-enesetapu traagiline juhtum Guajaanas, kus suri 911 inimest.

Ameerika mandril on usuvabadus sedavõrd suur, et peagu iga grupeering, kes lisab sõna „usu" oma nimetusele, saab tekkida ja tegutseda peagu ilma riikliku kontrollita. Seepärast on usulisi sekte eriti USA-s peagu lugematul määral. Kõik oleks korras, kui usu nimel koonduvad isikud, kuid eriti nende juhid tegutseksid ainult usulise õpetuse ja usulise tõlgitsuse alal. Kahjuks on see mõningate grupeeringutega teisiti ja otsitud usulise vabaduse nimel satuvad tuhanded inimesed oma juhtidest vaimsesse, majanduslikku ja moraalsesse sõltuvusse, nagu see esines „Rahva templi" liikmetega. Mõningate grupeeringute juures kaotavad nende gruppide liikmed isegi vabaduse mõtlemiseks ja sektist lahkumiseks.

Nii oli ka „Rahva templi" ligemale tuhandepealise grupiga, kes elasid ainult oma juhi või õpetaja korralduste kohaselt, loovutasid viimasele oma varandused ja olenesid isegi seksuaalselt temast. Juhidistsipliin oli sedavõrd range, et õpetaja korraldusel mürgitati lapsed ja täiskasvanud teostasid mürgituse läbi massilise endatapu kui ilmnes, et USA senaator Ryan ilmus kohale, et lahkuda soovijaid välja aidata. Grupp pärines originaalselt USA-st ja sellega oli seletatav ka senaator Ryani huvi küsimuse vastu.

Sellised ususektid ei ole ainult Ameerika mandri ja USA omapäraks. Neid leidub Euroopas ja teistes maades ning esines omalajal isegi Eestis. Viimaste hulgas oli n.n. Smirnovi usuliste grupp Rakveres, kes asutas selleks üüritud majas ühiselamise, noore ja haritud liikmeskonnaga tulemusega, et teenitud töötasud ja kodude mitmesugused varandused kanti vanemate teadmata abielupaar Smirnovide käsutusse. Selle tegevuse ulatudes ajalehtede veergudele, paigutati Smirnovid võimude poolt Viljandisse, et gruppi ühel või teisel moel laiali ajada.

USA võimudel ei olnud teadmata „Rahva templi" liikmete ekspluateerimine juhtide poolt San Franciscos ja grupi asukohtades. Ometi ei julgetud juurdlust alustada, kuna, nagu FBI ütleb, oleks see usuvabadusse segamine ja võib tekitada suurt kisa. Ometi jäi küsimus tõstatamata, kelle usuvabadus oli mängus, kas paranoilise ja ohtliku õpetaja usuvabadus või tema koguduse liikmete usu- ja tegevusvabadus.

On ometi päris selge, et riik peab kontrollima ka usuühingute tegevust õige mitmest aspektist. Esiteks toimub see usuühingu põhikirja registreerimise kaudu. Sellele peab järgnema põhikirja kohase tegevuse kontroll. Kolmandaks peab järgnema sissetulekute hankimise moodus ja kontroll kehtivate maksuseaduste nõuetele vastavuse suhtes. Ning lõpuks on riigivõimul võimalus kontrollida laekuvate kaebuste põhjal ususekti liikmete isikuvabadust või nende puudmist. USA võimudele oli selliseid kaebusi saadetud ja olukord ei olnud teadmata, mida näitab ka senaator Ryani sõit Guajaanasse. Mis jäi tulemata, oli võimu reaktsioon seletusega, et riigivõim ei saa olla usuühingute liikmeile lapsehoidjaks. Ometi oli „Rahva templi" tegevus ammugi inkrimineeriv ja sellisena lasus riigivõimul kohustus kontrolliks.

Muu maailma avalikkuse reaktsioon oli sellesse traagilisse sündmusse mõistev ja kahetsev. Ainult „Pravda" leidis, et sündmus iseloomustab Ameerika dissidentide traagilist olukorda, kus inimesed polnud võimelised omale leidma asukohta Ameerikas. Võib olla, et „Pravda" väljendus on teatud määral õige, sest N. Liidu dissidentidel on ruumi küll — Siberis.

V.

KAASMAALASED

Laenu vajaduse korral kasutage TORONTO EESTI ÜHISPANGA madalaid laenuintressimäärasid.

HÜPOTEEKLAENUD ..... **11% aastas**
Intressid arvestatakse veerandaasta viisi — laenud on lahtised

PERSONAALLAENUD ..... **11.4% aastas**

Personaallaenud on laenuvõtja surma ja jäädava töövõimetuse puhul kindlustatud $10,000.00 ulatuses.

ÜHENDUSES ON JÕUD

AKTUAALSEL TEEMAL

UUED TUULED HIINAS

Mao Tse-tungi ja Chou En-lai poolt raudses haardes hoitud Hiina rahvamassid on hakanud järsku ärkama. Hiinas on hakanud puhkuma uued tuuled, mis on selle tulemuseks, et Hiina senisest iseleeritud olekust taotleb tõusta jälle normaalsetesse vahekordadesse teiste maailma rahvastega.

Novembris ilmusid järsku Pekingi tänavatele suured käega kirjutatud loosungid, millised mõistsid hukka Mao teooriaid, nõuti isegi inimõigusi ja demokraatiat. Noored hiinlased nõudsid Hiina majanduse elustamist, tööstuste ja maa moderniseerimist. Soovitakse USA tehnoloogia rakendamist ja USA kapitali sissetoomist Hiinasse. Võimult teine mees Teng Hsiao-ping oli see, kes neid meeleavaldajaid kutsus avalikult korrale, märkides, et Mao ei olnud ilmeksimatu, tal oli siiski 70% õigus. Ta juhtis tähelepanu, et sellised tänavarahutused kahjustavad Hiina ühtlust ja tervikust.

Poliitilised kogunemised ja Mao vastased ning demokraatiat ja inimõigusi nõudvad loosungid on kõigele vaatamata selleks märgiks, et olukorrad Hiinas pole kaugeltki veel stabiliseerunud ja kulisside taga käib äge võitlus praeguste juhtide Hiina moderniseerimise vastu.

Suurte Mao vastaste loosungite ilmumine Pekingi tänavatele ehmatas hiinlasi ennast palju enam, kui välismaalasi. Asjaolu, et sellised rahutusi tekitavad loosungid jäid tänavatele mitmeks päevaks, on selgeks märgiks, et need toodi välja praegu tähtsatel võimupositsioonidel olevate võimumeeste poolt.

Suuremaks üllatuseks oli, et loosungites nõuti isegi inimõiguste rakendamist ja demokraatiat ja valitsuse otsuste kritiseerimise õigust. Sellised nõudmised olid kadunud Mao rezhiimi ajal võimatud. Mööduvad kolmel aastakümnel oli õpetatud hiinlasi ameeriklasi ja nende kapitali vihkama. Nüüd aga järsku nõuti, et ameeriklased tulgu tagasi ja toogu kaasa oma kapitali ja tehnikat, mis on nii hädasti mahajäänud Hiinas vajalik. Hiina majandus tuleb elustada ja Hiina tööstus moderniseerida ja mehaniseerida.

Kohe moodustusid ka diskussiooni foorumid, kus esitatud nõudmisi asjalikult arutati. Kõige rohkem huvitas neid uuendusi Hiina noorus. Nad leidsid, et Mao iganenud vihkamiskampaania ja vananenud teooriad tuleb heita kolikambri. Tuleb rakendada uuemaid ja moodsamaid võtteid, et Hiina jõuaks järele teistele maailma rahvastele. Selleks on vaja välismaiseid eksperte, uusi moodsaid masinaid, väliskapitali. Sellega nagu oleks järsku saabunud uus kevad. Väravad avati ja elu hakkab tulvama uue hooga.

Kõigile on selge, et selle kampaania taga pidid olema praegused juhtivad poliitikud, sest ilma nende nõusolekuta ei oleks sellised asjaolud Hiinas olnud mõeldavad. Arvatakse, et need liikumised kutsuti välja praeguste võimumeeste, aga eriti Hiinas praegu võimult teise mehe Teng Hsiao-Pingi poolt, et saada Hiina laiu masse oma uuenduste poliitika taha. Et Hiina suured massid toetaks, seda poliitikat, et ta viibis mööduvad suvel Euroopas, Iraanis, Jaapanis ja mujal, et luua kindlat liini Hiina peavaenlase N. Liidu vastu.

Teng oli Hiina poliitik, kes väsimatult on võidelnud Hiina moderniseerimise eest. Ta kõrvaldati Mao ajal mitu korda võimult ja oli põlu all. Ta tõi tol ajal põlu all olnuist paljud juhtkonda kaasa. Kuid praegusel juhtkonnal on kibe opositsioon kultuur-revolutsiooni ja Mao pooldajate poolt. Need nõuavad Mao aegset isoleerimist ja kõige moodsa vihkamispoliitika jatkamist. Mõnelt poolt arvatakse, et Mao positsioonis oleva Hua ja Tengi vahel on lahkhelid. Kuid Teng eitas avalikult lahkhelide olemist. Kuid Teng taotleb kahtlemata kiiremas tempos moderniseerimist.

Teng oli ka see mees, kes kutsus rahvast üles lõpetama meeleavaldusi. Need võivad kahjustada Hiina ühtlust ja tervikust. Ilmselt taheti nende demonstratsioonidega anda hoopi Mao pooldajatele, kes vihkavad Tengi ja Hiina moderniseerimist. Vaatlejad märgivad, et meeleavaldused kandsid lojaalsete dissidentide ilmet.

Samal ajal märgitakse, et Hiinas süveneb N. Liidu vastane meeleolu. Majanduse elustamise ja tööstuse moderniseerimise põhjustena tuuakse ette, et sellega olla tugevam N. Liidu rünnakule vastu astuma.

Ameeriklased on aga jälle teretulnud Hiinas. USA ettevõtted sõlmivad järjest uusi lepinguid, et teostada uusi projekte. USA pangad avavad oma osakondi Pekingisse. USA ettevõtted ehitavad Hiinasse moodsaid hotelle, mis toovad Hiinasse välismaiseid turiste, kes jätavad maha nii hädasti vajalikku välisvaluutat. Hiinlased ostsid möödunud aastal 378 miljoni dollari eest USA nisu ja muid toitaineid. Hiinasse müüdi 5 suurt Boeing jett reisilennukit. Ameerika tehnikud puurivad Hiinas õli ja õli on muutunud Hiina tähtsaks väliskaubandusartikliks. Õli vastu saab Jaapanilt kõiksuguseid moodsaid kaupu, mida nii hädasti vajatakse. Kuid arvatakse, et see kõik on alles algus. Kaubavahetus Hiinaga suureneb kiiresti.

See kõik algas pärast seda, kui võimult kõrvaldatud USA president R. Nixon külastas Hiinat. Praegustest USA poliitikutest olid Hiinas välissekretär C. Vance, riikliku julgeolekunõunik Z. Brzezinski ja 100 Kongressi liiget eesotsas senaatorite E. Kennedy ja Jacksoniga.

On tõenäoline, et möödunud novembri tänavameeleavaldused olid Hiina rahvamasside reaktsioon käigusolevale Hiina moderniseerimisele.

AJK

ESTO '80 STARDIL

Kui muhameedlased rändavad igal aastal Meccasse, et oma usku kinnitada, siis vabad eestlased kogunevad üle maailma iga nelja aasta järele, et eestluse vannet korrata, kinnitada oma usku ja lootust ning nõuda, et vabadus ja inimõigused taastataks esivanemate maal. Vabad eestlased ei ole kahelnud eestluses ega eesti eluõiguse nõudmises.

Teoks on saanud 2 ülemaailmsed kokkutulekud, kust meie kõik oleme uut jõudu ja usku leidnud. 1972 kitsaks jäi eestlastele Toronto peatänav ja Raekoja väljak, 1976 vene laevad põgenesid Baltimore sadamast, kui algas ESTO '76. Ees on ESTO '80 Stokholmis, millest võib arvata ja loota kujuneb kõige suurem eestlaste kokkutulek igast neljast maailmakaarest. Stokholmist saab vabade eestlaste pealinn üheks nädalaks Läänemere kaldal. Kui kunagi meie esivanemad Sigtuna hävitasid, et oma arveid õiendada, siis nüüd koguneme Stokholmi, et tänutunnet näidata sellele maale ja rahvale, kes meid kunagi sõjatules vastu võttis ja peavarju andis. Julgelt heiskame sini-must-valget Stokholmi tänavatel, väljakutel ja nõuame vabadust aheldatud kodumaale — kinnitame vendadele-õdedele üle Läänemere, „Meie ei ole teid unustanud".

ESTO '80 mõte on nagu tuli tuha all põlenud, nüüd on aeg leegile lüüa. Kanada eestlaskond hakkab end aktiivselt sõidule valmistama. See ei ole väike üritus, see ei ole saja inimese rändamine, see on suurüritus, kus arvu mõõdame tuhandetega. Selle ürituse läbiviimiseks on tarvis palju inimesi igalt alalt. On tarvis organisatsiooni, mis koordineeriks ja juhiks. Õnneks ESTO '72 lõi meile need alusmüürid, millele ehitati „Sihtasutus Eesti Päevad Kanadas" ja kes nüüd eelseisvaid üritusi on asunud algatama ja koordineerima Kanadas. Väga paljud organisatsioonid on jõudnud kavandamise ajajärgust praktiliste eeltööde juurde ESTO '80 osas. Valitud ja trükitud on laulupeo laulud, koostatud rahvatantsu ja võimlemise programmid — jäävad ainult harjutused, millega juba ongi alatud. Rahvatantsijatel on käigus ka „säästuaktsioon", et lennukulude tasumist kergendada. Teada on, et samasugune aktsioon on tulemas ka skautlikus organisatsioonides ja arvata võib, et nendest algustest kujuneb „säästuaktsioon" kõigile sõita soovijatele. Uue aasta saabumisega asume aktiivselt ESTO '80 ettevalmistusele.

Skautlikud noored moodustasid esimestena lennutoimkonna, kuhu kuuluvad gaider Liia Orav, skautmasterid Gunnar Mitt ja Leo Puurits. Mõlemad skautmasterid on organiseerinud ja juhtinud kahte skautlikku lendu Euroopasse 1964 ja 1970. Vastavalt Sihtasutus Eesti Päevad Kanadas, tuleb moodustamisele ühine lennutoimkond, mille koosseisu kuuluksid organisatsioonide esindajad või inimesed, kelledel on küllaldaselt kogemusi sarnaste sõitude korraldamisel. Reedel, 8. detsembril toimus koosolek P. Lawson Reisibüroo ja SAS lennuliini esindajatega, millest võtsid osa Tõnu Tõsine, Gunnar Mitt, Leo Puurits ja „Meie Elu" esindaja Elna Kungla. Samal kokkusaamisel sai teatavaks, et Sihtasutus on moodustanudki Põhjakotka '80 Toimkonna, kuhu kuuluvad Tõnu Tõsine, Leo Puurits, Gunnar Mitt, Jüri Ramjalg, Peeter Einola, advokaat Järvalt, Vally Johanson ja Elna Kungla.

Koosolekul reisibüroo ja SAS esindajatega arutati kõiki võimalikke küsimusi ühenduses ESTO '80 lendudega, millest kirjalikult teatatakse eelregistreerimisel. Tõenäoliselt toimub 3—4 Charter-lendu. Skautlike noorte lennu väljasõidu kuupäevaks on reserveeritud reede, 27. juuni 1980 kuna Maailmalaager Metsakodus algab 28. juunil ja kestab 6. juulini, 6. juulil algavad III Ülemaailmsed Eesti Päevad „ESTO '80". Lendude kestvuseks võib kujuneda 2, 3, või 4 nädalat vastavalt sõitjate soovidele. Esialgu lennuhinnana arvestatakse umbes $450.00, mis on äärmiselt odav hindadest ja Kanada raha väärtusest. „Põhjakotka '80" toimkond peab peatselt esimese ühise koosoleku, et seada kokku lendude kava ja ringkirjad, koostada lehed eelregistreerimiseks. Kirjad saadetakse välja organisatsioonide kaudu ja üksikjad avaldatakse ka ajakirjanduses. Kõigil eestlastel on võimalus kaasasõiduks.

Vastavalt Rootsi „Lend Läände" eeskujule ja meie oma kogemustele mineviku lendude organiseerimisel valiti P. Lawson Travel „ESTO '80" reisibürooks, arvestades nende suurust üle Kanadalises ulatuses ja häid koostöö kogemusi minevikust.

elna

Eesti . . .

(Algus esiküljel)

rootsi ajakirjanikule rääkinud usulisest ärkamisest noorte hulgas vaatamata välisele survele. Lindmarker külastas Oleviste kiriku koorikabelis toimunud jumalateenistust, mil sadakond noort seisid ligistikku palvetades ja lauldes koraali pisarate voolates mööda helendavaid põski.

Ühes teises koguduses jutustas talle üks naine oma viletsas saksa keeles kiriku isoleeritud võitlusest võimudega. Ateismi pasundatakse kõvasti, usklikud peavad olema vait. Usu alal aktiivseid isikuid tabab karistus. Tema oma mees kaotas juhtiva koha. „Me peame olema tänulikud kõige eest", ütles vaikselt nuttev naine.

Ingmar Lindmarker kohtas isegi Eesti Kirjanike Liidu liikmeid Tallinnas. Talle öeldi seal, et eesti lugejad soovivad eelkõige dokumentaalseid kirjeldusi. Nad tahavad teada nii täpselt kui võimalik, mis on juhtunud nende ajaloo kestel sõdade ja vallutamiste alal. „Fantaasia ja tõelisuse võltsimine on vähem populaarsed". Lindmarker küsib irooniaga, kes siis kirjeldaks tänapäeval kõike õiglaselt ilma et tsensuur vahele ei astuks . . .

Vihm oli üle jäänud, kui Lindmarker õhtupimeduses laeval Tallinnast väljasõitis:

„Relvastatud sõdurid passikontrollis on lahkumistervituseks, ja need pole mitte eestlased, vaid venelased. Soome lahe lainetus paneb laeva liikuma. Pärast kolme nädalat lahkume Nõukogude Liidust. Seda on kuidagi vastumeelt ütelda. Lahkume Eestist", lõpetab Svenska Dagbladeti reporter.

Lätlaste . . .

(Algus esiküljel)

tunnistada, kui ta pildimaterjal läänevinklist ei ole mingi spionaazhimaterjal, on intervjueeritavad ütelnud:

— Kel on vähegi aimu Nõukogude meetodeist, teavad, et ülestunnistused võivad olla äärmise surve all toimunud ülekuulamiste viljaks.

Usume, et Niedre võis süü omaks võtta oma isa, ema ja õe hoidmiseks, kes on alles Riias. Raske karistus peab olema hoiatuseks kõigile Nõukogusid külastavaile turistidele, et nad midagi ei teeks, mis kuidagi võiks irriteerida sealseid võime.

Eelkõige püüavad nad aga kompromiteerida eksiilorganisatsioone, ütlevad Ginters ja Eglitis.

Läti on N. Liidule „õrnaks" piirkonnaks, sest sinna on venelased paigutanud rea robotbaase ja muid sõjalisi seadmeid, samuti ehitanud strateegilisi teid.

LUGEJA KIRJUTAB

„Meie Elu" avaldab meelsasti oma lugejate mõtteavaldusi — kaneid mis ei ühtu ajalehe seisukohtadega. Palume kirjutada kokkuvõtlikult ja lisada oma nimi ja aadress. Toimetus jätab endale õiguse lugejate kirju redigeerida ja lühendada ning mittesobivuse korral jätta avaldamata.

Päästearmee astus protestiks Kirikute Maailmaliidust välja

20. okt. Kanada V-5 televisiooni programmis selgitati Aafrika neegerterroristide rahalist toetamist Kirikute Maailmaliidu ühe piiskopist esindajaga. Teatati ühtlasi, et Kanada Päästearmee kirik astus Liidust protestiks välja. Samuti näitas Torontos korraldatud kirikuhääletus, et 83% koguduste liikmeist on Kirikute Maailmaliidu kommuniste toetava poliitika vastu. Eesti kirikus oleks see tõenäoliselt 100%. Kui kommunistlike terroristide toetamine kiriku kaudu ei lõpe, on siis ainus alternatiiv, et eestlased peaks oma kirikust väljaastuma!?

Luterlane

F. R. Kreutzwald — „pärisorja" või mõisavalitseja poeg

Okup. Eesti propagandaveski on eestlasi alavääristavalt „E. kirjanduse biograafilises leksikonis", 1975, lk. 157/8 E. Nirgi sulest avaldanud Fr. R. Kreutzwaldi eluloo:

„Sünd. 26. 12. 1803 Virumaal Jõepere mõisas pärisorjast kingsepa pojana . . . 1815. a. vabastas mõisaomanik perekonna pärisorjusest . . . See on sihilik rumalus, sest Eestis pole kunagi olnud pärisorjust.

„E. biograafiline leksikon" a. 1926—29, lk. 231 Aug. Anni artiklis: „Kreutzwald — isa Juhan, hiljemini priinimega Reinholdson, oli mõisa kingsepp, ema Ann oli mõisa-tüdruk". Ka marksistliku maailmavaatega Anni on märgist mööda löönud.

Tartu akadeemiline korporatsioon „Estonia" (asut. 1819), mille liige F. R. Kreutzwald oli, on avaldanud oma liikmete biograafilised andmed juba a. 1834 alates. „Album estonorumis" (1939, lk. 46/7) leidub järgmine sissekanne: „1826, I sem. nr. 119, 2132. Kreutzwald, Friedrich Reinhold, sünd. Jõepera (Jõmper) mõisas 14. dets. (v.k.) 1803 mõisavalitseja Johann K. ja Ann Michelsoni pojana . . . abiellus Marie Elisabeth Sädleriga, tinavalaja Joh. C.D.S. ja ta abik. Anna K. Stammi tütrega." Nende andmete õiguse ja ehtsuse osas saab vaevalt olla eriarvamusi, sest samas biogr. leksikonis on F. R. K. concoeterite eestlaste, pärastise keisri ihuarsti Philipp J. Karelli päritolu osas mainitud: isa oli „Kleinbürger", s.o. väike-kodanik. Ta isa oli Tallinnas tööline. Samuti eestlase W. O. Dannebergi puhul. Eestlase Fr. Nestleri osas on isa märgitud kellasepana, ja Karl Masingu puhul — isa — köster, jne.

Seega ei jää muud üle kui konstateerida E. Nirgi ja A. Anni artiklite osas, kas andmestiku puudulikkust või sihilikku pahatahtlikkust. Kuna perekonnanimed Eestis registreeriti keiserliku ukaasiga 1826, siis on loomulik, et F. R. K. isa võttis oma isa Reinholdi nime omale perekonnanimeks, kuna poeg, kes oli juba käibel oleva pseudonüümi Kreutzwaldi all registreeritud Tartu ülikooli, seadusepärastas selle kui perekonna nime.

Sks

Konstantin Chernenko Brezhnevi järglane?

Kremlis toimusid muudatused. President L. Brezhnevile kuulekas 67. aastane K. Chernenko tõusis kõikvõimsa poliitbüroo täieõiguslikuks liikmeks. Ta on üks poliitbüroo nooremaid liikmeid ja arvatakse, et temast võib saada president L. Brezhnevi mantli pärija.

K. Chernenko on olnud üheks kuulekamaks L. Brezhnevi administraatoriks ja ta sai Poliitbüroo kandidaadiks 1977. a. Ta on L. Brezhnevi jõupoliitika pooldajaid.

Rahuauhind kahe peale

Teatavasti määrati selleaastane Nobeli rahuauhind Iisraeli peaminister M. Beginile ja Egiptuse president A. Sadatile. M. Begin käis Norra pealinnas Oslos oma auhinda vastu võtmas, kuna A. Sadat keeldus Norrasse koos M. Beginiga minemast, sest loodetud Camp Davidi suurelt reklaamitud Egiptuse—Iisraeli rahuleping on jooksnud ummikusse. A. Sadati auhind anti üle tema esindajale. Egiptuse—Iisraeli rahu tähtpäev 17. dets. läheneb, kuid praegu on selle allakirjutamine alles mägede taga, kuigi USA välissekretär C. Vance käis A. Sadatit veenmas rahu allakirjutamiseks.

Esto Mutual Fund Ltd.

8. dets. aktsia hind $7.52

145 King Street West, Suite 1900, Toronto M5H 3M1 — tel. 364-1131
Õhtul tel. 925-6812

Iraanis saatuslikud päevad

Iraanis on praegu sisemised raskused niivõrd suurenenud, et välismaalased, eriti ameeriklased ja kanadlased valmistuvad Iraanist lahkumiseks. Kommunistid on võtnud kasutamisele kõik võimalikud trikid ja võtted, kuidas välismaiseid ajakirjanikke petta. Üheks võtteks on, et pikas mustas ürbis agitaatorid kannavad tühje puusärke surnuaiale ja matavad neid seal maha, kui sõjaväe poolt hukatuid. Pikkade mustade ürpide alla on sageli peidetud relvi ja lendlehti.

Iraani sõjaväel on kasutada demonstrantide vaos hoidmiseks pisargaasi ja muid vahendeid ning neil ei ole vajadust demonstrante tulistada, kui vaid siis kui sõdureid tulistatakse.

Praegu toimuvad suured muhameedlaste pidustused ja valitsuse ja shahhi vastased panevad kõik mängu, et shahhi võimult kukutada, mis avaks kommunistidele väravad võimu ülevõtmiseks. Kommunistide eesmärgiks on streikide abil viia riigi majandus alla. Vähendada õlitoodangut ja viia rahvas sisevõitlustesse, milleks kõik eeldused on olemas, sest ajakirjandus aitab rahutuste süvendamisele kaasa.

Üheks shahhi suuremaks veaks loetakse asjaolu, et ta püüdis edendada haridust ja kaotada seniseid brutaalseid keskaegseid kombeid, nagu abielurikkuja avalik kividega surnuks viskamine jne.

Moskva raskustes Ida-Euroopas

Moskva vahekorrad Rumeeniaga halvenevad. Rumeenia kommunistliku parteijuht Ceausescu kõvendab oma vahekordi Hiinaga, mille tõttu vahekorrad N. Liiduga halvenevad.

N. Liit ei soovi raskusi Ida-Euroopas ja püüab Rumeeniaga läbi ajada sõbralikult, sest ta kardab, et Rumeeniale võivad järgneda teised satelliidid.

Sotsialist Ed. Schreyer kindralkuberneriks

Peaminister P. E. Trudeau valmistas Kanada avalikkusele suure üllatuse esitades järgmiseks viieks aastaks Kanada kindralkuberneriks ja kuninganna esindajaks endise Manitoba uusdemokraatide parteist peaministri Austria päritoluga Ed. Schreyeri. E. Scheyer kaotas aasta tagasi oma koha konservatiividele. Ta on ainult 42 aastat vana ja sellega üks nooremaid oma kõrges ametis. Ta on esimene fanaatiline sotsialist kindralkuberneri ametis.

E. Schreyeri määramine tuli isegi liberaalide parteile suure üllatusena ja arvatakse, et see vähendab veelgi rohkem liberaalide partei väljavaateid eelseisvatel liiduparlamendi valimistel. Üheks põhjuseks on kahtlemata asjaolu, et praegune kindralkuberner Jules Leger oli haiglane ja ei olnud võimeline oma ametiülesandeid korralikult täitma.

Arvatakse, et P. E. Trudeau taotleb eelseisvatel valimistel koostööd sotsialistidega ja juhul, kui konservatiividel ei õnnestu saada valimistel absoluutset enamust, siis taotleb P. E. Trudeau koalitsioonis sotsialistidega vähemusparteina jätkata peaministri ametit, milleks on vaja sotsialistist kindral kuberneri.

Endine Iisraeli peaminister Golda Meir suri

Venemaal, Kievis sündinud ja USA-s üleskasvanud endine Iisraeli peaminister ja üks Iisraeli tunnustatuimaid poliitikuid, Golda Meir suri verevähja tagajärjel 80-ne aastasena.

Ta oli üks Iisraeli iseseisva riigi idee eestvõitleja. Teda kutsutakse Iisraeli rahva vanaemaks. Ta oli esimeseks Iisraeli saadikuks USA-s. Pärast seda oli tööministriks. 1968. a. sai Iisraeli peaministriks ja oli selles ametis 5 aastat. Golda Meiril on suured teened N. Liidu poolt toetatud Egiptuse rünnakute tagasilöömisel. Tema teeneks oli, et USA andis Iisraelile tohutul hulgal parimaid relvi N. Liidu mõju ja toetusega araablastest naabrite vastu võitlemiseks ja N. Liidu huvide vastu astumiseks Lähis-Idas.

G. Meir oli ka üks neist poliitikutest, kes mõjutas, et Iisrael lahkus omal ajal N. Liidu liitlaskonnast ja liitus USA-ga.

Folk-Art Councili korraldusel toimus pühapäeval, 10. dets. Toronto raekojas traditsiooniline jõulueelne kontsert, kus kõlas ka eesti laul. Kontserdil esinesid ühendkoorina kammerkoor „Estonia" ja noortekoor „Lootus". Pildil ühendkoor peaproovil. Juhatab Rosemary Lindau, klaveril saadab dr. R. Toi. Foto — O. Haamer

Toanaaber jutustab

NIEDRE VAHISTATI TALLINNA JÕUDMISEL

STOKHOLM (EPL) — „Mina olen see, kellest ajalehed on jutustanud kui Niedre toanaabrist Tallinnas Viru hotellis", ütleb Eesti Päevalehele üks Stokholmi-eestlane, kes tegi kaasa Nyman & Schultzi saatusliku reisi, kus läti päritoluga kaasreisija kaduma läks ja hiljem selgus, et ta on vahistatud ettekäändel, et ta tegeleb spionaazhiga. Jutustus erineb mõneti ajakirjanduses ilmunud andmetest, eriti kus, nagu selgub, temaga ajalehed ega ametivõimud otsekontakti pole võtnud.

Selge on see, et Niedrele oli vastu tulnud tema Riias elav ema, kes ootas teda saabumise päeval „Virus" ja ka järgmisel päeval, ilma et ta pojaga üldse kontakti oleks saanud, jutustab toanaaber.

Nagu see sellistel reisidel on tavaks, korjatakse reisijatelt passid ära juba pärast Helsingis laevale asumist ja hiljem tuleb reisijatel passiametnike juurest järjekorras läbi käia, kes kotrollivad, et tegemist on õige isikuga ja löövad sisse saabumistempli passi, mis siis tagasi antakse. Hotellis tuleb see uuesti ära anda.

EI TUNNUD

Mina Niedret ei tunnud, mul ei olnud temaga kontakti ka laeval, jutustab eestlane. Kui meid bussiga toodi Viru hotelli, siis selgus, et mulle määratud toa võtit ei ole retseptsioonis. Öeldi, et mingu ma vaid õigele korrusele, seal ametis olev korrusevalvur omab üldvõtme. Kui siis olin valvel olevale naisterahvale asja ära seletanud, läksime määratud toa ukse juurde, mis aga oli lukustamata.

Selgus, et ruumis on juba kaks meest, kes ilmselt olid just välja minemas. Üks nendest, vanem hallipäine härra, tutvustas ennast kui mu toakaaslast, nime mainimata. Varsti näeme, nägemiseni, ütles ta rootsi keeles ja läks kaaslasega välja. Oma asjad oli ta paigutanud juba tuppa.

Ka mina läksin välja, et tuttavatega siüa ja vaadata linnas ringi. Kui ma kella 22 paigu tagasi jõudsin, ütles korrusevalvur, et üks kepiga vana daam olevat mind otsinud ja ära läinud. Olin üllatunud, kuid mõtlesin, et küllap külastaja otsis toakaaslast ja mitte just mind.

KADUS HOTELLIST

Sel ööl, see oli kolmapäeval vastu neljapäeva, 7. juunil, mu toakaaslane koju ei tulnud. Tema pakid olid omal kohal. Nägin, et talle oli lilli toodud — need olid pandud vannitoas vette.

Läksin neljapäeva hommikul välja ja tulin hotelli tagasi kella 14. paigu. Veidi aja pärast koputati uksele ja sisenesid üks vanem daam ja mees. Nad seletasid, et nad on Riiast autoga tulnud, et kohata Laimons Niedret Stokholmist, kes pidi olema reisigrupiga kaasas. Vanaproua ütles, et ta on tema ema.

Oodanud kolmapäeval fuajees mitu tundi, ilma, et poega oleks näinud, nüüd neljapäeval jälle asjata neli tundi. Kas Niedre üldse oli kaasas? Kuna ma toanaabri nime esimest korda kuulsin, siis kontrollisin tema pagasiiltidelt ja võisin kinnitada, et Niedre on reisiga kaasas ja et olen teda just selles toas kohanud. Ema ja tema saatjad jäid väga murelikuks. Lahkumisel asetati ema pakk poja voodile.

Ka sellel ööl ei tulnud toanaaber koju. Kui ma reede hommikul välja läksin, olid tema asjad omal kohal, õhtul tagasi tulles olid aga need kadunud.

EI KAVATSENUD RIIGA SÕITA

Imestunult rääkisin kõigest sellest reisikaaslastele ja meie rootsi reisijuhile Mikael Sandbergile. Viimane ei olnud midagi kuulnud, et Niedre mujale ööbima läheks ja küsis omakorda Inturisti Tallinna-giidilt, rootsi keelt hästi valdavalt tütarlapselt, kas tema ei ole midagi kuulnud Niedrest.

Ka tema kinnitas, et ta midagi ei tea ja avaldas oma imestust ka ärasõidu kättejõudmisel, kui kogu grupp Niedret oodates hilinenult teele asus. Sinnamaani ei rääkinud keegi, et Niedre oleks taotlenud Riiasõiduks pikendatud viisat ja et ta oleks ära sõitnud. Lahkusime ilma temata teadmatuses, lõpetab eestlane oma jutustuse.

„TABATI FILMIDE VASTUVÕTMISEL"

Nagu vahepeal Riia parteileht kirjutas, olevat Niedre „ühes Tallinna pargis tabatud filmide vastuvõtmisel" saabumise päeval, 7. juunil. Kes oli mees tema toas eestlase saabumisel? Oli see KGB-mees või selle asutuse provokaator, kes lavastas „tõendmaterjali üleandmise"? Kas siis mõnes pargis või juba hotellis. Igal juhul on Nõukogude poolel alles nüüd omaks võetud, et vahistamine toimus otsekohe saabumisel. Nagu eestlase jutustusest selgub, nii kiiresti, et vastu tulnud ema temaga kunagi kokku ei saanud. Vastutulemine tõendab, et Niedrel ei olnud üldse kavatsust Riiga sõita.

Konservatiivid 10 protsenti liberaalidest ees

Viimane galkup näitas, et Progressiiv Konservatiivide erakond Joe Clarki juhatusel on praegu oma populaarsuse poolest 10% liberaalidest ees. Konservatiive pooldab praegu 45% rahvast, kuna liberaale eesotsas P. E. Trudeau ga pooldab ainult 35% hääleõiguslikest. Uusdemokraate pooldab endiselt 18% rahvast.

Selle tõttu arvatakse, et kui praegu tuleks valimised, siis saaks konservatiivid absoluutse enamuse Ottawa parlamendis. Nende seisund on nüüd sama, kui liberaalide olukord enne käesoleva parlamendi valimisi 5 aastat tagasi. Eeloleval kevadel peavad tulema valimised, sest see on aeg, kus selle parlamendi volitused lõppevad.

N. Liidu käed mängus Iraanis

Viimasel ajal on selgunud, et Iraani moslemid saavad suuri toetusi N. Liidust, et mässulist liikumist juhtida ja shahhivastast meeleolu süvendada. N. Liit kritiseerib shahhi ja valitsust.

Kuid samal ajal märgitakse, et kui saavad shahhivastased moslemid Iraanis võimule, siis vene kommunistide olukord mutub Iraanis veelgi halvemaks, sest moslemid vihkavad kommuniste samuti, kui shahhi poolt teostatud uuendusi ja moderniseerimist. Uus rezhiim on veelgi rohkem Moskva vastu kui praegune sõjaväeline valitsus. Õli produktsioon langeb ja ameeriklased lahkuvad Iraanist.

Anglikanid suurendavad toetust terroristidele

Anglikani peapiiskop Ted Scott seletas ajakirjanikele, et vaatamata sellele, et Anglikani kiriku 85.000 dollariline toetus Rodeesia Patrioottide Frondi nime kandvatele terroristidele ja 125.000 dollariline toetus Namibia SWAPO nimelisele terrorirorganisatsioonile on tekitanud teravat kriitikat avalikkuses, on need toetused õigustatud ja Kirikute Maailmaliidu poolt heaks kiidetud.

Ta märkis, et vaatamata sellele, et terroristid kahjustavad Kanada ärimeeste ja töösturite huvisid neis maades ja teevad riigile kahju, tahab tema teha kõik, et seniseid toetusi suurendada, sest terroristid võitlevat mustade õiguste eest neis riikides.

****

YOUR Independent Insurance AGENT "SERVES YOU FIRST"

H. KIRIK INSURANCE AGENCY

23 WESTMORE DR.
SUITE 404, REXDALE,
Ont. M9V 3Y7 — Tel. 745-4622

EI MINGIT KOMPROMISSI KOMMUNISTIDEGA

K. Päts — 1918

Külastage „MEIE ELU"

SUUR VALIK JÕULUKINKE

HELIPLAATE

15% hinnaalandusega

„MINU PILDIRAAMAT" $2.00

MITMESUGUSEID SOBIVAID KINKEESEMEID

EESTI VÄRVIDES KÜÜNLAD
EHTEASJU
SKANDINAAVIA KINKEESEMEID:
LINIKUID, SOHVAPATJU,
SAUNASEEPE ja TARBEID

KERAAMIKA-VAASE
HELIPLAATE
RAAMATUID (ka lastele)
MAALID

958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6 — Tel. 466-0951

(EESTI MAJAS, II KORRAL)

TÕNIS KINT ÜLENDAS VABADUSSÕJA VETERANID

Nagu eelmises lehes lühidalt märkisime New Yorgis toimunud Vabadussõja veteranidele korraldatud vastuvõtu kirjelduses on Tõnis Kint ülendanud aukraadis kõik Vabadussõjast osavõtnud. Stokholmis ilmuv „Eesti Päevaleht" toob selle kohta pikema informatsiooni ja on kuulanud ka Vabadussõja veteranide endi reaktsiooni.

Tõnis Kint, on nn. Oslo-valitsuse president, on Vabadussõja alguse 60-aasta mälestuspäeval kirjutanud käskkirja, mis kannab 28. novembri kuupäeva ja järjekorranumbrit 1. Olles sissejuhatavalt puudutanud Vabadussõja tähtsust ja sellest osavõtjate heroilisust ning teeb siis summaarse otsuse kõigi veel elusolevatè vabadussõja veteranide aukraadis ülendamiseks. Sõnastus on järgmine:

„Sügavalt austades Eesti Vabadussõja veterane, nende poolt ülesnäidatud kangelasmeelsust, võitlusindu Eesti Vabariigi loomisel ülendan Eesti Vabariigi Presidendile või Peaminister Vabariigi Presidendi ülesandes tegutsevale kuuluva eriõiguse alusel Eesti Vabadussõja alguse 60. aastapäeva puhul kõik veel 28. novembril 1978 a. elusolevad Eesti Vabadussõjast 1918—1920 osavõtnud sõdurid, allohvitserid ja veeblid ohvitserideks lipniku aukraadis ja kõik ohvitserid ühe auastme võrra kõrgemale — viimasest ülendusest kuni koloneli (resp. mereväe kapteni) auastmeni.

Need ülendused kehtivad ka Eesti Vabadussõjast osavõtnud välismaalastest, taanlased(rootslased ja teised).

Isikud, kes on tegutsenud või võidelnud 1918 loodud demokraatliku Eesti Vabariigi iseseisvuse vastu, olnud riigi reeturid, samuti need, kes on seadusepäraselt kohtulikult karistatud kriminaalkuritegudes, ei kuulu auastmes ülendamise otsuse alla."

Lõpuks on öeldud, et kui keegi tunnistust ülenduse kohta tahab saada, siis tuleb pöörduda „sõjaministri kantselei" poole.

MIDA ÜTLEVAD VETERANID?

Milline on Vabadussõja veteranide reaktsioon? „Eesti Päevaleht" pöördus paari Vabadussõja veterani poole, et kuulda nende reaktsiooni.

Üks, Vabadussõja kapral, arvas, et ta on uhke, et ta võitles iseseisva Eesti eest. Sellest jatkub, „mul ei ole vaja mingeid uusi aukraade". Karta on, et ülendamisaktsiooni ei võeta tõsiselt ja siis on toime sooktuks vastupidine kui ülendaja mõtles.

Teine, Vabadussõja allohvitser mereväes, ka tema on uhke oma veteranivääríkusele, ei tahtnud informatsiooni tõsiselt võtta. „Ega te seda nalja ometi lehte ei pane?" küsis ta murelikult ja kinnitas, et ta ei ole kunagi ihaldanud mingeid aukraade. Oli sõjas omal kohal ja aukraadis, mis talle oli antud.

Pühadepost suur-Toronto piirkonnas

Erakordselt kantakse kirju laiali laupäeval, 16. dets., kuid postiliiklus seisab 23., 24., 25. ja 26. dets. Kirju ei kanta ka esmaspäeval 1. jaan.

Postkontorid on laup., 23. dets avatud ja taas 27. dets. alates. Piiratud ulatuses toimetatakse edasi „Special delivery" saadetisi teisipäeval, 26. dets.

Floridast

Lõuna-Florida Eestlaste Koondis avas hooaja avapeoga pühapäeval, 26. nov. Shriner klubi ruumides Hollywoodis. Seekord viisid hea tuju ja siinsete eestlaste tervitused kaasa kaugete maade ja merede taha meie külalised Eestist, Venetsueelast, Inglismaalt ja alalised külalised Kanadast.

Eeskava osa täitsid: Thomas Hinno, Helme Walter, Helmi Kõiv, Aino Kammar ja Leo Roots. Kõikide huviobjektiks oli Emma Meisteri poolt valmistatud vana Eesti talu kaev. Seekord see küll ei annud vett, kuid võis välja vinnata maitsvat ehtsat mango veini.

☆

L. F. E. Koondise Jõuluõhtu peetakse verivorstide ja hapukapsastega 23. detsembril kell 5 p.l. (kohe pärast siinse koguduse jumalateenistust) St. John kiriku kõrvalruumides 2919 Van Büren St. Hollywood. Esinevad lapsed, Jõuluvana.

☆

Vana-aasta õhtu ja uusaasta vastuvõtt, 31. detsembril, algusega kell 8 p.l. German-American klubi ruumides Hollywoodis. Pileteid on saadaval piiratud arvul, ettetellimise teel.

Konsul tapeti talupoegade poolt

Vihased taluinimesed kiskusid autost välja San Salvadoris Guatemaala konsuli Carlos Alarconi ja tapsid ta kohapeal, sest konsuli auto sõitis määnteel üle ühest tüdrukust.

Iga uus „MEIE ELU" tellija aitab kaasa sisukamale ajalehele.

USA taotleb N. Liiduga SALT kokkulepet

USA-s käib kulisside taga äge võitlus sõjaväeliste ekspertide ja president J. Carteri nõuandjate vahel SALT kokkuleppe sõlmimise ümber. Sõjaväelised eksperdid eesotsas kindral G. Seigniousiga väidavad, et N. Liit valmistub hävitusrünnakuks ja on meeletus sõlmida SALT või mõnd teist kokkulepet riigiga, kus kasvatatakse rahvast ameeriklaste vihkamiseks ja valmistatakse ette rünnakut.

Viimasel ajal on alanud kampaania, et komisjonist kõrvaldata Pentagoni kindraleid ja asendada pehmemate meestega, kes on kokkulepete sõlmimise poolt. Kõige raskemaks peetakse seda, et N. Liidu president L. Brezhnev ei tunne SALT leppe sõlmimise vastu kuigi suur huvi, kuid teeb katseid kohata USA president J. Carteriga USA pinnal.

Riigikontroll leidis asjatuid kulutusi

Kanada Riigikontroll J. J. Macdonell oma 746 leheküljelises ülevaates leidis, et valitsuse 43 miljardilises kulude eelarves leidub rohkesti asjatuid kulutusi. Ainult Ottawa kontorite tornile on juurde makstud 12 miljonit dollarit. Halva planeerimise tõttu on asjatuid kulutusi Calgari lennujaama hoonele tehtud 76 miljonit dollarit. Automaatne kirjade sorteerimise süsteem on annud asjatuid kulutusi 153 miljonit dollarit. Indiaanlastele on ehitatud mittevajalikke koolimaju 12,8 miljoni dollari eest. CBC-le on makstud reisikuludeks kõguni 87,500 dollarit reiside eest, mis kunagi pole teostunud. Müntide löömiseks on asjatuid kulutusi 230,000 dollarit. Töötatöölistele on ülemaksmisi 142 miljonit dollarit. See on ainult üks murdosa asjatuist kulutustest ja nõutakse ametnike vallandamist, kes on nende kulutuste tegemises süüdi.

Boliivia sõjavägi võttis võimu üle

Boliivias toimus riigipööre, kuna sõjavägi võttis president Juan Peredalt võimu oma kätte. J. Pereda põgenes maalt. Kindralstaabi ülem D. Padilla on uus võimumees.

THE NORTHERN LIGHTS

KODUSISUSTUS JA KINKEESEMED

Külastage meie uut äri ja ostke jõuluks midagi ilusat kodule või kingiks.

☆ Värvirikkad, praktilised, kergesti korrashoitavad RULOOD SOOMEST. Tahame ruumi teha uutele kaupadele, ja sellepärast müüme 20% HINNAALANDUSEGA.
☆ Samal põhjusel müüme ka SOOME 100% VILLASEID NOMAD VAIPU (pestavad ja pikakarvalised, sobivad ka voodikatteiks) 40% HINNAALANDUSEGA.
☆ PÕDRANAHAD JA -SARVED kamina dekoratsiooniks või mujale teie kodus.
☆ Suures valikus lamba- või hundinahast mütse (läki-läki), lambanahkseid kindaid, sokke, tuhvleid, lapimaa jakke, soome kristalli, mänguasju, nukke, soome pusse, jõuludekoratsioone jm.

THE NORTHERN LIGHTS

3340 YONGE ST. (Fairlawn'i lähedal) TORONTO
TELEFONID 483-1293 & 421-2115

Avatud: teisip.—neljap. 10—6, reedel 10—8, laup. 10—6, esmasp. suletud.

Eestlaste ajaleht „MEIE ELU" levib üle kogu maailma, kus asub eestlasi. — Tellige ja lugege „MEIE ELU". — Nõudke „MEIE ELU" proovinumbreid. —

„MEIE ELU" tellimishinnad: Kanadas: 1 a. $24.00, 6 k. $13.00, 3 k. $8,50 USA-sse: 1 a. 26.00, 6 k. $14.00, 3 k. $9.00. Ülemeremaadesse: 1 a. $30.00, 6 k. $16.00, 3 k. $10.00. Kiripostilisa Kanadas: 1 a. $13.50, 6. k. $6.75. Kiri ja lennupostilisa USA-sse: 1 a. $14.50, 6 k. $7.25. Lennupostilisa Ülemeremaadesse: 1 a. $23.50, 6 k. $11.75.

„MEIE ELU" TALITUS
958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6, Canada

Tellimiskupong:

Palun saatke minule „Meie Elu" ..... kuuks.

Tellimisraha siinjuures .....
(Tshekiga, panga rahakaardiga, posti rahakaardiga).

Nimi: .....

Postiaadress: .....

Kuupäev .....

.....
(Allkiri)

JÕULUVANA JÕUDIS TÄIENDUSKOOLI

Toronto on juba jõulusäras. Ametasutustes korraldatakse jõulupidusid ning täienduskooli nooremad õpilased loevad: „Oh, et see jõulumees jõuaks ja siia..." Jõulumees tuligi läinud pühapäeval Eesti Majja täienduskooli 30-daks juubeli-jõulupuule.

Selleks sündmuseks oli kogunenud Eesti Maja suurde saali nii palju rahvast, et kõigile ei jätkunudki istet. Kavaline osa algas koolijuhataja Henn Ründva tervitusega koosviibijaile. Praost Oskar Puhm jõulupalvuses luges jõuluevangeeliumi. Ta kõneles jõulupühadest, kui sünnipäeva pühadest. Teed sünnipäevalapse hälli juurde näitab jõulutäht. Selle tähe juhtimisel, igal jõuluööl, läheme koos karjastega, Jeesu-lapse juurde ja toome talle kingituse südamest. Kingime talle südamekulda, mis on palju hinnalisem, kui maine vara. Mis iganes teeme oma kaasinimesele, seda teeme oma Issandale. Et oleks rahu maa peal ja inimestest hea meel! Praost Puhm palus Issanda õnnistust meie rahvale ja isamaale.

Ühislauludena lauldi: „Et tulge, oh lapsed..." ja „Püha öö." Õpilaskoor Lydia Aruvalla juhatusel laulis jõululaule: „Jõulud jälle saabunud." „Helisege, jõulukellad" ning hoogsalt lõbusa „Vastlalaul".

VI a kl. õpilased Lisa Abe, Rutt Küng, Linda Norheim, Lisa Lambur, Ingrid Silm, Kristina Taylor ja Ülle Träss olid korralikult ära õppinud sügavtõsise luuletuse „Jõuluõhtune kirikutee" ja esitasid selle nauditavalt, pieteetlikult.

I kl. lapsed tegid oma osa hästi, deklameerisid koos „Jõuluvana". Eriklassi (kus õpivad eesti keelt, mitte emakeelt valdavad lapsed) õpilased, Helgi Nippaku juhatusel ja klaveri saatel, laulsid koos vastavate liigutustega: „Päkapikkude laulu", „Kiisu läks kõndima" ja „Sajab lund". Nende keel oli puhas ja kena. Ei olekski võinud arvata, et nende laste igapäevane kodune kõnekeel ei ole eesti keel.

I kl. väikesed tüdrukud Lembi Veskimets ja Tina Läte esitasid julgelt deklamatsiooni: „Päkapikkude jõuluöö".

Tulevane lauljanna, VI kl. õpilane Rutt Küng, laulis meeliköitvalt armsa jõululaulu „Uinu, mu taevalapsuke", L. Aruvalla klaverisaatel.

Deklamatsioonis „Jõulueelne jutt", pajatasid avameelselt III kl. õpilased Heiki Sillaste, Christopher Timusk ja Ingrid Kängsepp laste muredest enne jõule.

Suurepärase viiulipala esitas andekas noor viiuldaja VI kl. õpilane Sarah Pihel.

II kl. õpilased Lisa Soots, Lisa Pilvet ja Erika Meipoom deklameerisid kenasti ja selgelt päevakohase „Jõuluõhtu kodukambris."

Meeldiv õekeste paar VI kl. õpilane Desiree Medri ja IV klassist Vivian Medri musitseerisid „Rõõm maailmale" ja „Püha öö". Viiulit mängis oskuslikult Desiree, teda saatis klaveril Vivian.

Lastejutu: „Esimene jõulukuusk", mis kirjeldab, kuidas inglid tõid kaugelt Põhjamaalt rohelise kuuse ja ilusad lilled Jeesu-lapse sõime juurde ja ehtisid esimese kuuse, oli lava jaoks seadnud Endla Komi. Tegelased selles loos olid säravates kostüümides inglid, lilled ja kuusk: Pia Metsala, Rita Lees, Karina Tamm, Lisa Norheim, Anne Pedel, Tiina Pedel, Kadri Nõmmik, Linda Norheim, Peter Roose. Kena oli neid vaadata!

„Madruste tantsu" Ludvig Luide juhatusel tantsisid vahvalt madruste kostüümides kooli suuremad tüdrukud: Ingrid Jürman, Karin Jürman, Tiina Hubel, Kalli Hubel ja Kristi Lüdig.

T.E.S. Täienduskooli jõulupuul, Kenneth Lees saab jõuluvanalt kotitäie maiustusi. Foto — O. Haamer

Õhtu teises osas kanti ette õpilaste poolt Hella Leivati ühevaatuseline jõulunäidend: „Jõuluvana abiliste büroo". Näidend oli rajatud tänapäeval tihti esinevale probleemile, mil lapsed enam ei tea, mida nad soovivad. Ei taheta austada korda. Kõikjal on paha, nii koolis ja koduski. Ei hinnata ilu ja puhtust vaid igatsetakse muud, laste võimu ja uut planeeti. Isegi piparkoogid jooksevad sellest kodust ära, kust lapsed varem on „plehku pannud". Lapsi otsivat tädi tahab krattki hõivata. Kuid jõuluööl juhitakse lapsed jõuluvana büroost päkapikkude ja tähekese poolt jõuluvana juurde, kes nende sassiläinud mõtted uuesti õigele teele seab. Tegelased selles näidendis olid järgmised: öökull — Mari-Ann Kängsepp; karu — Sandra Kasturi; rebane — Siiri Oder; jänes — Riina Kindlam; Liisa — Lisa Vähi; Rein — Karl Konze; Urve — Elina Pilvet; Jaan — Allan Meiusi; tädi Lilli — Cindi Härm; kratt — Tomas Säägi; täheke — Kristi Laansoo; väike trummimees — Peeter Sõrra; jõuluvana — Heino Halling.

Piparkoogid: Janet Kivi; Liisa Novek, Anne Pedel, Tiina Pedel, Monika Roose ja Karina Tamm. Piparkookide tantsu õpetas Ludvig Luide.

Päkapikud: Lisa Kald, Silvi Matsoo, Anne Käärid, Linda Kraav ja Vivian Medri. Tegelastele oli aplausi ja roose.

Näidendi osaliste õpetamine ja lavastamine oli sel alal eriti vilunud, koolijuhataja Henn Ründva töö. Koolijuhataja koos lasteperega väärib tänu ja kiitust tõhusa töö ja hoole eest. Eriliselt tunnustust publikult sai meie noor muusik, väike trummimees — Peeter Sõrra. Täienduskooli lavalt sirguvad nii mitmedki me tulevased „tähed".

Lõpuks ometi saabus lastele ammuoodatud jõulumees suure, suure maiustustekotiga, millest iga laps sai oma osa.

H. L.

„KALEVI" PERE TÄHISTAS VANEMATEPÄEVA

Pühapäeva, 3. detsembri õhtul kogunes „Kalev'i" pere Vana-Andrese kiriku saali traditsioonilise vanematepäeva tähistamiseks.

Lipkonna rivis marssis saali 10 hundut ja 28 skauti. Poiste vanemaid ja lipkonna juhtkonna liikmeid oli kokku kohal viiekümne ümber.

„Tuli valgustab, tuli soendab, tuli ühendab" ütlesid küünlaid süüdates hundu Peeter Roose ja skaudid Sulev Martin ja Ilmar Kütt.

Lipkonna vaimulik nskm Andres Taul tuletas meelde jõulukuu algust. Ta mainis, et inimesed võivad kergesti jõulude sisu oma pingeliste materjaalsete toimetustega ära rikkuda. Aga see on ju ainult oma süü. Palju saaks jõulu tunnet parandada kui vähemtähtsad asjad kõrvale jätaks ja rohkem rõhku sisule paneks.

„Kalev'i" hundude juhi nskm Margus Tae ja hundujuhtide Aime Nurmse, Maret Tae ja Erika Jõgi juuresolekul andsid hundu lubaduse Ricky Hiir, Tõnu Erik Jaason, Mickey Saarna ja Madis Saks.

Eesti Skautide Malev Kanadas juht skm Silver Kask

luges ette Maleva ringkirja, milles oli esile tõstetud skautide-hundude tegevuse sisu — iganädalane koondus, linnamäng, suvine väike laager ja kanuuretk, kus kasvab kambavaim ja püsiv sõprus.

Ja muidugi kodu — isa ja emaga, kes hoolitsedes sõidavad maha lugematud kilomeetrid, rabavad oma käed rakku laagrialade korrastamisega ja aitavad kaasa majanduslikult lipkonna varustuse muretsemisel.

Palju tänu Sulle, ema ja isa!

Lipkonna juht nskm Peeter Loite tutvustas tänavust „Kalev'i" juhtkonda, mille järele spordijuht nskm Arvu Oiling lipkonna spordielust pajatas. Ta andis skaut Robert Saarna'le üle auhinna 4. koha saavutamise eest Toronto Eesti Püssi- ja Püstoliklubi võistlustel. Ta kutsus välja lipkonna meeskonna, kes ülekanadalistel Kanada skautide laskevõistlustel Pepsi-Cola karikale saavutasid 3. koha ja palus neid lipkonna juhile üle anda lipkonna kodu seinale kinnitamiseks seda saavutust tähistava seinaplaadi.

Pikaajalise teenistuse medali sai skm Valter Piigli,

kellele selle üle andis lipkonna vanem skm Enn Kiilaspea.

Nskm Margus Tae tegi teatavaks High Pargis 4. novembril toimunud ülemalevalise orienteerumisevõistluse tulemused, kus „Kalev'i" Taarapoegade hunduparviku must pesa pesavana Raimo Karhunen'i juhtimisel tuli 1. kohale, sinine pesa pesavana Ronald Liigso'ga eesotsas 3. kohale ja roheline pesa pesavana Erik Türk'i juhtimisel 4. kohale.

Skautide 3.5 km orienteerumisjooksus „Kalev'i" skaudid Eric Halling, Ricky Tae ja Lennart Tralla 1. kohale.

Margus Tae andis ülevaate Toronto Eesti Skaudisõprade Seltsi ülesandest ja tegevusest ühtlasi kutsudes vanemaid üles seltsi liikmeks astuma.

Mereskautide rühma „Vambola" vanem skm Raul Olo luges ette „proklamatsiooni" meredevalitsejalt Neptunilt, milles nskm Martin Jõgi ja nskm Margus Tae ülendati maarottidest „tiiger hai'deks". Martin ja Margus on mereskautidega nende tegevusest osa võttes tuttavaks saanud.

Lipkonna vanem skm Enn Kiilaspea

kinnitas, et „Kalev'i" lipkonna elu käib edasi nagu ikka ja vanasti. Kogu lipkonna liikmete arv püsib umbes samal kohal nagu ennegi — tänavu on lipkonnas 121 liiget ,vanaskaudid „Leegionärid" on omaette nimekirjas).

Ta ergutas vanemaid oma poegi tugevalt toetama skautide Õnnetaalri levitamisel, kuna poisid on suuremalt jaolt häbelikud ja see ei lähe neil nii lihtsalt. Õnnetaaler on ainuke eesti skautluse sissetulekuallikas peale selle vähese ülejäägi, mis laekub liikmemaksudest.

Vanemate kogu juhatuse esimehe Leo Esken'i kinnitusel on kõik eelmise tegevusaasta juhatuse liikmed nõustunud oma tänuväärset tööd ka tänavu edasi tegema.

Ta oksjoneeris välja suitsusingi, kus põneva pakkumise järele lõpuks singi õnnekuks sai lipkonna vanem Enn Kiilaspea. Oksjonist laekus lipkonna tegevuseks $96.—.

Vanematekogu hoolitsusel ja lipk. pereema Susanne Kolga juhatusel oli ülesseatud isuäratav kohvilaud.

TV-saate „Finlandia" korraldajad. Vasakult — Walter Heidman, Raija Rosenthal, Leo Lindgren, Anita Suvanto ja Bob Croll Metro-jaama stuudios.

SOOMLASTE TV-SAADE TORONTOS

Torontos on umbes 60 erirahvust. Nendest ainult kümnel rahvusgrupil on omakeelsed televisioonisaated. Soomlased ja mitmed eestlased võivad seda teha „Finlandia" saates, mis on Torontos olnud kolm aastat. Mitmeid pooletunniseid saateid on tehtud vabatahtliku tööjõuga. Programmi juhatajad on Raija Rosenthal, Walter Heidman, Leo Lindgren ja Anita Suvanto. Heidman on ema poolt eestlane.

Saateid saavad näha need, kellel on kaabel televisioon (cable-tv) ja elavad Metro, Scarborough, York, Keeble, Wired City, Graham või Rogers jaamade piiris.

Selle aasta jõulusaade on tunnilane. Eestlaste tervituse ütleb aupeakonsul Ilmar Heinsoo. Program saadetakse järgmistel aegadel:

Reedel, 15. dets. kl. 8 p.m. kaabeljaam) Keeble, channel 10; laupäeval, 16. dets. kl. 10 a.m., Scarborough, 28; Rogers, 28; Metro, 28; esmasp., 18. dets. kl. 6 p.m., York, 10; Scarborough, 10; Rogers, 10; Wired City, 10; kl. 9 p.m., Graham, 10; teisip., 19. dets. kl. 7 p.m., Wired City, 10; kolmap., 20. dets., kl. 7 p.m., Scarborough, 10; kl. 9 p.m., Keeble, 10; neljap., 21. dets. kl. 7 p.m., Metro, 10; reede, 22. dets. kl. 7 p.m., Rogers, 10; Metro, 10; laup., 23. dets. kl. 4 p.m., Metro, 10; Rogers, 10; pühap., 24. dets, kl. 3 p.m., Graham, 10; esmasp., 25. dets. kl. 6 p.m., York, 10.

Kolmainu koguduse jõulupuu

toimub pühap., kiriku saalis 17. dets. pärast kl. 3 algavat jumalateenistust. Jõulukoosviibimisel naisringi liikmed serveerivad jõuluvorsti ja lauldakse jõululaule. Lastele salmilugemine ja jõuluvana jagab kinke.

Muusikavõistluste tähtpäev pikendatud

Esimese Eesti Muusikakonverentsi ajal toimuva muusikavõistluse ülesandmise tähtpäev on pikendatud 5. jaanuarini 1979.

Sooviavalduslehti ja informatsiooni saab aadressil ja telefoninumbril: Eesti Kunstide Keskus, c/o Margit Viia, 398 Empress Ave. Willowdale, Ont. M2N 3V7. Tel. 222-6359.

Eesti Sihtkapital Kanadas
Annetused ja testamendi-pärandused on tulumaksuvabad.
Annetaja soovid täidetakse.
EESTI MAJA, 958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6

Teie annetus ja pärandus
EESTI KUNSTIDE KESKUSELE
on maksuvaba. See on Teie täispanus eesti kultuuri arengule ja edasipüsimisele.

THE FINNISH PLACE
5463 Yonge St. Willowdale — Tel. 222-7575
(Finchi lähedal)
SOOMEST kingid igaks sündmuseks
Ehteid, klaasi, laudlinu j.m. Ka soome ja eesti pagarisaadusi ja delikatesse: juustud, vorstid, leivad, koogid j.m.
Avatud esmasp., teisip., kolmap. 9—6; neljap. 9—8 ja laup. 9—4

TÄHISTATI H. TREFFNERI GÜMNAASIUMI 95. AASTAPÄEVA

Enam kui 20 H. Treffneri gümnaasiumi endist õpilast tähistasid möödunud reede õhtul oma kooli 95. aastapäeva ühise õhtueinega Tartu College'is.

Vilistlastest oli vanim prof. K. Taagepera (1914 a.) ja veidi hilesemast lennust L. Kahro, kes oli tulnud Londonist, Ont. Koolivendi tervitas treffneristide koondise esimees E. Liigand, kelle ettepanekul mälestati 5 aasta kestel surma läbi lahkunud endisi koolivendi. Majandusaruande esitas laekur H. Toppi. Senine organisatsiooni juhatus valiti tagasi. Neile avaldasid koosviibimisest osavõtjad H. Ilvese ettepanekul tänu kokkutuleku organiseerimise eest, kusjuures nimeliselt märgiti ka teisi kaasaaitajaid eesotsas pr. Liigand'i ja pr. Kook'iga kelle korraldavat kätt oli märgata kogu õhtu kestel. Teisteks korraldajateks ja kaasaaitajateks olid E. Liigand, H. Toppi, L. Susi, U. Kook ja I. Marks.

Pikemalt kõneles dr. K. Aun, meenutades juhtumeid koolipäevadest ja tuues andmeid H. Treffneri gümnaasiumi osatähtsuse kohta eesti elus. Umbkaudse arvestuse järgi H. Treffneri koolis, mis mitmesuguste nimede all on püsinud kuni tänapäevani, on lõpetanud üle 3000 eestlase, kelledest paljud on täitnud tähtsat osa meie rahva elus. Jõudnud välja Torontoni dr. Aun märkis, et treffneristide hulgas on 4 advokaati, 5 ülikooli õppejõudu, muusikuid, ärimehi jne.

— Treffneri gümnaasium oli uunikum teiste eesti haridusasutuste hulgas, ütles kõneleja ja lõpetas sõnadega: Vivat crescat floriat academia Treffneriana!

Sõna võtsid veel L. Kahro, I. Suurkivi ja E. Oder, kes tõi tervitusi Thunder Bay's elunevalt treffneristilt A. Kurvitsalt.

Hiljuti ilmus koguteos kooli üle ja ettevalmistusi hakatakse tegema H. Treffneri gümnaasiumi 100 a. juubeli tähistamiseks.

POOLSADA EESTI UJUMISSPORTLAST TORONTOS

E.S.S. Kalevi ujumisklubi pidas oma aasta-koosoleku 28. nov.-il E. Majas, millest osa võtsid pr. Kreem, hr. Reinsalu, hr. Palo, pr. Küng, pr. Naar, hr. Joselin ja teisi ujujate vanemaid, kes lubasid edaspidist tegevust aidata.

Samuti on abi lubanud pr. ja hr. Õunpuu, pr. ja hr. Ruukholm ja Lember'id. Vaadati üle kassa- ja tegevusaruanded. Aasta jooksul on osa võetud mööd. dets.-is Clevelandis Balti iga-aastasest ujumisvõistlusest, aprillis korraldati I-sed Noorte-Aasta võistlused, suvel toimusid kahed võistlused Jõekäärul koos 6-e nädalase ujumiskursuse ja eksamitega, augustis võisteldi Lakewoodis E. Mängudel ja novembris toimusid Torontos II-sed Noorte-Aasta võistlused koos P.-Am. Balti Ujumisvõistlustega.

Kuigi Ujumisklubi asutati 1961, tegeleti ujumisspordiga alates 1955, korraldades esimesed ujumisvõistlused 1957 Shadow Lake's. Edasi on võistlusi korraldatud igal aastal, samuti osa võetud kõigist Balti võistlustest viimase 20-e aasta jooksul. Jõekäärul on õpetust antud üle 6000-le noorele, ujumiseksameid on seal sooritanud üle 2000 lapse, Senior-ujuja kraadi on saavutanud ligi 200 noort, kelledest 25 on praegu Instruktorid. Ujumisvõistlusi on korraldatud sajandeid, neist 8 a. järjest skautlikele noortele. Mitmed ujujad on edasi arenenud tippujujaiks oma klubides ja koolides.

Sellest nähtub, et ujumissport on edasi elanud, kuigi omades lünki ujujate siirdumisega mujale ja nende väljakasvamisega ujumisspordist, mis on väga lühiajaline. Nüüd on asemele astunud uus noor-ujujate grupp koos abivalmis vanematega, kes lubasid edaspidist tööd käigus hoida. Järgmise ujumisvõistluse korraldab hr. Reinsalu, aeg 28. aprill, koht selgub hiljem.

★

Eesti võistlusel 11. nov.-il kujunesid parimaiks ujujaiks Valia Reinsalu, Roderic Burki, Cindy Õunpuu, Hillar Ruukholm, Maria Lember, Sulev Martin, Piret Kreem ja Martin Tiidus, saades auhinnad, kui oma grupi parimad. P. Kreem lõpetas ühtlasi oma 12-aastase ujumiskarjääri, ujudes ka viimast aastat Keskkoolide võistlustel Etobicoke Olympium pool'is Jarvis Coll. Inst. naiskonnas nov.-is, tulles kuldmedalile eristiilides naiskonnas, kattes liblika osa, ja hõbemedaleile 50 j. rinnuli 35.0 ja 100 j. rinnuli 1:18.0. Samal võistlusel pidi ka ujuma Linda Halling Humberside Coll. Inst.-st, olles aga haigestunud. Klubide vahel on edukalt võistelnud V. Reinsalu, C. Õunpuu j.t. ning mitmed eesti noorujujad on juba osavõttu lubanud 1980-da E. Päevade võistlustest Stokholmis.

Eesti Ujumisklubi ja Balti ujumisvõistlustest on osa võtnud sellised suurujujad paguluses, nagu Toomas Arusoo, Toomas Troost, Alan Tomson, Toomas Schönberg, Raimond Entmaa, Jüri Daniel, Martin Tiidus ja palju teisi. Kirjavahetust on peetud USA, Rootsi ja Austraalia sportlastega. Praegu on Torontos ligi 50 eesti noort, kes pidevalt harrastavad ujumissporti. Loodame neid kõiki näha 28. aprilli võistlusel, samuti Lakewoodis E. Mängudel augustis ja 1980-dal aastal E. Päevadel Rootsis.

M. K.

Suusa-Ton '79

Jõekääru Lastevanemate Komitee toetab Naisseltsi kavatsust teha suvekodu söögisaal talvekindlaks. See võimaldaks Jõekääru maaalade kasutamist aasta läbi, ja ühtlasi hoiaks söögisaali suvekodu ajal jahedama.

Selle mõttega tuleb kordamisele eelmise talve õnnestunud SUUSA-TON, mis toimus märtsis, 1978.

Tänavune SUUSA-TON tõotab kujuneda suuremaks ettevõtteks. On oodata tublisti rohkem osavõtjaid. Lisaks sellele on lubanud SUUSA-TON'i kaasa teha Kalevi Suusaklubi. Suusatajad üritavad sõita 4 miililise raja kusjuures minimaalne toetussumma isikult oleks $2.00. Väikelastel on võimalik teha ühe miililise raja ($1.00).

SUUSA-TON '79 toimub North York Ski Centre'is, pühap., 14. jaan., 1979 algusega kell 13:30.

Toetuslehti ja informatsiooni on saada pr. A. Tamm'elt, 244 Hillsdale Ave. East, Toronto. Tel. 489-4128.

Pensionäride Jõulupuu Vancouveris

toimus tänavu varakult, 6. dets. „Meie Kodus". Koos oli üle saja pensionäri mis on rekordarv Vancouveris.

Kokkutulnuid tervitas juhatuse esimees Aug. Raudsik, kes soovis kõigile head pühade algust.

Õpetaja Vaga pidas jõulujutluse ja lauldi tuntuid jõululaule. Klaverikunstnik Ülo Valdma mängis Beethoveni ja Ivi Valgre esitas jõululuuletuse „Öö-õnnestav, püha", L. Parlo.

Sellepeale jõudis kohale jõuluvana kahjuks küll „Santa Claus'i" mundris, kes jagas välja kingitused.

Külalistena viibisid jõulupuul New Horizoni esindaja ja E. Kalkun kirikufondi esimees.

Pärast eeskavalist osa kogunesti allkorrale kus perenaised pr. Tutti juhatusel olid katnud rikkaliku kohvilaua.

BALTI SELTSI 4. KONVERENTS LÜNEBURGIS

GEISLINGEN („Meie Elu" kaastööliselt) — Saksamaal tegutsev Balti Selts, mille liikmeskonda kuulub sakslasi, baltisakslasi, eestlasi, lätlasi ja leedulasi ning tegutseb alates 1955. a. jaanuarist, pidas oma 4. konverentsi 20.—22. oktoobrini Lüneburgis Ostakademie ruumes. Korraldamise organiseerimine lasus seltsi peasekretär Adam Grünbaumi ja kirjanik-publitsist Erik Thomsoni õlgadel. Mõlemad on pärit Eestist ning valdavad aktsenditut eesti keelt. Rahvusvaheline soliidne kuulajaskond, tuumakad referaadid, sujuv organisatsioon ja sundimatult sõbralik väärikas atmosfäär võiksid olla konverentsi kokkuvõtlikuks iseloomustuseks.

Konverentsi avasõna ütles seltsi president dr. Toyka, tervitades kokkutulnud külalisi ja õnnitledes seltsi kauaaegset peasekretäri Adam Grünbaumi, keda konverentsi eel vääristati Saksa Liiduvabariigile osutatud teenete eest Liiduvabariigi teeneteristi ja lindiga. Järgmise tervitajana avaldas Adam Grünbaum tunnustust seltsi esimesele presidendile dr. Kehrenile, kes suri tänavu septembris. Teda kui ka tänavu kevadel Portugalis mereõnnetusel surma saanud Carl-Schirreni Seltsi president dr. Arved von Taubet austati püstitõusmisega. Ostakademie juhataja dr. German avaldas oma sõnavõtus tänu Balti Seltsile, mille aktiivne tegevus on hoidnud Ostakademie elavana.

Esimese referendina andis ülevaate iseseisva Leedu välissaatkondade likvideerimisest ning säilunud välisesinduste praegusest tegevusest dr. Albert Gerutis, kes elab põgenikuna Bernis ning kuulus omal ajal iseseisva Leedu välissaadikute hulka. Referent toonitas, et Balti diplomaadid olid esimesed nõukogude rezhiimikriitikud, kes avaldasid protesti Molotov-Ribbentropi pakti vastu, mille tulemusena hävis Teises Maailmasõjas 30 miljonit inimest. Kõige viimasena tegutses Leedu saatkond Vatikanis, kuni paavst Johannes XXIII nõudis saadikult uute volikirjade esitamist.

Praegu on Leedu diplomaatlikel esindustel samad ülesanded ja õiguslik seisund kui Eesti omadel.

Järgmisena kõneles dr. A. Johansons Stokholmist teemal „Läti kultuurajalugu maa ajaloona". Sisukas referaadis ta selgitas kultuuri morfoloogiat (Culture pattern), mis vastab kultuuristiilile, -mustrile, ühtlasele ja sõltumatule elustiilile. Baltisakslased kuuluvad Läänemere-maade kultuuripiirkonda, aga erinevalt provintsidele. Eestlased ja lätlased on võtnud omaks baltisakslaste kultuurisugemeid ja vastupidi. Leedulaste ja letgallaste kultuuriareaalis on avaldanud märgatavad mõju poolakad. Dr. Johansonsi sulest on ilmunud raamat lätlaste vaimse kultuuri kohta ajavahemikus 1710-1800. Referent kriipsutas alla, et Balti riikide kohta on ilmunud erinevast perspektiivist nähtud ajalooraamatuid, kuid on veel avastamata „tühimaid" ja lünkasid.

Teemal „Eesti kirjandus eksiilis ja kodumaal" refereeris Eeva Merike Kangro Münchenist, kus ta tegutseb mõnda aastat eestikeelsete raadiosaadete toimetajana Free Europe'i juures. Ta rõhutas oma ettekandes, et

kümnendik eesti elanikkonnast, kes elab paguluses, on kirjastanud rohkem raamatuid kui seda on tehtud vähemalt aastani 1970 Kodu-Eestis.

Võrdlusena ta esitas statistilisi andmeid. „Eesti kirjanduse küsimus on probleemiks, mis puudutab meid kõiki, noori ja vanu, poliitikuid kui ka teisi. On küsimuse all eestluse säilitamiseks — olla või mitte olla kultuurrahvana. Eesti ajakirjandus ja raamat, täpsemalt öeldud ilukirjandus, on ka meie suurim panus võõrsil olnud — võiks sümboolselt nimetada — üks relv," tähendas referent muu hulgas.

Eeva Merike Kangro referaat äratas üldist imetlust, et kuidas saab olla võimalik, et nii väike rahvakild eksiilis on suuteline kirjastama ja turustama sellisel hulgal raamatuid. Läti ja leedu ajakirjanikud palusid referaadist ärakirja avaldamiseks oma publikatsioonides.

Päeva viimase ettekandena demonstreeris lätlane Paul Kovalskis Kopenhaagenist valguspilte

omaaegsest Kuramaa koloniist Tobago saarel, mis oli alates 1639. a. kuramaalaste valduses,

kuni see vallutati inglaste poolt. Tobago saar asub Kariibi meres Trinidadi lähedal ning seal esineb veel praegugi lätipäraseid geograafilisi nimesid. Seal korraldatakse sageli eksiillätlaste üritusi.

Konverentsi teise päeva avareferendiks oli Pan-Euroopa Uniooni viitsepresident Woller. Ta andis ülevaate Pan-Euroopa liikumise asutamisest 1926. a. Viinis krahv Coudehove-Kalergi poolt, samuti esimesest suurest Euroopa kongressist Viinis, millest võtsid osa muuhulgas nimekad riigimehed nagu Gustav Stresemann ja Prantsuse peaminister Arstide Briand. Krahv Kalergi hoiatas juba 1926. aastal rahvaid natsionalismi ja II Maailmasõja eest.

Tulles referaadi „Euroopa parlamendi valimised 1979. a. ja Ida-Euroopa rahvad" juurde, küsis kõneleja: missugust Euroopat meie tahame? Taotletavaks sihiks on, et

Euroopa parlamendis, mis valitakse tuleva aasta 10. juunil, peaksid olema esindatud ka Ida-Euroopa rahvad.

Edasi ta hoiatas ähvardava finnlandiseerimise eest, millele Pan-Euroopa Unioon tahab vaimsete võimaluste piires vastu astuda. Pan-Euroopa Unioon programmis on esikohal praegu vabaduse ja inimõiguste taastamine kogu Euroopas. Referent andis ülevaate ka N. Liidu maailmavallutuse strateegia kohta, tuues ette nõukogude agressioonid Aasias, Aafrikas ja Lähis-Idas viimase kolme aasta jooksul, sihiga lõigata Euroopa ära toorainete allikatest. Kui Lõuna-Aafrika, Rodeesia ja Edela-Aafrika langevad nõukogude kontrolli alla, on Lääne-Euroopa majanduslikult surve alla pandud.

Tulevastel Euroopa parlamendi valimistel pole pagulastel hääleõigust, aga tuleb juba alguses seada pöörangud nõnda, et ka Ida-Euroopa rahvad võivad kuuluda Euroopa parlamenti.

Järgmisena

kõneles prof. Jüri Uibopuu Salzburgist teemal „Nõukogude föderalism uue põhiseaduse ajal."

Riigiõiguslase põhjalikkusega ta analüüsis ja võrdles 1977. a. kehtestatud põhiseadust endistega eriti n.n. Stalini konstitutsiooniga aastast 1936, tähendades, et uniooni kuuluvad üksikud „vabariigid" pole riigid; on olemas ainult territoriaalsed riigid. Üksikutes riikides pole olemas riigirahvast, vaid isiklik naturaliseerimine, kodakondsusse võtmine. Riigivõim (riigipea, valitsus, parlamendid, seadusandlus ja õigus) sarnanevad kõik üleliidulisele seadusandlusele. Liidu kompetentsid on uues põhiseaduses laiendatud, üksikutes vabariikides kitsendatud. Sise- ja välispoliitilise suuna määrab kompartei. Eriti toonitatakse uues põhiseaduses liitumist vabatahtlikkuse alusel.

Balti riigid on ka selle seadusega liidetud N. Liiduga.

Tegelikult on erinevusi üksikute vabariikide õigustes. Nii näiteks on UNO-s esindatud ainult Valge-Vene ja Ukraina. Seaduses puuduvad võimalused oma õiguste kaitseks üksikutes vabariikides. Vormilt toonitab uus põhiseadus föderalismi, sisult on aga tegemist ühtlusriigiga.

Münchenis tegutseva Ukraina eksiilvalitsuse president Mõkula Liwicki refereeris teemal „Ukraina eksiil, tema ülesanded ja sidemed kodumaaga". Põhjalikus ülevaates andis ta kokkutulnuile ektsaktse pildi ukrainlaste püüdlustest iseseisvusele, mis algas Venemaast lahkulöömises revolutsioonipäevil ning jätkub nüüd eksiilis ja illegaalse vastupanu näol orjastatud Ukrainas. Eksiilukrainlasi elab Põhja-Ameerikas umbes 2 miljonit, Lääne-Euroopas 100.000-nde piires.

Ka Ukrainas toimub sama protsess nagu Balti riikides:

pärisrahva arvu langus ja pidev venelaste juurdevool. Kõneleja ei usu, et orjastatud rahvad võiksid saada vabaks liberaliseerimise teel.

Saksamaal elunev leedulasest majandusteadlane Walter Banaitis esitas järgmisena referaadi teemal „Balti riikide majanduslik integreerimine nõukogude suurruumis Leedu eeskujul." Kõneleja esitas statistilisi materjalide najal üksikasjalise analüüsi nõukogude majandusliku rõõvpoliitika kohta okupeeritud Balti riikides, kust voolavad põhjatusse N. Liitu põllumajanduse saadused, tööstustooted kui ka suhteliselt N. Liiduga vähesed maapõuevarad. Ülevaatlikult käsitles referent ka eesti põlevkivivarude brutaalset rõõvimist, mille tagajärjel Ida-Virumaa loodus muutunud nagu kuumaastikuks ning rüvetatud hoolimatult Läänemere veed.

Kahjuks jäi ära referendi haigestumise tõttu Georg von Rauchi referaat „Balti riikide tekkimine". Umbes aasta tagasi ilmus Georg von Rauchi sulest

tähelepanu vääriv raamat „Die Geschichte der baltischen Staaten",

mis tänavu ilmus juba kordustrükina.

Selle asemel esitas varem nimetatud leedu diplomaat Albert Gerutis referaadi Molotov-Ribbentropi pakti kohta 23. aug. 1939, millega reedeti Balti riigid, Soome, Poola ja Rumeenia huvid ning mis oli avataktiks Teisele Maailmasõjale. Kahjuks pole see pakt idalepingutega anulleeritud nagu Müncheni kokkulepe. Üks peasüüdlastest hukati sõjakurjategijana Nürnbergis, teine esines seal kui lugupeetud riigimees tunnistajana.

Päeva viimaseks ettekandeks oli noore leedu helikunstniku dr. Ramin ta Lampsaitise sõnaline-muusikaline ettekanne leedu muusikast alates vanast rahvamuusikast kuni moodsa tänapäevaseni. Referaat peeti ajaloolises Brömse-majas, kus Berliini konservatooriumi lõpetanud helikunstnik esitas näiteid leedu muusikast klaveril, helilindilt ja vokaalselt.

Sisukatest referaatidest tulvil päev lõpetati ühise koosviibimisega Brömsemajas, kus väärika ja armastusväärse peoperenaisena tegeles „Baltische Briefe" toimetaja Vera von Saass.

Konverentsi viimasel päeval diskuteeriti eelnenud referaate ning arutati aktuaalseid publitsistlikke probleeme.

Peeti vajalikuks orjastatud rahvaste probleemide avaldamise aktiviseerimise massimeediumides.

Samal ajal aga konstateeriti tõika, et pärast pingelõdvendamise poliitika pettetulesid on jäänud väiksemaks massmeediumide arv, kus võimalik veel avaldada ikestatud rahvaste küsimusi. Ikka enam ja enam süveneb eksiarvamus, nagu oleks orjastatud rahvaste vabaduspüüdlused identsed „külma sõja õhutamisega". Võeti vastu ka konkreetseid kavasid.

Konverentsi lõppsõnas tänas Balti Seltsi peasekretär Adam Grünbaum referente ja kuulajaskonda ning avaldas lootust jällenägemiseks seltsi 5. konverentsil, samuti lootis ta, et ilmub rohkem noorema generatsiooni esindajaid, ning et seltsi liikmeskonda suurendataks suulise selgitustöö teel.

Konverentsi korraldajaid tänas lätlane mag. Shilde, misjärele asuti pärast ühist lõunasööki tagasireisile, võttes kaasa meeldivaid mälestusi ja uut indu ja uusi ideesid meie välisvõitluse jätkamiseks ja aktiviseerimiseks.

-kk

Balti konverentsi peakorraldajad Adam Grünbaum ja Erik Thomson. Foto — A. Kokk

Sugulaste ja sõprade meelespidamiseks sobiv kingitus — „MEIE ELU" aasta või poolaasta tellimine

Saatke „Meie Elu" tähtsusele tellimine ja meie saadame teile üleandmiseks kinkekaardi, või saadame teie nimel otse saajale.

Tellin „MEIE ELU" (aastaks, poolaastaks):

Hr., pr., prl. .....

Aadress: .....

.....

Tellija nimi: .....

Aadress: .....

.....

Palume käesolev kupong täita ja saata koos rahaga „Meie Elu", 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6

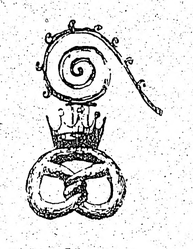

SOBIV JÕULUKINK

HILJA TREUMUT ja VIIVI PIIRISILD'i ingliskeelne kokaraamat

"COOKING ESTONIAN STYLE"

Hind $10.00, pluss saatekulu.

Müügil „MEIE ELU" talituses

958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6

JÕULUD ON TULEMAS! Sobiv kink Eestisse.

Meil on pesemata denimist püksid (jeans)

Levis	$16.99
Wrangler	$15.99
Lee	$15.99

pesemata denimist jakid samuti saadaval.

WORLD of JEANS

1543 Bloor Str. West ja Dundas W. nurgal

USA kiri

POLITSEI JA BARRIKAADID KAITSESID VENELASI

Ülekuhjatud barrikaadide ja tihe politsei tõke ootas kõikjal äsja New Yorgis N. Vene UNO esinduse hoone ette siirduvat 3-tuhandelist Ukraina, Balti riikide ja Valge-Vene vabadust nõudvat demonstratsiooni, et takistada meeleavaldajate pääsemist vahetult selle hoone ette. New Yorgis ei ole nähtud enam kaua aega nii erakorraliselt suurt politseikaitset Kremli punase diktatuuri esindajatele. Väljas võis olla vähemalt pataljoni suurune politseivägi. Mida lähemale jõudis oma eesmärgi suunas rongkäik, seda paksemaks läks politseinike rivi, muutudes lõpeks mees-mehe küljes kinni olevaks ja paiguti sellaselt mitmes reas seisvaks massiks. Politseinikel olid tekkinud pähe kiivrid ja nad vibutasid käes löögivalmis puunuiasid („nightstick"). Nende taga asusid omakorda ratsapolitsei salgad ja ees neljakordselt puust barrikaadid. See kõik pidi vältima vabaduse — ja inimõiguste nõudjate pääsu venelaste majale lähemale kui sada meetrit.

☆

Ukraina noortel tegutses hästi organiseeritud ja suur hüüdekoor, mille hõiked pidid küll hästi ka venelaste majassegi kostma. Kõik selle aknad olid suletud ja nende taga kedagi näha ei olnud, küll askeldas hoone katusel keegi teleobjektiiviga filmija koos oma abilisega. Ameerika TV ja pressi andmeil olnud mõned vahistamisjuhud ja 3—4 isikut saanud ka vigastada. Politseid loobiti ka munade, kivide ja paukhernestega. Neid, kes tõkestasid rongkäigu edasipääsu. Paukherneste raginast hakkasid mõned politteihobused lõhkuma ja politseivalitsus andis pressile teada, et demonstratsioon ei olnud mitte rahulik. TV-jaamast nr. 5 aga selle peakommentaator dr. Martin Abend, kes on objektiivselt valgustanud ka okupeeritud Balti riikide probleeme, andis täieliselt moraalse toetuse ukraina vabadusvõitlejaile. Ta juhtis tähelepanu sellele, et ukraina rahvuskultuur on Kremlist maha surutud, sajadtuhanded ukraina vabadusvõitlejad viibivad Siberi orjalaagreis ja tagakiusamist arendatakse eriti seepärast, et etniliselt on ukraina rahvas N. Liidus suuruselt teine ja sellega tema vabadusvõitlus Moskvale kardetav.

☆

Eestlasi võis olla kohal mitte üle 50-mne inimese. Mitte ühtegi noort, kõik vanemad ja mõned keskealised. Viit suuremat Eesti lippu kandsid veteranid N.Y.E. Vabadussõjalaste Ühingust ja neid oli ka muidu rivis, p.s. kaks juhatusliiget Rahvuskomiteest. Oli paar nigelalt valmistatud loosungit, tundus mõningat organiseerimatust. Küll olid aga lätlased ja leedulased oma maitsekalt ja tabava tekstiga loosungeis pidanud meeles ka Eestit. Üliagarad politseinikud jooksid rongkäigu kogunemise ajal inimeste vahel, pidades jahti pikematele loosungi hoidmise keppidele, mida nad samas kohe siis puruks murdsid või peksid. Nähtavasti kardeti löömingu tekkimist ja et demonstrandid võiksid kasutada siis loosungikeppe, — mida New Yorgis on ka varemalt juhtunud. Kusagilt kõrgemalt poolt oli kohalikule politseile tugevat survet avaldatud, kas linnaisadelt või isegi kaugemalt. Demonstrante arvati kogunevat 4-tuhande ümber, oli aga umbes 3000, enamus ukrainlased, kes pidasid siin oma suurt rahvusvahelist kongressi. Politsei vähendas aga oma informatsioonis veelgi seda arvu tuhande võrra, mis ebaõige. Kanadast oodati ka osavõtjaid aga vähemasti eestlasi ei saabunud. Siin mõned nädalad tagasi levitati seletust, et kogu see demonstratsioon olla „rohkem Kanada asi", mis võis mõjuda teataval määral meie rahvusgrupi väljatuleku vähesusele.

☆

Eestlaste nimel kõneles UEKN ja ERK abiesimees Paul Saar, kes meenutas lühidalt — mis eestlastega on vene okupatsiooni läbi juhtunud ja mida me nõuame. Oli ka teisi esinejaid, kes kõik piitsutasid venelaste punast imperialismi ja nõudsid N. Liidu dekolonialiseerimist. Endine Siberi vang, leedu meremees S. Kudirka on tõeliseks miitingukõnelejaks saanud. Iga tema üteldud lause järele puhkes tugev aplaus. Kudirka kutsus kõiki ikestatud rahvaid tegutsema üheskoos oma ühise vaenlase vastu, mis oleks tugevam ja mida enam respekteeritakse. Rahvamass hakkas kooris karjuma „Surm vene punastele mõrtsukatele!", „Surm Moskva imperialismile!", „Vabadust!" jne. Hüüdeid juhtisid ülekande kõvendusseadmetega auto katuselt energilised ukraina üliõpilased.

Propagandaliselt läks see demonstratsioon igal juhul korda, sest suur hulk TV-jaamu, raadiosaatjaid ja ajalehtigi avaldasid sellest reportaashi. „N. Y. Times" avaldas pildi ja artikli.

Kiri Inglismaalt

TAGAKIUSATUD BULGAARIA PASTOR

COVENTRY („Meie Elu" kaastööliselt) — Nagu teatasin oma eelmises kirjas, keegi mees septembri keskpaiku torkas vihmavarju teravikuga reide Londonis, BBC-Bulgaaria osakonnas töötavale Georgi Markovile (49-a.), mille tagajärjel ta mõne päeva pärast suri. Kohtuarstiteaduslik analüüs tegi kindlaks, et bulgaaria defektor mõrvati nööpnõela-pea suuruse haavliga, mis oli monteeritud vihmavarju teravikku. Haavli diameeter oli mikroskoopiline — 68-tuhandik tolli, millesse puuritud kaks augukest — 16-tuhandiku tolli ulatusega! Just nendes haavli augukestes leidus aine, mis surmas Markovi.

Hiljuti leiti ka teine bulgaaria põgenik, kes töötas BBC juures, Bush House'is, oma kodutrepilt Ida-Londonis, surnult. Mehe nimi on Vladimir Simenov, 30 aastat vana ja perekonnaseisult poissmees. Tema kohta puuduvad seni vägivaldse surma tunnused. Politsei oletab kukkumist ning surma nina verejooksust, mida ta oli sisse hinganud trepil lamades. Simenovi BBC-ülesanded piirdusid peamiselt tõlkimisega, päevauudiste lugemisega ja programmide koostamisega noorbulgaarlastele, mida saadeti eetrisse üks kord nädalas.

Teatavasti ka Pariisis elunevat bulgaaria defektori, Vladimir Kostovi, rünnati selja tagant vihmavarjuga, kuid ta paranes ootamatust atakist paari nädala jooksul. BBC-s, Londonis, töötab 6 bulgaarlast, kes saadavad kodumaale kommunismivastast informatsiooni.

☆

Bulgaaria defektoritel on olnud rohkesti sekeldusi neid jälitavate „tundmatute isikutega". Nii et Londonis, bulgaaria eksiilgrupis on tekkinud pingeline seisund. Omapärane lugu juhtus, nagu teatab siinne põrandaalune evangelisatsiooni bülletääni pastor Stefan Bankoviga, kes põgenes kadunud Markoviga ühel ajal Bulgaariast (1969. a.). Pastor Bankov on väljapaistev evangelist ülemaailmses kristlikus saadetes Bulgaariasse. Ta teeb seda igapäev Ameerikast. Bulgaarias on ta saated väga populaarsed, nii et sealsed valitsusvõimud on sunnitud tema saateid segama.

Pastor Bankovi ja tema abikaasat, nagu kinnitab siinne kristlik teadeteenistus, on ähvardatud mitu korda surmata. — 1974. a., kui pastor Bankov oli lennukis teel Londonist Seattle'isse, siis keegi mees ja naine tema tagaistmes tõusid järsku püsti ja istmete vahekäigus lükkasid Bankovi ilma vabandamata. Bankov tundis korraga külma vedelikuvoolu kaelas. Ta pühkis selle. Kohe tekkis äga kangestus ja pooleldi halvatus ning hingamisel oli raskusi. Varsti olid kohal stjuardessid ja andsid B-le esimest abi. Lennuk maandus Seattle'is.

Ta viidi lennujaama valvekorras oleva arsti juurde, kes oli hämmastunud B. müstilistest sümptoomidest. Need iseloomulikud tunnusmärgid õnneks aga kadusid B. kehalt aeglaselt paari päeva jooksul. Kuid ta haigestus hiljem uuesti ja oletas, et teda on lennukis sihilikult rünnatud.

Nagu „Daily Telegraphi" USA kirjasaatja Jan Brodie teatab, siis pastor Bankov on 45-aastane mees ja elab nüüd raadiojutlustajana Los Angeles'is. Ta perekond on juba harjunud ebameeldivate üllatustega. Kuus nädalat tagasi tema maja läheduses tulistati hilisööl kaks lasku. Samuti on populaarsele bulgaaria pastorile korduvalt tehtud telefoniteel surmaähvardusi. Kui Bankovile teatati Georgi Markovi mõrvast Londonis, ta vastanud: „Nemad (s.o. kommunistid) tahavad hävitada kõiki haritlasi, kes kasutavad raadiot, et saata läkitusi kodumaale, Bulgaariasse".

☆

Sellega pole veel pastor Bankovi isiklik draama otsas. Tema kohta on selgunud lähemad psühholoogilised telgitagused ja intriigid, mille kohta kirjutab pikemalt briti „põrandaaluste evangelistide" bülletään „Vandeseltskond" oma septembrikuu eri-

(Järg lk. 6)

ONTARIO ILMATEATED: TUISKAV LUMI, JÄÄLAIGUD JA HALB NÄHTAVUS PÜHADE AJAL.

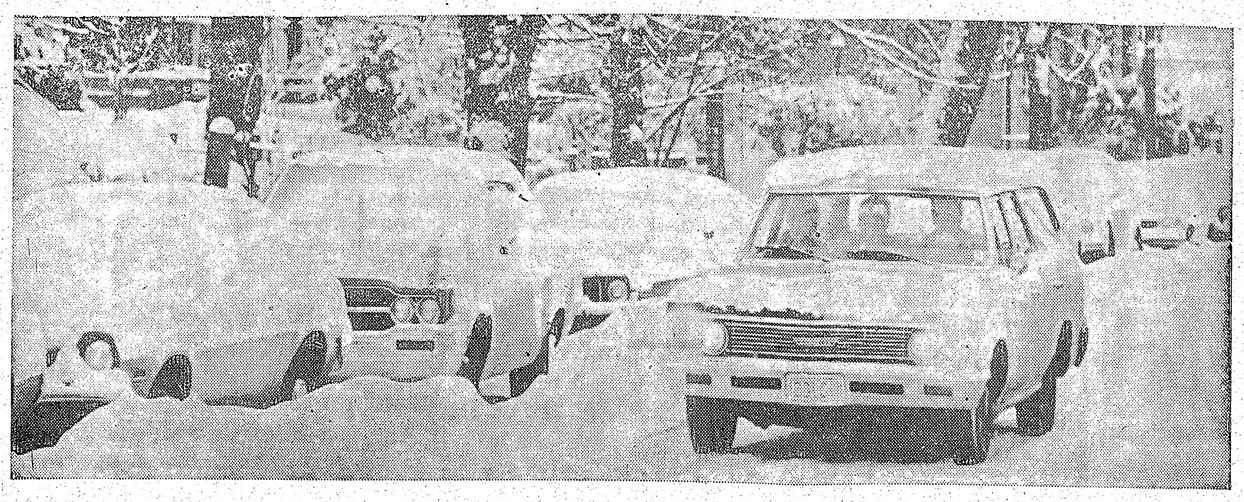

SEE MIKS TEIE PEATE OLEMA ERGAS, ET JUHTIDA AUTOT SELLISE ILMAGA.

Autojuhtidele talvel autoga sõitmine on väga hädaohtlik. Ilmastiku olud muutuvad ilma hoiatuseta. Kuiv tee millel sõidate momendil võib muutuda väga hädaohtlikuks järgneval käänakul... jäälaigud, härmatis, äkiline lumetuisk, isegi märjad puulehed võivad tekitada ootamatut hädaohtu, aga pühade ajal need tegurid võivad muutuda isegi väga hädaohtlikuks.

Halb nähtavus suures liikluses pühade ajal nõuab erilist pingutust halva ilmaga. Hoidke oma auto heas korras kui teie peate sellega sõitma. Kui joote alkohoolseid jooke ärge juhtige autot. Olge alati valvel teiste sõitjate suhtes. Teel võib alati midagi juhtuda, isegi siis kui ilmastku tingimused on head. Aidake kaasa ja tehke kindlaks, et teie ja teie perekond saab ka nautida teisi pühi Ontarios.

James Snow,
Minister of Transportation and Communications
R. Roy McMurtry,
Attorney General

Province of Ontario
William Davis, Premier

Soomlased rahul välispoliitikaga

HELSINGI (M. E.) — Soomlaste arvamused oma riigi välis- ja kaitsepoliitika osas on viimaste andmete järgi püsivad.

1964-st aastast saadik tehtud uurimustest on näha soomlaste usku valitsuse välispoliitikasse. Sel aastal tehtud gallupi järgi 84% pidas välispoliitikat heaks ja ainult 6% meelest on seda halvasti aetud.

Uurimist teostab maa kaitseinformatsiooni projekteerimisosakond (maanpuolustustiedotuksen suunnittelukunta).

On huvitav ka, kuidas kodanike suhtumine YYA-lepingusse on kujunenud aastate jooksul. 1964. a. pooled küsitletuist pidas seda jaatavaks, sel aastal aga juba 77%. Ainult 6% meelest lepingu mõju on negatiivne.

Küsiti ka, kas suhe välis- ning kaitsepoliitika vahel muutuks kui rahvusvaheline olukord Euroopas muutuks teravamaks, aga asjaosalised riigid pole veel sõjas teineteisega.

Välispoliitikat peavad enam kui pooled kaitsepoliitikast tähtsamaks ja sama tähtsaks peab neid üks kolmandiks vastajatest. 4% meelest esimesel kohal on kaitsepoliitika.

Vastajatest 80% arvas, et Helsingi konverentsi peremeheks olek kindlustas Soome rahvusvahelist olukorda. 9% arvas, et konverentsil polnud midagi mõju.

Kommunistliku SKDL toetajatest peavad välispoliitikat heaks 91%. sest Soome välispoliitika toetub ju üsna palju NSV Liidu vihjetele ja laubakortsutamisele. Keskerakonnast 90%, sotsiaaldemokraatidest 89% ning parempoolsest koondisparteist 87% pidas Kekkose välispoliitilist teed heaks.

J. M.

New Yorgi Haridusseltsi aasta-eelarve üle saja tuhande

Vaba maailma üks suuremaid eesti seltskondlikke organisatsioone on New Yorgi Eesti Haridusselts oma kaheksateistkümne osakonnaga, Manhattanis 34. tänaval asuva Eesti Majaga ja noorte suvekoduga Long Islandil. Seltsi läinud aasta rahaline aruanne on tasakaalus 112-tuhandel dollaril ja sama suur on nähtud ette uus eelarve. New Yorgis asuv kinnisvara on hinnatud 90-tuhandele dollarile ja noorte suvekodu 96-tuhandele. Mõlema tegelik väärtus on palju kõrgem. Liikmete arv on kõikunud tuhandest alla- ja ülespoole, seltsi osakondadeks on mõnedki ühikud, millised praktiliselt on isesisvalt tegutsevad klubid, koorid, rühmad, koondised ja keskused. On isegi mõned seltsid seltsis nagu näit. E. Filatelistide Selts ja Lastekogu Sõprade Selts. Aktiivsemalt tegutsevaiks osakondadeks on seenioride keskus, eesti kool, skautlikud noored, naisosakond, mees- ja naiskoor, L. I. kinnisvara majandav toimkond ja noorte suvekodu kuratoorium, naisvõimlejate rühm, male- ja bridzhiklubi, rahvatantsurühm ja viimaseaegselt ka noorteklubi.

Tagakiusatud . . .

(Algus lk. 5)

numbris. Selles raportis on antud pikem ülevaade (14 lk.), kuidas kommunistid püüavad süstemaatiliselt hävitada oma vastasrinda, et vältida piiblite smugeldamist Venemaale ja satelliit-riikidesse.

Bulgaaria on satelliitidest ülimalt orjalik ja teenistustruu Venemaale. Pastor Bankov töötas mitmed aastad Bulgaarias kirikuõpetajana. Samal ajal olid tal kontaktid briti põrandaaluste kristlike organisatsioonidega. Tal õnnestus selle organisatsiooni kaudu smugeldada piibleid ja muud kristlikku kirjandust Bulgaariasse. Kodumaal arreteeriti teda mitmel korral Jumalasõna kuulutamise töös. Lõpuks tal ja perekonnal õnnestus põgeneda Bulgaariast just mõned tunnid enne arreteerimist. Pastori perekond koosneb 4-st liikmest: pastor, abikaasa ja tütred Filka ja Malina. Perekonnal õnnestus pääseda Rootsi. Sealgi ei jäetud neid rahule. Bulgaaria kommunistlik valitsus süüdistas pastorit kriminaalroimas ja püüdis selle ettekääande all tema väljaandmist Rootsist. Lõpuks pastor Bankov asus elama USA-sse. Saabunud Ameerikasse, pastor Bankov koos abikaasaga mõisteti tagaselja 3-ks aastaks vangi. Samuti saadeti talle USA-sse ametlik kiri, milles hoiatati, et ta vaikiks ega jätkaks oma evangelisatsiooni tööd raadiojutluste ja piiblite saatmise kaudu Bulgaariasse.

☆

Rääkimata pidevatest ähvardustest telefoni teel, kord ta auto sunniti järsku peatuma kõrvalteele, millise järsu pidurdamise juures proua Bankov sai raskesti vigastada, võideldes mitmeid päevi elu ja surma vahel. Kui pastoriproua paranes, talle lähenes keegi „tuttav" Bulgaariast, soovitades pastori abikaasal koos tütardega pöörata tagasi kodumaale, sest „süüteo otsus olevat tühistatud" ja kodumaale kutsuja maalinud sealsest elust „imeilusa pildi" nagu teeb seda meile saadetud „Kodumaa" oma statistika kaasabil. Sellega, pastor B. abikaasa ja ta laste tagasimeelitamisega Bulgaariasse, loodeti pastori loobumist evangelisatsioonitööst, sest kommunistid kardavad piiblit, kui tarvitada siinkohal tuntud vanasõna — nagu Vanakurat välku.

Proua Bankov jäi aga peibutustele vaatamata meelekindlaks. Vahepeal, kui ka raadiojutluste segamine ei andnud tulemusi, siis lasti Bulgaaria ametlikest ringkondadest lendu kuulujutte pastori „moraali" arvel; tal olevat kriminaalne minevik, liignaisi ja väljaspool abielu sündinud lapsi jne.

Kui kommunistidel ei õnnestunud lõhkuda pastorist abielupaari, siis suunati mürginooled ta 17-aastase tütre Filka vastu. Temale lähenes keegi Maria Stognovi nimeline naisterahvas. Too saabus Ameerikasse Lõuna-Ameerikast. Maria S. on Los Angelesis oleva Bulgaaria õigeusu kiriku ametlik esindaja, mille peakorter on Sofias. Peagi Maria S. võitis Filka Bankovi, kommunismivastase pastori tütre, usalduse. Siin tekkisid lahkhelid vanemate ja tütre vahel, nn. generatsioonivõitlus, noor, kes näeb kõiki elunähteid roosade prillide läbi. Maria S-l õnnestus ajutiselt võõrutada Filkat vanematest. Filka lahkus 1976. a. veebruaris, pärast oma 18-aastast sünnipäeva, vanematekodust. Ta võttis kaasa isa usaldusväärsed dokumendid, kus märgitud kristlike töötajate nimestik Bulgaarias.

☆

Sellesse „musta töösse" olevat segatud ka Mihai Wurmbrand, pastor Richard Wurmbrandi (kes istus vangis Rumeenias luteriusu pastorina 14 aastat) poeg. Viimaselt Maria Stogonov — kommunistlik bulgaaria agent — saanud hulk andmeid põrandaaluste evangelistide kohta!? Nagu bülletääni „Vandeseltslased" toimetaja kuuleb, siis Filka Bankov on nüüd pööranud kommunistlikule agendile selja ja leppinud taas vanematega. Tegelikult oli tegemist kahe põrandaaluse organisatsioonijuhtide (Joe Bass ja Richard Wurmbrand) isiklike vägikaika-vedamisega, milline taktika ei olnud just kooskõlas Kristuse õpetusega („Armasta oma ligimest!").

Nagu president Joe Bassi organisatsiooni raport teatab, siis nad on saatnud oma kullerite kaudu raudeesriide taha 1.7 miljonit piiblit (!) läkitanud eetrisse 3120 raadiojutlust, 335 misjonäri Euroopas tegeleb põrandaaluse evangelisatsiooniga ja 780 tuhat kristlast palvetavad iga kuu vabas maailmas tagakiusatud kiriku heaks. Lisaks siin ka mõned arvud kommunistide ja katoliiklaste suhetest: Vene komparteisse kuulub 16 miljonit isikut, Rooma katoliku kiriku liikmeskond koosneb aga 780-st miljonist. Stalin kunagi küsis: mitu diviisi on paavstil?

ARTO

JAAN ALMER KATUSETÖÖD

Teeme uusi ja parandame vanu, samuti suvilate katuseid.

Helistada tel. 699-5295

Kiri Saksamaalt

TERAV KRIITIKA BRANDTI VASTU

GEISLINGEN („Meie Elu" kaastööliselt) — Pärast Vancouveris peetud Sotsialistliku Internatsionaali konverentsi sattus internatsionaali president Willy Brandt terava kriitika risttulle, kuna ta soovitas mõnikord vägivalla kasutamist rassiprobleemide lahendamiseks n.n. kolmandas maailmas, mõeldes ilmselt Lõuna-Aafrikat ja Namiibiat.

Baieri CSU maagrupi esimees Zimmermann ütles avalikult: „SPD-esimees peaks saadud Nobeli rahuauhinna tagasi andma, kuna ta pole näidanud ennast selle väärilisena." Edasi jätkatakse ajalehesõnumis: „Sotsiaaldemokraat, kes siin alatasa sõna „rahu" suhu võtab, on Kanadas avalikult ja häbenematult vägivalda kui poliitilist vahendit heaks kiitnud. Terroristidele on Brandti väljendus nagu moraalseks õigustuseks."

„Brandt on üks õnnetus, nagu seda pole pärast „Kolmandat Riiki" ette tulnud," ütles Baaden-Württembergi liidumaa kohtuministeeriumi riigisekretär Eugen Volz.

Hamburgis ilmuvas nädallehes „Welt am Sonntag" 12. 11. 78 kirjutab nimekas publitsist Matthias Walden pealkirja all „Suunatu olek" (Richtungslosigkeit) muu hulgas: „Willy Brandti printsiibid on sõltuvad ilmakaartest. Olles põhjapool, ta eitab idadiktatuuride vägivalda, kuid lõunas peab ta seda „mõnikord vajalikuks". Märgatav on ka ta sõltuvus värvidest. Punane vägivald on tabu, valge vägivald on kuri ja must vägivald on hea."

Willy Brandt, kes astus 1974. a. maikuul tagasi Saksa liidukantsleri kohalt Guillaume'i spionaazhiafääri tõttu, hellitab nüüd nähtavasti lootusi, saada tuleval aastal valitava Euroopa parlamendi presidendiks, ilmneb saksa publikatsioonides vilksatanud sõnumitest.

☆

Marksistlike klassivõitluse paroolide kõrval leidub koolide õpikutes lauseid, millest ei saa aru isegi Alam-Saksi liidumaa haridusminister dr. Remmers. Aga algkoolide 7. klassi õpilased peavad nendest aru saama. Allpool paar taolist kõrgelennulist keelepärli:

„Relatsioon on reegelrelatsioon kui see on refleksiivne, isosümmeetriline ja transitiivne."

Teine näide:

„Nominaalfraasid kui alusliikmed seisavad alati nominatiivis."

Põhjendusena tuuakse õppekavas ette vajadust, et õpilased oskaksid tarvitada võõrsõnu õigel kohal. Teiseks põhjuseks on asjaolu, et ümarguselt 25.000 kooliõpikute autorit tahavad võõrsõnade rohkusega demonstreerida oma kõrget vaimset taset. „Üks kolleeg peab mind imeloomaks alles siis, kui ta ei saa aru, mida ma kirjutan," väitis kooliõpikute kirjastusliidu ärijuht Hans Peter Vonhoff.

☆

Kõrgetasemeline mälestusraamat, mille tegevustik kulgeb iseseisvas Eestis, ilmus hiljuti Eestist päritoleva sakslanna Ingeborg Kentmanni sulest. Raamatu tiitliks on „Eine Atempause lang", alapealkirjaks „Kindheit und Jugend im Baltikum". Raamat on ilmund Herderi kirjastusel Freiburgis. Vaevalt on sakslaste sulest ilmunud raamatut, milles oleks Eestit kirjeldatud sellise värvikuse, humanismi ja südamesoojusega ning ilma vähemagi shovinistliku alatoonita. Paljud lõigud selles raamatus kõlavad nagu armastusavaldused Eestile. Autori isa oli lühemat aega pastoriks Kuusalus ja viimati enne ümberasumist „Revalsche Zeitungi" väljaandjaks Tallinnas. Kentmannide suguvõsast on võrsunud rida saksasoost vaimulikke Eestis, kus neid tegutses Kuusalus, Türil, Märjamaal ja Kullamaal.

☆

Vaba konkurents, mis loomulik teistel kutsealadel ning teostab loomuliku selektsiooni, ei näi meeldivat organisatsioonidele. Nad on hoiatanud arstide üleproduktsiooni eest lähemate aastate kestel ning soovitanud seetõttu piirata meditsiintudengite vastuvõtmist ülikoolides. Vaba konkurentsi loevad arstid kutse-eetika vastaseks.

Samal ajal on aga iga arsti ooteruum puupüsti täis, ükskõik, kas on tegemist tubli arstiga või isikuga, kes eksinud elukutse valikus. Eriti suur puudus on üldarstidest, kõige rohkem aga maa-arsitdest, samuti arstidest suurkäitistes. Noored arstid eelistavad õppimist eriarstiks, et garanteerida oma öörahu ning praktiseerida suurlinnades. Maainimesed seevastu peavad võtma ette pika teekonna, et pääseda pärast paaritunnilist ootamist kolmeks minutiks arsti jutule. Paljud arstid pole osanud või tahtnud oma praksist nii organiseerida, et lühendada patsientidel ooteaega sageli nakkushaiguste pisilastest saastatud õhus. Täiskiilutud ooteruum pole alati arsti tubliduse, vaid organiseerimisvõimetuse tundemärgiks.

VEKL-u koosolek

Stokholmis toimus 18. nov. Välismaise Eesti Kirjanike Liidu aastapeakoosolek. Juhatus valiti tagasi endises koosseisus: esimees August Mälk, abiesimees Kalju Lepik, sisesekretär Raimond Kolk, välissekretär ja laekur Arvo Mägi, informatsioonisekretär Karin Saarsen, liikmed Ilmar Jaks ja Helga Nõu.

Koosolekul arutati aktuaalseid kirjandusküsimusi ja võeti vastu resolutsioon:

VEKL-u koosolek leiab, et eesti ajakirjandus paguluses peaks juhtima rohkem tähelepanu kirjandusele:

1. Kasutama rohkem ilukirjandusliikku materjali (joonealuseid romaane, lühiproosat, luuletusi, esseid, vesteid).

2. Tutvustama ja arvustama senisest suuremal määral ilmunud teoseid ja käsitlema kirjanduskultuurilisi küsimusi.

Koosolekule järgneval koosviibimisel rääkisid Helga ja Enn Nõu oma reisist Ameerikasse, eriti osavõtust Metsaülikoolist Kanadas.

Isemoodi ettepaneku tegi keegi Saksa Teenistujate Ametiühingu funktsionäär. Ta nõudis, et ametiühingu poolt taotletava palgakõrgenduse saaksid ainult ametiühingu liikmed. Oma ettepanekut põhjendas funktsionäär sellega, et ametiühinglased võitlevad kätte palgakõrgenduse ja teised sõidavad tasuta ametiühinglaste reel. Ametiühinglased moodustavad umbes kolmandiku töötajatest, seega vähemuse.

Kuivõrd ametiühinglased respekteerivad demokraatlikke mängureegleid, tõendavad mitmed kohtuprotsessid Baaden-Württembergis. Metallitööliste ametiühing on kaebanud kohtusse rea tööandjaid, kes läinud aastal toimunud streigile reageerisid lokaudiga. Metallitööliste ametiühing väidab, nagu oleks lokaut omavoli ja seadusevastane. Seni on kohtud andnud tööandjatele õiguse, kuna lokaut pole rünnak, vaid tasakaalustav kaitsevahend streikide puhul.

Ametiühinguid ei saa eitada, sest tööandjad pole ka alati inglid. Aga on võõrastav ametiühingute marksistlik ideoloogia, lühinägelik palkade kõrgele kruvimine, mis süvendab inflatsiooni, tööpuudust ning teeb saksa kaubad maailmaturul konkurentsivõimetuks. Tihti kahjustavad väikse huvidegrupi streikimised kodanike üldhuvisid, nagu ilmekalt näitas hiljutine postistreik Kanadas.

-kk

USA diplomaatidele õpetatakse kommunistlikku vene keelt

USA diplomaatidele õpetati senini ilusat klassilist vene keelt. Nüüd on hakatud õpetama uut kommunistlikku vene keelt, kus on krõbedamad väljendid, et kui N. Liidu diplomaadid muutuvad jämedaks, siis neil oleks tagavaraks raskemad väljendid, et anda vorst vorsti vastu.

Moskva sõprusleping Abessiiniaga

Moskva sõiduvees olev Abessiinia sõjaväeline hunta sõlmis hiljuti N. Liiduga kommunistlikus stiilis sõprusleping, nagu Moskval on kõikide Moskva vasalli riikidega. Senini selline leping puudus, kuigi Abessiinia oli juba kauemat aega N. Liidu satelliit. See tähendab uut sammu selle vana Aafrika riigi muutumiseks täielikuks Moskva liitlaseks.

Asta Sokov pääses Moskva KGB vanglast

Montreali jõudis Asta Sokov, kes vangistati N. Liidu politsei poolt Moskva lennuväljal süüdistusega, et ta taotles tuua Venemaalt välja kalliskive ja muud 11 kuud tagasi.

Ta viibis enamik 11 kuud Moskvas üksikvangistuses, kus heledad elektripirnid põlesid ööd ja päeva. Ta mõisteti 8 aastaks sunnitööle, kuid talle anti nüüd armu. A. Sokov oli sündinud Venemaal ja elas Kanadas, kus töötas raamatukogus. Teda vedas sisse üks vanem abielupaar Leningradist, kes palus ehteasju viia Kanadasse oma sugulastele.

KIRJANDUS · KUNST · KULTUUR

IDAKALDA VAIMULIK LAULUPÄEV NEW YORGIS

Õnnestunud järjekordne Vaimulik Laulupäev tabas kõiki inspireerivalt oma eesmärke. Nii vägevat masslaulu pole selles avaras kirikus varem kuuldud. See oli laulupeolik rahvuslik-kunstiline manifestatsioon, jättes mälestusväärse jälje Välis-Eesti kunstikroonikasse. 115-liikmeline masskoor kõlas haarava monumentaalsusega, sütitades umb. 500 publiku rahvuslikku enesetunnet elamusterikkusega mis on unustamatud, pakkudes samaaegselt erakordset võimalust ka segakoori repertuaari nautimiseks, milline New Yorgis senini on puudunud ilmalikul parnassil.

Laulupäeva muusikaline kava oli domineerivalt omaloominguline; aastaid sisselauldud lemmikrepertuaarist; kulminatsiooniks meistrite hiigelnumbreid, mille lahtimõtestamisel kolm keskmisepõlve Eestis treenitud akad. helikunstnikku dirigentidena parimat pakkusid.

Väsimatu koordineerijana-saatelesannetes valitses orelil professionaalse osavusega Laulupäeva muusikaline üldjuht organist Meta Noorkukk, lõpetades kontserdi elamusliku puändina manuaalidel senikuulmatu õrnusega Liivi „Lillesidet" viisistades...

Bachi „Laula ja hõiska" sissejuhatusele järgnes Leo Virkhausi kaunimeloodiline „Tänu olgu Jumalal" trompeti obligaatoga Ants Laanelt. Kahjuks võimutsesid orel ja trompet solist Regina Kaare õrnast sopranist üle. L. Virkhausi soololaul „Rahulik püha" on vormilt otsiv. Tenor Hillar Saareste tõlgitses seda dramaatilise sügavusega. Võimsalt mõjus E. Võrgu majesteetlik „Looja vägevus", Valdeko Kangro juhatusel, A. Virkhausilt oli — V. K. juhatusel — kavas tema „Ma tõstan silmad üles", Lydia Keerdi dramaatiliselt kõlava sooloosaga. I osa lõppes Maimu Miido kiirelt populaarsust võitva „Püha on Jumal Su koda", esitamisega, mis köidab eriti selle kulminatsioonika M. Lutheri „Kindel linn" lõpukoraali tõttu. Juhatas M. Noorkukk orelipingilt. Soleeris sopran L. Keerd.

Ettekandeliselt ühtlasemaks osutus Haydn'i „Kõik taevas kuulutab" (Orat. Loomine). Maimu Miido juhatusel. See oratooriumikoor on juba 1856. a.-st kirikukooride lemmiknumbriks olnud ja Philadelphia-Seabrooki koori eestvedamisel kõlas see sonoorse sujuvusega. Harmooniliste kõladega Türnpu „Sanktus" laulab nagu iseenesest ja inspireerivalt. Ainsa segakoori a capella lauluna oli kavas R. Tobiase „Patukahetsus". Selle raskeid häältekäike püüdis juh. V. Kangro vaos hoida ettevaatliku pianissimo arendusega. Vaimuliku helilooming kullafondist oli kulminatsiooniks taas kavas R. Tobiase „Eks teie tea". Selle juhtmotiivi meisterlikult töödeldud kujunduslik jõud — ühtuvalt reformatsioonikirjaku kreedoga — on sündinud autori spontaansest suurest hõõgusest, jäädes surematuks.

Ühendkoori ambitsitsioosne katse tuli Händeli „Halleluujaga". See oli ülijulge eksperiment, kuid sellast kontrapunktiliselt keerukat ja rütmiliselt pretsiisset häälterühmade helilahingut ei saa ju, teadagi, võita vaid ühe kokkulaulmise-prooviga, mis end ka tunda andis. Laialivalgumise karidest päästis siiski orel ja juhataja M. Miido osav meelekindlus ning „Halleluuja" võimas finaal läks võidukalt ajalukku. Sõpruskoorina esitas N.Y.E. Meeskoor 2 a capella laulu. Kappeli „Jehoova on mu karjane" ja Thomsoni „Meie Isa" Erik Veski juhatusel. Koor kõlas ühtlaselt ja meeleolukalt.

Praost Rudolf Kiviranna päevakohane kõne rõhutas muuhulgas eriti: jõudude koondamist sõnas-laulumuusikas. Oma kodumaalt kaasatoodud väärtuste hulgas on kõigiti, eriti aga hingeeluliselt esmane tähtsus ristiusu tõdedel. Selles on meie püsi, mida siin vabaduste lipu all saame piiramatult arendada. Järgnevalt Kannatavale Kodumaale pühendet eestpalvele järgnes Hümni III salm, orelilt.

Koguduse Naisringi korraldusel eesotsas pr. A. Jungermaniga, toimunud kohvilauas tuli ruumipuudus kätte.

Praost Kiviranna presideerimisel ja ins. Richard Espenbaumi koordineerimisel anti koorijuhtidele õnnestunud Laulupäeva tunnustusena lillesülemeid, kusjuures peamuusikajuhina helik. M. Noorkukk ja esimees E. Miidole eri-ovatsioonid osaks said.

Eesti Helikunsti Keskuse USA's nimel tervitas selle juhat. J. Kurman, kutsudes muuhulgas koore ülesse ka tegevusmaterjale EHK Muusikaarhiivi annetama. Ajaloopikka on meie rahvuskirikus olnud muusika, vitaalseks osaks ja selle osatähtsus on kasvanud eriti nüüd, mil Kodumaa kirikumuusika praegu vaba eneseväljenduse varjutuses elama peab, ütles kõneleja. Pärast H. Kalda (Lakewood) vaimustatud tänu kõikidele asjaosalistele mil ta soovis taoliste rahvuslike laulupäevade kordamist tulevikus, sai lõpetuseks sõna veel Lex Ave. kog. esimees Aleksander Ers, öeldes kooridele: Võite puhata loorberitel. Ükski okupatsioonivõim ei ole saanud vabades eestlastes hävitada nende kodumaalt kaasatoodud ilumeelt ja elamuslikku rikkust. See Laulupidu läheb siin rahvusliku suursündmusena ajalukku ja loob Ameerika Hääle kaudu Kodumaaga tema rahvusliku vaimu kinnitava kindla lootuste silla, ütles kõneleja, andes roose üle ka äsjaabiellunud praost ja pr. Kivirannale täissaali aplausi saatel.

Elamustest kaasahaaratud rahvas ei tahtnud enne lahkuda, kuni viimane külaliskoori buss pikale koduteele oli asunud.

Juta Kurman

Abel Lee näitus — kunstiline kõrgpunkt

Näitus Eesti Maja väikeses saalis, 9. ja 10. detsembril, Abel Leelt. Eksponaate 30-mne piires, selektsioon töödest 1968—1978, rõhuga aastaist 1975—1978, milles ilmekalt esile toodud suundasid, fantaasiat ja teostusi joones, vormis ja värvis. Lisaks neile veel paarkümmend realistlikke jooniseid must-valgel ja värvilisi.

Abel Lee pole kohandanud ennast rahva ja turu soovidele ja nii esineb ta ka harva nähtuna. Nii võis seista 10-mne aastase vaheaja järele ühe tõelise loomingu ees, mida kunstnik loonud oma sisemise tunde ajel. Ei esinenud „seeria" töid, sama motiivistiku produtseerimist massiliselt ennast kordamisega. Lee igal teostusel on oma teadlikult kujundatud vorm, ruum ja meeleolu. Tal on ikka uusi nägemisnurkasid ja muutumise tahet — mitte muutumise enese pärast, vaid spontaanselt isikupäraselt, ilma et paigal püsida mõne tehnika, koloriidi või ainestiku juures, seejuures ikkagi ennast identifitseerides.

Siinkohal tahaksin välja öelda üht olulist, küll iseenesest mõistetavat, aga sageli kunstnike juures puuduvat, Abel Lee loomingu ja näituse puhul konsekventsina paratumatult jälle esile tulev. Mõeldud on „kunstniku käekiri". Paralleelitades seda igaühe isikliku käekirja, pikemaajalise õppimise ja harjutuste tulemusena alg-primitiivsest soravaks väljendusrikkaks kirjaks, peab sama protseduuri tegema kunstiline käekiri joonistamise, krokiide jne. näol.

Lee ei peatu oma näitusete vaheaja-perioodidel, vaid on pingelises harjutuste ja loomingu protsessis.

Nii oli kõnesoleval näitusel paarkümmend joonist, viimistletud ja lõpetatud tööd, mis viitas kunstniku põhjalikkusele ja oskusele. Mida seesugune treening annab, võis kogeda vaba voolava joonena mitmes suuremas teostuses — „Linear movement", „Action game", „Linear action", „Happiness" jt., milles spontaane voolav joon loob ulatusliku figuraalse liikuvusliku kompositsiooni. Haruldane saavutis.

Vastand distsipliinis joonele, paelusid maalilised teostused, lähtekohana aken-vaade väljast ruumi ja ruumist välja. Pildis aken tihti vaid mõeldav, kujutatav, tajutav. Vaade kaugusse, silma jäänud mõned üksikasjad ja kujundid, kujunevad kunstnikule inspiratsioonina tundeelamuse ja fantaasia väljendusena. Sellistena märgiksin „Päikese loojang", „Aken õhtul" — vaade tuledest säravale linnale, sümboolne „Aken ilmaruumi", „Vaade sügisesse" — mõeldes punaseid pohlamarju ja muud sügist meeleolu, „Vaade ateljeesse" — väljast sisse, maalid, kell, valgust heitev kandelaaber. Objektid reaalsed, kuid stiliseeritud või varjatud. Teostus maaliline, koloriit diskreetne vastav meeleolule. Lisaks mõned vaikelud. Kunstnik eelistab traditsiooniliste seadeldistele (lilled, vaasid, fruktid jne.) kivikilde runokirjaga, tugevat kivilille jt. skulptuurvorme. Siia seltsib „Esimene lumi" — poisid lumes mässamas.

Kunstnikul on iga töö omaette erinev, jäädes ise identifitseeritavaks. Ta on optimistlik ja positiivne, värvis rõõmsailmeline, reageerib spontaanselt nähtuga ja enese tunnetusele. Kolm loomingulist dimensiooni on kooskõlastatud.

Lõppeval aastal on näitusi olnud tosina piires, individuaalseid ja ühiseid, Abel Lee on tõenäoliselt viimane esineja, andes ühe loomingulise kõrgpunkti ja ka suunitluse algavasse aastasse — püüdlusiks, tõusta keskpärasusest kõrgemale, enam kvaliteeti kvantiteedi arvel.

R. A.

Pärast kahe koori kontserti Peetri kirikus toimus all-saalis ühine koosviibimine. Foto — S. Preem

KAHE KOORI JÕULUKONTSERT PEETRI KIRIKUS

Laupäeva õhtul, toimus Peetri kirikus jõulukontsert koguduse segakoori „Cantate Domino" ja külalisena „Montreali Eesti Segakoori" osavõtul.

„Cantate Domino" koorijuhiks on muusikaala magister Charles Kipper, saatjaks orelil Inga-Pia Korjus.

„Montreali Eesti Segakoori" juhatab piiskop Raudsepp'a poeg Karl J. Raudsepp, orelil saatis Robert Batt.

„Cantate Domino" alustas koori motoga „Laulge Jehoovale laulu" Udo Kasemets'a loomingust, millele järgnes T. Dunhill'i „Gloria Tibi Domine", kus koorisolistina esines sopran Elna Libe.

Peale vahepealset kirikukoraali „Cantate Domino" kandis ette 5 täiesti erinevat helitööd: J. Aavik'u „Jõuluunelm", inglise vana rahvaviisil Udo Kasemets'a seatuna „Kes on see väike lapsuke?", R. Toi „Jõuluöö", C. Kipper'i „Gloria" (esiettekandes) ja G. F. Händel'i „Halleluuja! Aamen" oratooriumist „Judas Maccabeus".

„Kes on see väike lapsuke?" kõlas nii viisis, seades kui ka koori esituses väga köitvalt. Erilist tähelepanu väärib aga koorijuhi, magister Charles Kipper'i, „Gloria".

Noore komponisti enda informatsiooni järgi võiks lühidalt märkida, et see helitöö oli mõeldud ja pühendatud „Cantate Domino'le" koori 20. aastapäeva puhul.

Helindi sisu põhineb jõuluevangeeliumil: Au Jumalale kõrges ja rahu maa peal ning inimestel heameel. C. Kipper otsustas siduda vahelduva rütmi ja moodsad harmooniad arhailise kirikumuusikaga, kasutades osaliselt vana koraali „Ma tulen taevast ülevalt" põhimeloodiat polygoomilises kooriseades, kus üksikud häältegrupid esinesid tihtipeale iseseisvalt eriajaliselt ning eriilmeliselt.

„Gloria", kolmes eriilmelises osas, algab vaikselt naishäältel, kui kaugelt lähenev inglite koor, kus kõrgpunktis meeshääled sekkuvad „ma tulen taevast ülevalt" põhimeloodial. Keskmisele, rahulikumale, osale järgneb lõpposa sarnanevalt algmeloodiale.

Koori jaoks küllaltki raskelt kirjutatud helitöö esitati vaid 6 nädalase õppeaja järele heas, kontrollitud ning nime kohaselt võimsas ja nauditavas vormis, mis järjekordselt tõestab Charles Kipper'i esmaklassilisi võimeid nii noore heliloojana, kui ka vilunud koorijuhina.

Järgnenud „Montreali Eesti Segakoori" ettekandes võis kuulda paiguti huvitavalt järjestatud prelüüte samasisuliste koraalide ees, või järel, samade või teiste heliloojate poolt. Kõik prelüüdid ja koori saate esitas orelil Robert Batt eeskujuliku solistina ja vilunult tagasihoidliku saatjana.

Montreali koori kavas olid: J. S. Bach'i prelüüt orelil sellele järgnenud samateemalise koraaliga „Immanuel, nüüd Krist on teel" koori ja orelilettekandes ning siis samasisuline prelüüt J. G. Walther'i loomingust. Selle kolmiku järele koor esitas Gregoriuse viisi „Veni, Emmanuel".

Järgmine kolmik algas F. W. Zachan'i prelüüdiga orelil „Ma tulen taevast ülevalt", siis samasisuline koraal J. S. Bach'i loomingust koori ja oreli ettekandes ning lõpuks J. S. Bach'i prelüüt samal teemal.

Lõpuks „Montreali Eesti Segakoor" esitas 3 eriilmelist helitööd: prantsuse viis „Jõululaps on sündinud", saksa viis „Susanni-hällilaul" ja L. B. Sareten'i „Oh, Issand, tule sa!"

Montreali koori nauditavaimaks palaks kujunes „Susanni-hällilaul" väga tunderikkas ja kontrollitud esituses, kus koori rohked naishäälled ei varjutanud napiarvulisi meeshääli.

Järgnes meditatsioon Montreali koguduse õpetaja Heino Laaneotsa poolt väga huvitavas mõttelõngas.

Kontserdi viimase ettekandena Toronto ja Mantreali ühendkoorid esitasid G. F. Händel'i „Hõiska, rahvas!" oratooriumist „Judas Maccabeus" tertsetti soologa, koosseisus: Elna Libe, Alma Vares ja Leida Järvi.

Õnnestunud kontserdile järgnes koosviibimine kiriku allruumides, kus „Cantate Domino" liikmed olid isе hoolitsenud maitsva ja rikkaliku külmlaua eest, millele lisandus hilhem kuumad verivorstid ja kohv.

Lühikestes sõnavõttudes „Cantate Domino" esinaine pr. Nelli Lind ja koguduse nõukogu esimees hr. Tiit Tralla tervitasid külaliskoori, nende juhti ja koori saatjat, kohalviibinud piiskop Raudsepp'a ja külalisi. Mõlemaid koorijuhte austati punaste roosidega. Söögipalve pidas piiskop Karl Raudsepp.

Koosviibimise kestel „Cantate Domino" dopelt kvartett, Charles Kipper'i klaverisaatel, laulis 2 laulu: „Tasa libiseb lund" ja „Üks laps on täna meil sündin'd". Noor neiu, Maiu Roiser, luges jõuluevangeeliumi ja lauldi arvukaid jõulukoraale.

Sopran Edith Tomsen, Montrealist, esitas 3 laulu: W. A. Mozart'i „Jõulude jutt", „Pühalik öö" (tundmatult) ja Max Reger'i „Maria hällilaulu". Klaveril saatis Robert Batt.

„Montreali Eesti Segakoori" esimees Uno Ranne tänas torontolasi ilusa vastuvõtu eest ja avaldas headmeelt, et vaatamata ilmajaama hoiatustele sai siiski sõidetud. Kuigi Montreali eestlaskond on tunduvalt kahanenud, jatkatakse seal rahvusliku töö raskuste kiuste. Ta avaldas rõõmu mõlema koori ja elustavate külaskäikude-kontsertide üle, lootusega, et neid edaspidigi toimub.

Külalisena võib rõõmuga tunnistada, et meil on järelkasvu noorte ja andekate muusikute näol, kes ei hooli ajast ja vaevast selleks, et edasi kanda eesti koorilaulu traditsiooni. Sooja südamega ja austusega tuleb hinnata nende kooriliikmete panust ja ohvrimeelsust, kes võtavad kanda pika sõidu vintsutusi ja rahalisi kulutusi nii külaliste, kui ka võõrustajate osas.

Niikaua, kui meil jatkub seda vaimu, pole meil põhjust karta eesti pagulas-rahvusgrupi hääbumist.

-m

Eesti noorte edu Scarborough muusikapidustustel

Sel aastal korraldatud Scarborough muusikavõistlustest 27. nov.—1. dets. võttis osa ligi 400 noort.

Esikohtadele tulnud noortele korraldati lõpukontsert pühapäeval, 3. dets. Scarborough Civic Centre'is. Hoolimata halvast ilmast, oli mahukas saal kuulajaist tulvil.

Kavas olid esitatud nii klaveri-, viiuli- kui ka laulu-ettekanded. Sisuliselt oli kava väga mitmekesine ning huvitav. Kuna õhtul esinejateks olid igas klassis kõrgema hinde saajad, siis kujunes kontsert nauditavaks elamuseks ja võeti soojalt vastu publiku poolt.

Pidulikult kauniks lõppakordiks kontserdi lõpul kujunes Ontario asekuberner Pauline M. McGibbon'i ilmumine oma saatjaskonnaga, kes pärast lühikest sõnavõttu noortele muusikutele andis isiklikult kätte auhinnad ja trofeed.

Eestlastest esinesid sel õhtul Linda Norheim (Talvi Jaldre klavristuudiost), kes peale auhinna sai ka junior piano trofee ja Tiina Hubel (Claudia Voiko stuudiost), keda samuti tunnustati esimese auhinna väärilseks ning ta sai mälestuseks kuju.

„JUUTIDE KUNINGAS TALLINNAS"

Meie noorema generatsiooni kirjaniku, Aarand Roosi, sulest on jällegi ilmunud üks teos — „Juutide Kuningas Tallinnas" (Maarjamaa Taskuraamat nr. 14, 1978). Mõne aasta eest haaras autorit mõte: „Mis oleks juhtunud, kui Jeesus oleks Jeruusalemma asemel sattunud hoopis Tallinna?" Sellest saigi alguse käesolev raamat, milles Roos püüab esitatud küsimust vastata.

Tehes huvitavaid tähelepanekuid eesti rahva sarnadusest juutidega on autor veendunud, et Tallinnas poleks Jeesuse käsi paremini käinud, kui Jeruusalemmas — ta oleks risti löödud. Teema lähemalt käsitamiseks tarvitab Roos meie rahvaluule sangarit Kalevipoega eestluse esindajana. Ta väidab, et Kalevipojal on mõndagi ühist Jeesusega. Mõlemad olid puusepad, võidelnud põrguvägedega ja külastanud surmavalda. Ometigi on nende vahel suuri erinevusi. Juutide kuningaga vesteldes püüab Kalevipoeg alguses ennast õigustada, aga taipab peagi, et ta on vigu teinud ja vajab andestust. Tõelist patutunnistust ja armupalumist ta huultelt siiski ei tule, ehkki Jeesus seda temalt ootab. Ning lõpuks on juutide kuningas surmavalla võitja kuna „eestlaste kuningas" — Kalevipoeg valvab põrguväravat. Miks ei leidnud Kalevipoeg lunastust — miks ei võtnud eesti rahvas vastu juutide kuningat?

Esiteks sellepärast, et ta ei pannud tähele juutide kuninga küsimust: „Mis kasu on inimesele sellest, kui ta kogu maailma kasuks saaks, kuid oma hingele kahju teeks...?" Teiseks ei tohi unustada, mil viisil ristiusk meie maale toodi — ordurüütlite mõõgaga. „Usun, et Kalevipoeg ei oleks ühelgi juhul alistunud ordurüütlitele ja lasknud end sunniviisil ristida... Sootuks vastuvõetavam, kui võõra võimu käsutäitmine oli Kalevipojal surra kangelassurma," väidab Roos.

Peale Kalevipoja vaatleb autor ka eesti luulet, millise esindajana käsitleb Henrik Visnapuud. Nii nagu kord muistne juutide laulik Taavet maadles ka Visnapuu Jumala olemuse otsimisega. Taavet leidis Jumala ning rahu temas. „Poeeside kuningas" — Visnapuu aga elavat Jumalat ei leidnud. Või kas ei tahtnudki leida?

Ometigi on Roos veendunud, et ristiusu tulekuga meie maale ning eriti Kristuse vaimuliku ligioluga meie rahva hulgas on juutide kuningas Tallinnas käinud ja käib veelgi.

„Juutide Kuningas Tallinnas" sisaldab ka autobiograafilise peatüki, milles Roos paljastab momente iseenda elust... kirjeldab enda usule tulemist ning uue elu väärtust. Ta teeb seda kaalukalt, asjalikult ja veenvalt. Samas esineb ka „kiri kaasmaalastele", milles autor väidab, et pagulaselu ei pruugi tähendada õnnetust ja lootusetust, vaid võib avada uusi võimalusi. „Olen isegi valmis mõõnama, et olen õnnelik... sageli just paguluse tõttu," ütleb Roos. Ta usub, et eestlus on saavutatav eesmärk. Aga kui see kord on saavutatud, siis seisab meie ees veel hoopis kõrgem eesmärk — teine maa, ilm, ja sinna pääseb ainult Jeesuse Kristuse kaudu. Kristus aga jääb meile ainult juutide kuningaks. „kuni õpime teda tundma selle kuningana, kes kuulutab Tallinnas ja mujalgi teed, tõde ja elu'." Lõpuks esitab autor nägemusliku kirjelduse Tallinnast ja taevalinnast. Selles näeb ta tulevast Rävalat — eestlaste püha linna. Ometigi viimaks jääb vaid taevas.

Keeruline põimikuna luulest, müstoloogiast, ajaloost ja teoloogiast on „Juutide Kuningas Tallinnas" äärmiselt originaalne raamat — võibolla isegi ainulaadne. Lugejal on kohati raske autori vilgast mõttekäiku jälgida. Ometigi leiame Roosi teoses tabavaid võrdlusi, autorile omast elavates värvides kirjeldust, sügavaid mõttekäike ja vaimulikult haaravat lugemist.

Edgar Toompuu

ILMUS
E. SANDEN
„KGB CALLING EVE"
Hind a. $14.00
Postiga tellides lisandub saatekulu
Müügil „MEIE ELU" talituses
958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6

★ YOUNG'I FOTOÄRID
Vanemad kui 32 aastat
TORONTOS PARIM KOHT JÄRGMISE KAAMERA OSTMISEKS
Maailma parimad 35 mm kaamerad. Prozhektorid, Super 8 heliseaded, pimiku varustus, kaamerate parandus,
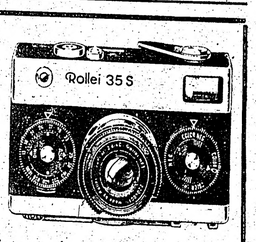

24 tunnine Benjamini fototeenindus. Sissevahetus
Chargex
Master Charge
Esitage see kupong äris. Ostule lisandub tasuta kingitus.
352 YONGE 597-0055
687 YONGE 961-7121
Young's

ILMUS MÜÜGILE
JÕULULAULUDE HELIPLAAT
„SIND TULEN KIITMA"
Heliplaadi hind a. $7.00
pluss Ont. müügimaks 7% ja postiga tellides saatekulu
Müügil „MEIE ELU" talituses
958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6

Kellest juttu:

ARVO NIITENBERG

Ontario Hydro esimees R. B. Taylor teatas 31. oktoobril Kanada ajakirjanduse kaudu 3-me uueabipresidendi nimetamist. Üheks abipresidendiks selles hiigelettevõttes sai eestlane Arvo Niitenberg.

Ontario Hydro tegevusest on olenev iga inimese elu, äri ja tööstus. Hydrot võib võrrelda rahva elus inimese südamega — lakkab elektrijaam töötamast, jääb seisma elu — jahtub pliit, sulab üles külmutuskapp, kraanist lõpeb vesi, varem või hiljem lakkab liiklus, seisma jäävad masinad ja produktsiooniliinid.

Arvo Niitenbergi määramine kõrgele ja vastutavale kohale nii suures ettevõttes on tunnustus eestlase edasipüüdlusele, kohusetundele, töökusele, kompetentsusele ja heale organiseerimisvõimetele.

Ontario Hydro on teisel kohal Põhja-Ameerika mandril ja maailmas 4. või 5. kohal energia tootmises. 1977 aasta rahaline läbikäik oli 1841 miljonit dollarit millest operatsioonikulud olid 635 miljonit dollarit. 1978 aasta eelarve on 2137 miljonit dollarit ja operatsioonikulud 671 miljonit dollarit. Läinud kuu Hydro varanduste seis oli 12 000 700 miljonit dollarit ja energia tootmise kapatsiteet 22 000 megawatti (22 000 000 kilowatti). Teenistujate arv koos ehitustöölistega on 25.500.

ELUKUTSELT INSENER

Arvo Niitenberg on elukutselt insener. Sündinud Tallinnas 1934. Üle Soome, Rootsi leidis tee Kanadasse 1949. On abielus ja 2 tütre isa. Lõpetas Torontos Central Technical High School'i, Toronto Ülikooli Bachelor of Applied Science (Honours) in Mechanical Engineering 1958 koos Spruce Falls Power & Paper Co Stipendiumi ja H. G. Acres Engineering Medaliga, Master of Business Administration (Honours) ja Master of Engineering (Honours) kraadid Toronto Ülikoolist. Asus tööle Ontario Hydro juurde 1959 ja varsti pühitseb töökoha 20 aastast juubelit.

Oma koolitee kohta ütleb Arvo Niitenberg, et ema kasvatas poja, vaatas järele ja „sundis" kooli! Isa sai surma II Maailmasõjas. Sõitis inglise kaubalaevas 1. masinistina ja puhkab kusagil merepõhjas.

Ta märgib, et keegi oli öelnud, kui esimene kord selgeks ei saa, tuleb teist või kolmandat korda tagasi minna ja nii on ka tema mitu korda ülikoolis käinud. Omab 3 teaduslikku kraadi. Gümnaasiumi ja ülikooli päevadel oli aktiivne Toronto eesti mereskaudi „Vikingi" lipkonnas ja praegu aitab mereskautlust nõuandja vanemana. Kuulub Korp! Sakalasse ja Eesti Majandusklubisse. Utleb, et on raskusi perekonna kokkusaamisega. Tütred on väga aktiivsed võimlemises ja rahvatantsus. Vanem tütar õpib Toronto ülikoolis keemiainseneriks. Abikaasa Vaige on Alfred ja Helena Sepa tütar ning on oma vanemate rahvusliku ja ühiskondliku töö vaimu pärinud. Ta rassib tööd teha Eesti Maja juhatuse koosseisus.

JÕUJAAMAD

Algas tööd Hydros ehitusalal ja esimeseks tööks kujunes Lakeview sõega köetava jõujaama ehitamisega seoses olevad ülesanded. See jõujaama ehitamine andis hea võimaluse hakata peale uues programmis, mis on abipresidendi kohani välja viinud.

Algas instrumentide ja kontrollinsenerina, töötas turbiinide ja katelde juures ning lõpuks oli mehaanikaala inseneride juht jõujaama ehitamisel kuni selle valmissaamiseni, mis oli siis suurem ehitusprojekt Kanadas. Jõujaam oli 8 generaatoriga a 300 megawatti.

LAMBTON

Järgnes Lambtoni jõujaama ehitamine Sarnia ligidal mis oli sõega köetav. Pidi peaaegu Sarniasse kolima, maja oli Torontos juba müüdud kui Hydro otsust muutis. Sai projekti-inseneriks ja koordinaatoriks jõujaama ehitamisega seoses olevates küsimustes. Kõik vastutus langes tema õlgadele. 19. juunil 1969 määrati inseneride ala mänedzheriks Lambtoni ja Lennox jõujaamade ehitamisel. Lambtoni jõujaam on 4 generaatoriga a 500 megawatti.

LENNOX: Pärast Lambtoni tööde lõpetamist määrati 23. okt. 1970 täie ajaga Lennoxi (Kingstoni lähedal) inseneri ala mänedzheriks. See oli esimene raskeõliga köetav jaam ja täiesti omalaadne paljude uute tehniliste probleemidega. Taheti ehitada jõujaam, mis põletab igasugust õli. Käis ennast täiendamas ja tutvumas samasuguste jõujaamadega Jaapanis ja Saksamaal. Jõujaama ehitamine õnnestus täielikult. Selle jaama valmimisel Ontario Hydro võitis Põhja-Ameerika arhitektuurilise jõujaamade auhinna. (Design Award) mis oli esimene Hydrole jõujaamade alal. Lennox on 4 generaatoriga a 500 megawatti.

LAKEVIEW JÕUJAAM. 1. jaanuaril 1974 määrati Lakeview jõujaama mänedzheriks, töötas seal poolteist aastat. Kutsuti tagasi peakorterisse Termojaamade osakonna direktoriks.

1. juulil 1975 määrati termojaamade osakonna direktoriks. Allus 7 jaama mis olid söe, õli ja gaasiga köetavad. Jaamade suurus oli 100 mw kuni 4000 mw ja oli üks suuremaid osakondi 2300 teenistujaga. Aatomijõul töötav osakond on kõige suurem. Ta kuulus samal ajal Hydro termojaamade nõuandvasse kogusse ja personaali ettevalmistuse osakonda. Jõujaamad asusid üle Ontario ja töö oli väga huvitav.

ABIPRESIDENDIKS

Sellel sügisel tehti ettepanek asuda Hydro uue osakonna „Power System Programmi" juhataja kohale. Võttis küllaldaselt aega mõtlemiseks, enne kui nõusoleku andis. Uus töö on väga tehniline ja selle alla käib tuleviku energia tarviduse kasv, süsteemide planeerimine, uute jõujaamade asukohad ja kõrgepinge liinide-koridoride kavandamine. Kõik uurimislaboratooriumid alluvad temale, et välja töötada uut tehnikat järgmisteks jõujaamadeks. Uus töö on täielikult lahutatud igapäevasest Hydro operatsiooni probleemidest. Peab täielikult uue organisatsiooni rajama sellele osakonnale ja selleks on aasta aega antud. Sinna kuuluvad insenerid ja teadlased igalt erialadelt.

Need mehed ja naised peavad nüüd otsustama ja programmi koostama, mis juhtub Hydroga 1983—2000+. Jõujaamade osas ei saa enam mingeid muudatusi teha kõik kavad on kinnitatud kuni 1983. Kui minevikus on vead tehtud kavandamisel, siis nendega peab elama — olgu siis energiat liiga vähe või liiga palju.

TULEVIKUKAVAD

Arvo Niitenberg arvab, et tuleviku energia allikaks kujunevad aatomjõujaamad. Kavad on ehitada 2 aatomjõujaama ühe sõega köetava jaama vastu, mõlemad on vajalikud. Aatomjõujaamade ehitamine maksab väga palju, aga energia tootmise kulud on ainult 1/10 sõe energia kulust. Sõejaamade investeering on aga palju väiksem ja nende koht on voolutarviduse kõrgpunktide täitmiseks — hommikul ja õhtul.

Näiteks Lakeview jõujaama energia $1.00 kulust läheb sõe ostmiseks 76 centi ja tööliste palgaks 12 centi. Noticokes läheb sõe peale 90 c ja palgaks 7 c. Hydro 1977 aasta sõe arve oli 280 miljonit dollarit. Energia tootmine jaguneb järgmiselt: 5% ostetakse Quebec Hydrolt, 20% tootedakse veejõul, 25% aatomjõul ja 50% gaas, süsi ja õli. Need vahekorrad kindlasti muutuvad tulevikus arvab Arvo Niitenberg.

Hydro on nagu vabrik, ostab ühte tüüpi energiat, muudab selle teiseks — elektrienergiaks. Energia hind ei lähe alla — läheb ainult vähem üles. Kõik oleneb rahvusvahelisest küttenaine'te hinnast.

OHUTU

Hydrol on alati raskusi olnud nendega, kes igasuguse arengu ja tehniliste uuenduste vastu protesteerivad ja hädaohtu igal pool näevad. Nad ütlevad, et energiat rohkem tarvis ei lähe ja ei ole mingit tarvidust uute jõujaamade järele. Meie teame, et energia tarvidus ei tõuse praegu nii kiiresti kui 50—60 aastatel, aga siiski tõus on olemas igal aastal. Aatomenergia kasutamine on Hydrol käigus olnud üle 20 aasta ja ei ole veel ühtegi õnnetust ega tehnilist raskust olnud, mis oleks kardetav olnud. Meie reaktorid on väga head ja tehniliselt täiesti hädaohuta nii palju kui seda inimlikult ja teaduslikult oskame ehitada ning kontrollida. Võimalused „Black-out'ideks" on nüüd palju väiksemad.

HYDRO

Kui Euroopas või Floridas rääkida Hydro arvest, siis küsitakse kohe, kuidas teil muru kastmine nii kallis on, sest sõna „hydro" tähendab ju vesi. „Hydro" on olnud osa jõujaama nimetusest ja läheb tagasi jaanuari 1903, kui esimene jõujaam ehitati Niagarale. Kui jõujaamade võrk Ontario ulatuses organiseeriti, siis võeti nimeks „Hydro Electric Power Commission of Ontario", sest elektrit tehti veest — „hydrost". Rahvas lühendas nime „Hydroks". Kui 1950 aastani toodeti elektrit ainult veejõul. 1974 muudeti nimi seaduslikult „Ontario Hydro Corporation".

Arvo Niitenbergi tööruum on väga suur, moodsalt ning väga maitsekalt sisustatud. Võib täie õigusega öelda, et on väga rahvuslikult sisustatud. Kandvaks värvitoonideks on oraanzh ja samblaroheline. Seina kaunistavad J. Saarniid'u suur „Onakawana" maal ja A. Tamme „Kalevipoeg". Abipresidendi sõrmes on kuldne, eesti vapiga sõrmus. Jutuajamist lõpetades jääb tunne, et „Hydro Power'i" kõrval on meil seal esindatud ka „Esto Power".

elma

Ontario Hydro abipresident Arvo Niitenberg oma tööruumis, mille seinu kaunistavad eesti kunstnike maalid. Foto — Elna Kungla

Kasulik teada

ÄRID EI OLE KOHUSTATUD KAUPASID VAHETAMA

Jälle on kätte jõudnud aeg, kui ärid on täiskiilutud ostjaist ja aisakellade asemel kuuleme kassamasinate kõlinat.

Muidugi on kõige selle tulemuseks, et jaanuarikuus arveid kontrollides otsime uusi halle juukseid.

Pühadeeelsete sisseostude tegemisel soovitab „Ontario Consumer's and Commercial Relation's ministeerium meeles pidada mõningaid häid nõuandeid.

1. Kauplused ei ole kohustatud raha tagasi maksma või ostetud eset vahetama, kui see on kingituseks ostetud. Suuremad ärid muidugi seda teevad.

Kuid leidub ka ärisid kus vahetamine või tagasimaks toimub ainult 10 päeva jooksul. Kui teie pole mitte kindel, et teie kingitus vahetamisele või tagasiviimisele ei tule, on parem kui selgitate, milline kokkulepe selle kohta on olemas ja see peab olema märgitud arvele.

2. Kuna Kanada post on enne pühi alati ülekoormatud, siis võtab tellimiste kättesaamine posti kaudu enam aega kui normaalselt. Ei tohiks olla ebameeldivaks üllatuseks, et kingitus mille lootsite saabuvat teatud ajaks jääb tulemata. Samuti juhtub see kauba kojutoomisega äridest. Seepärast tehke oma ostud varakult kui kojutoomisel kasutatakse posti või kojutoomist.

Mööbli ostmisel kingituseks nõudke, et kojuviimise aeg oleks arvele märgitud, isegi siis kui seda suusõnaliselt on lubatud.

Muidugi on parimaks ja kindlamaks mooduseks kauba kaasavõtmine.

3. Tellimata kaupade saamisel, mis toimub eriti enne pühadehooaega ja paljude kompaniide poolt teil ei ole maksukohustust.

Siia kuuluvad jõulukaardid jne. Nad paluvad teid nende esemete eest maksta. Kui teie neid tellinud ei ole, võite need enesele pidada, hävitada või tagasi saata saatja kulul.

4. Sellel aastaajal toimub ka palju ebaseaduslikke korjandusi ja abipalveid. Enne kui saadate raha, tehke kindlaks mis otstarbeks korjandus toimub, millisele organisatsioonile.

Kui vajate rohkem selgitust, võite igal ajal pöörduda kirjalikult: „Consumers Information Centre" 555 Yonge Str. Toronto, Ont. M7A 2H6.

☆

Veelkordseks meeldetuletuseks: kontrollige, et jõulupuu dekoratsioonid oleksid tulekindlast materjalist. Kodunt lahkumisel kustutage jõulupuu küünlad.

Tehke kindlaks, et kingitused mida ostate lastele, oleksid vabad mürkainetest, mis sageli esinevad importeeritud kaupade juures.

Hans Kivi

Peter Kiviloo peab advokaate lahutatute vaenlaseks

Eestlane Peter Kiviloo, kes tegeleb juba pikemat aega abielu lahutamisega seotud probleemidega avaldas „Toronto Sun'i" pühapäevases lehes artikli, kus tõi ette, et advokaadid süvendavad lahutustega seotud hingelisi raskusi poolte vahel. Ta analüüsis põhjusi miks jugoslaavlane Matas laskis möödunud nädalal kohtu koridoris maha tema endise naise advokaadi. Ta leidis, et abielulahutustega seotud probleeme lahendaks erilise treeninguga perekonna küsimustega tegelevad ametnikud paremini.

Veinivestlus

Jõuluvorstid veiniga

Kodumaal olid jõululaual naps ja õlu — maal tavaliselt koduõlu. Uued ajad ja uued kombel on laiendanud nii söökide kui jookide osa. Ka veinile on mõnes peres antud nüüd koht — eriti nooremate poolt. Jääb vaid küsimus, mida pakkuda?

Veinide valik on väga suur, kuid soolaheeringa ja hapukapsa juurde siiski pole soovitada muud paremat kui külm valge viin ja õlu. Tanguvorstidega aga saab sobitada juba veinisid. Kuigi viimasel ajal enam ei peeta kinni vanast traditsioonist — valge liha valge veiniga ja punane punasega, siiski verivorsti juurde sobib paremini punane vein ja valge tanguvorsti juurde valge.

Verivorsti juurde miskipärast sobivad hästi hispaania punased veinid, mis on laialt saadaval ja ka hinnalt soodsad. Ja mitte kuulsast Rio ja piirkonnast, vaid Panades veinic oma erilise maitsega pakuvad mitu võimalust. Näiteks Torres'e „Coronas" (Ontarios nr. 1234 — $3.35) or hea odavamatest ja alles hiljuti tavalistes viinamonopoli ärides müügile jõudnud traatvõrgus Marques de Monistrol'i „Tinto Gran Reserva" (1360 — $3.70).

Seaprae ja hane juurde võib pakkuda valget veini ja mitte päris „kuiva". Saksa veinid on oma hinnalt tublisti tõusnud peamiselt rahakursi tõttu, kuid hea kvaliteediga. Toidu juurde on soovitav valida mitte magusamad kui 2%. Ungarlastel on haneprae juurde sobiv valge vein „Badacsonyi Szurkebarat", mille suhkrusisaldavus on 1% ja üks odavamaid mis saadaval (1157 — $2.60). Lähemaks seletuseks sellele keerulisele nimele: „Badacsony" on mägi Balatoni järve ääres kus veini tegid, juba roomlased ja „Szurkebarat" on ungari nimi viinamarjale „Pinot Gris", „Ruländer" mis kasvab ka Prantsusmaal ja mujal Euroopas. Kalkuni juurde sobib nii valge kui punane vein — või mõlemad.

☆

Jõulujook, eriti Skandinaavia maades, on kuum punane vein „Glogg" (Vin Chaud, Glühvein) mille retsepte on mitmesuguseid. Olgu siin üks: 1 pudel punast veini, 5—7 tera kardemoni (kestast eraldatud), 4 nelki (cloves), tükk kaneeli (cinnamon), tükk apelsiinikoort, ¾ tassi suhkrut, ½ tassi puhastatud mandleid (blanched almonds), ½ tassi rosinaid. Vein, suhkur ja maitseained kuumutada kastrulis. Valada tassidesse, lisada rosinad ja mandlid. Skol!

☆

Külalistele, kes ei tule just eine'tama, võib alati tavalise tassi kohvi asemel pakkuda klaas veini, on magusamad, olgu siis portvein, sherri, sauternes, barsac, saksa veinid jne. Juurde pakkuda pähkleid ja puuvilja. Kuna valged veinid juuakse külmalt ja punased toasoojuses (veel parem 60 kraadi F.), siis pühade ajal olgu valgeveini pudel varuks külmutuskapis.

Häid pühi!

Bakhos

AED

Puude ja põõsaste kasvutingimusi

23. novembril toimunud klubi kokkutulekul oli lektoriks maastikuarhitekt A. Kalm, kelle teemaks oli seekord „Puude ja põõsaste kasvutingimused". Lektor leidis, et selles küsimuses tehakse väga palju vigu, unustatakse põhimõte — õige taim, õigele kohale. Peame arvestama meie vajadusi ja taime kasvunõudeid. Taludejuurde istutatakse kuuski tuule kaitseks, siin on kindel vajadus. Kasvutingimuste juures selgitame taime vee ja toitainete vajadust, mullastiku nõudeid jne. Oluline on ka kliima ja taime talvekindlus vastavas kliimas. Taime kasvukiirus oleneb paljudest teguritest nagu valgusest, toitainetest, veest jne. Samalajal on üldiselt mõned taimed kiirema kasvukiirusega kui teised. Hiina jalakad kasvavad kümne aastaga 35 jalga, roheline saar aga 25 jalga, palju aeglasemad on näiteks kuused ja pärnad. Esineb tihedama ja hõredama lehestikuga varju andvaid puid. Taimi istutatakse mõnikord asjadele liiga lähedale ja ka liiga tihedalt. Lektor andis samuti ülevaatliku pildi hekiks kasutatavaist taimedest. Ta leidis kokkuvõttes, et ka metsast kodueeda puid ja põõsaid tuues peame valima väiksemaid ja mis kasvavad lagendikul. Kõik taimed ei sobi hästi linna kasvutingimustesse, mõned ei kannata soola jne. Vastpidavamad linnas on pärnad ja Austria männid. Vastupidavamaks põõsaks on põisenelas (Ninebark, Physocarlus opulifolius). Üldiselt on mullad neutraalsed ja sobivad hästi taimekasvuks, mõned taimed ainult vajavad happelist mulda. Seda saame happeliseks teha turba ja tammelehtede abil. Maakatteist kasvatatakse vikki (Crown Vetch, Coronilla varia) teede äärtes ja vahest asendab ka muru. Umbrohi, mis kasvab seal kus midagi ei kasva on luuvalurohi (Goutweed, Aegopodium pedograria). Lõpuks vaatles lektor maja ümbruse planeerimist ja sinna puude ning põõsaste paigutamist.

Aiandusklubi järgmine kokkutulek on 25. jaanuaril, 1979. siis peetakse klubi aastakoosolek ning vaadatakse valguspilte möödunud aastasest tegevusest.

EKs.

Eha Tarmet Toomberg

PERENAISE PILGUGA

Mulle on tulnud järelpärimisi, et kui ma „päris perenaine" olen, siis pangu ma ka mõni hea retsept pühadeks paberile.

Lasen pealegi sulel veidi libiseda. Kõigepealt teeb iga perenaine peale kalkuni, singi, süldi, rosolje jne. veel nipet-näpet magusat. Muuseas, tortide söömine on moest ära. Nad jäävad alati järgi, väljaarvatud pulmatordid, millede matismine toob noorpaarile eluteele kuhjaga õnne.

Jäime tütrega pühade liikluse ummikusse. Auto raadios oli minu lemmik teadustaja Bill Diegen. Ta palus oma pehme ja mahlaka häälega kuulajaid pliiats ning paber võtta, et annab maailma parima küpsiste retsepti. See kõlas nii.

„WHITE JACKIES"

Ained

1 nael võid
3/4 pakki tuhksuhkurt
5 tassi jahu (suur tee tass)
4 muna (üks munavalge jätta küpsiste määrimiseks)
1/2 teel. soola juhul kui või on mage.
1/4 pakki hakitud mandleid.

Valmistus

Või suhkruga vahustada ja munad vahedega lisada, s.t. ükshaaval. Lõpuks jahu.

Tainas vähemalt kaheks tunniks jääkappi, või veel parem üle öö seista lasta. Küpsised munavalgega määrida, mandlipuru peale ja 400°F juures küpsetada. Hoida kinnises purgis. Võib soovitada ja osa mandlipurust toiduvärviga veel roheliseks teha.

☆

Siis sirvisin seda uut, Ameerikas ilmunud kokaraamatut, et sealt pühadeks retsepte võtta. Õnnetuseks sattusin esimesena tangupudru leheküljele. Mis teie, perenaised, sellest arvate et uute kokkade tarkuse järgi tuleb tangud kuuma veega keema panna?!

Olen nii õppinud, et külma veega ja poti põhi peab olema paks, et vältida põhjakõrbemist. Tangud pandi isegi likku mõneks tunniks. Suvel ei pandud, sest ema ütles, et võivad käärima minna. Keev vesi pidi tangudele kohe tärklise korra peale tõmbama ja seest tooreks jätma, mis teeb kõhurikkeid. Ka herneid ube ja teisi toiduks tarvitatavaid kuivaineid leotati sellepärast, et nad oleksid poorsed nagu lõunamaalaste riis. Tangu ei tohi liigutada ega piimaga keeta. Keetis kaks generatsiooni tagasi, mu vanaema — jõulu vorstide ja ka igapäevast putru nii. Kaks telliskivi puupliidile, 2 toopi tangu või ka kruupe. Kruubid olid uudis sel ajal. Külm vesi ja suitsusingi tükikesed, Pott „unustati" 4—5 tunniks pliidile. Igaüks tegi talu toiminguid, vaid meie lapsed pidime aeg-ajalt ühe puu kütteks lisama. Vahest pandi pudrupott koos leibadega ahju. Lõpuks segati vorstirohi, teised maitseained, veri ja sool. Küll need vorstid maitsesid head! Putru süües pandi veel „või silm sisse". Puder oli habras.

Soovin kõigile siit Toronto suurlinna vilkuvate tulede säraketist häid pühi!

RAHVARÕIVA-KLASSI JÕULUÕHTULT. Ees Laine Paju. Istuvad, vasakult Tiiu Tarmet Johnston, Endla Komi (õpetaja) Eha Toomberg (kursuste juhataja) Linda Epner. Seisavad: Ingrid Leis, Livia Kängsepp, Marianne Lenk, Erna Loorits, Asta Kaljuste, Valve Lindau ja M. Tateisti. Pildilt puudub 6 õpilast.

Klassi koosseis on ebavõrdsete teadmistega, aga sellegi peale vaatamata saab tuleval aastal asuda ka rahvarõivaste tellimiste vastuvõtmisele. Kuulast juurde võtta. Jõuluõhtu organiseeris Erna Loorits ja abistasid Marianne Lenk, Asta Kaljuste, Laine Paju ja Livia Kängsepp.

E.S.S. Kalevi ball jääb ära

Nagu kuuleme jääb ära E.S.S Kalevi uueaasta-ball, mis oli kavatsetud korraldada Fiesta Inn'is.

house of denmark

1942 Avenue Rd. Tel. 787-5767
(HWY 401 2 bl. lõunasse)

Äri avatud: esmasp., teisip. 10—6, kesknädalal suletud, neljap., reedel 10—9 ja laup. 10—6.

Tulge ja tutvuge hiljuti Skandinaaviast saabunud mööbliga, magamistoad, söögitoad, lauad jne.

Hinnad soodsad. Esiklik ja usalduslik teenindus.

Kauaaegse kogemustega sisedekoraator.

Austusega WILLY DAENZER

„MEIE ELU" TALITUSES
TORONTO EESTI MAJAS MÜÜGIL

WINTARIO ($1.00)
THE PROVINCIAL (5.00)
LOTO CANADA ($10.00)
LOTERIIPILETID.

Joosep Engso 80-aastane

13. detsembril pühitses Jõekäärul lindude ja laste sõber Joosep Engso oma 80-dat sünnipäeva. Heal lapsel on mitu nime, nii tuntakse ka Engsod Jõekäärul paljude nimedega nagu, „Jõekääru vallavanem", „Jõekääru haldjas" ja Suvekodus hüütakse teda „Engso onuks".

J. Engso sündis Hiiumaal Käina vallas lasterikkas perekonnas kuhu kuulus 4 poissi ja 7 tüdrukut. Juba 8-aastase noorukina hakkab ta oma isa laeval merd „kündma". 17-mne aastasena võitles ta Esimeses Maailmasõjas, võttes osa Riia linna all toimuvatest suurtest heitlustest. Sõjast vabanedes valib ta endale jälle meremehe elukutse käies aurulaev „Hiiurannaga" heeringapüükidel.

Suurel põgenemise aastal 1944. pääses ta oma perekonnaga Rootsi kus leidis tööd vabrikus. Asus 1950. a. Torontosse ja töötas ehituspuusepana kuni pensionile asumiseni.

Praegu veedab oma vanaduspäevi üksinda Jõekäärul, sest aastaid tagasi kaotas ta surma läbi oma abikaasa.

Vaatamata suurele aastate koormale ja läbielatud raskustele on Joosep säilitanud oma noorusliku vitaalsuse.

Sõbrad ja tuttavad mitmelt mandrilt soovivad sulle sinu suure juubeli puhul jatkuvalt head tervist ja palju õnne tulevikus.

J. Säägi

„VÕITLEJA" tellijatele!

„V" tellimisehind 1979. aastaks on $20.00. Palun „V" tellimisest, edasitellimisest või loobumisest teatada 1. jaanuariks 1979.

Tänan!

B. Leeman,
191 Donlea Dr.,
Toronto, Ontario M4G 2N1

Pisikud ja dr. Nõmmik

Torontos viibis ülekanadlisel nakkushaiguste vastu võitlevate laborantide konverentsil dr. Salme Nõmmik Montrealist. Dr. S. Nõmmik on olnud Montrealis üle 20 aasta St. Mary haiglas bakterioloogia laboratooriumi juhataja. Selle aja kestel on teostatud seal üle 35,000 nakkushaiguse analüüsi, haigla mitmete osakondade huvides. Oma tegevuse kohta ta jutustas.

Nakkushaiguste laboratoorne uurimine on kiiresti arenev teadus. Laboratoorium teeb kindlaks haiguse põhjustaja ja selgitab kuidas selle vastu võidelda. See on võimaldanud mitmed haigused, mis varem olid preminentsed, kas täiesti elimineerida või harva esinevaiks muuta.

Võitlus nakkushaiguste vastu on väga komplitseeritud selle tõttu, et paljud bakterid muutuvad resistentseiks kasutatava antibiootiku vastu ja tuleb leida uus ravim. Teised bakteerid, mis seni on olnud või peetud kahjutuiks on kujunenud uute haiguste põhjustajaiks. Avastatakse ka uusi, varem tundmatuid baktereid, nagu leegionääride haigust põhjustav bakter.

Teine ala, millega tegeleb bakterioloogia laboratoorium on mükoloogia või parasiitlike seente poolt põhjustatud haigused. Kanada on immigratsiooni maa ja kanadlased armastavad reisida ning külastada eksootilisi maid. Selle tõttu laboratooriumil tuleb sageli tegeleda eksootiliste bakterite, funguste ja parasiitidega, mis tavaliselt sellel maal ei esine.

Laboratoorselt võideldes bakterite, funguste ja parasiitide vastu on esimeseks ülesandeks haiguse põhjustaja avastamine, teiseks tema laboratoorne kasvatamine ja kolmandaks teda kahjutuks tegeva antibiootiku valmistamine. Lühidalt öeldes, bakterioloogia või mikrobioloogia laboratooriumid on suurel määral samad kui detektiivi või politsei asutused. Sissetungija tuleb avastada ja kahjutuks teha enne kui ta inimese suurimat vara, tervist on suutnud kahjustada. Õigeaegne alarm aitab sellele tunduvalt kaasa.

LEINATEATEID

Edgar Muttikas suri Stokholmis

Stokholmis suri 26. novembril õigusteadlane Edgar Muttikas, iseseisvusaegne tuntud Tallinna notar ja vabatahtlik soomusronglane Vabadussõjas.

Ta oli sündinud 13. juulil 1901. Töötas enne pensioneerimist värvisuurettevõtte Alfort & Cronholmi peakontoris.

Edgar Muttikas haigestus eelmisel päeval ootamatult ja toimetati haiglasse, kus ta olukord järgmisel päeval kiiresti halvenes.

OOTAMATULT LAHKUNUD ARMAST EMA, VANAEMA JA VANAVANAEMA

JUULI REINING'IT

sündinud 6. septembril 1877 Läänemaal
surnud 18. novembril 1978 Pärnus

ja

OOTAMATULT LAHKUNUD ARMAST ÕDE JA TÄDI

LINDA REINING'IT

sündinud 12. novembril 1908 Tallinnas
surnud 9. novembril 1978 Pärnus

leinavad sügavas kurbuses

poeg ja vend OSKAR abikaasaga Kanadas
poeg ja vend EDUARD perekonnaga Rootsis
poeg ja vend RICHARD perekonnaga Pärnu-Jaagupis

Meie keskelt lahkus

ANNA LAIGNA

Mälestab leinas

VANGOUVERI PENSIONÄRIDE ÜHING

Avaldame südamlikku kaastunnet armsale perekonnasõbrale ARMI SANDER'ile tema ema,

PR. LAIGNA

surma puhul

Perekond PÜTSEP
MARIE NEUMANN

Kallis

LEO FRANK RUDZINSKI

mälestavad

MADLI ja ALFRED KONSEN

Armast sõpra

ELMAR POST'I

mälestavad leinas

BENITA VOMM
ANTS VOMM
MAI JÄRVE lastega

KIRIKLIKKE TEATEID

EESTI EV. LUTERI USU PEETRI KOGUDUS
817 Mt. Pleasant Rd.,
Toronto M4P 2L1
Kiriku telefon 483-5847
Õp. Oskar Puhm
84 Dinnick Cres., Toronto M4N 1L8
telefon 483-4103

Kolmas KRISTUSE TULEMISE PÜHA JUMALATEENISTUS pühapäeval, 17. detsembril kell 11 hommikul. Esinevad noored jõulumuusikaga.

Piiblitund kell 10 hommikul.

KOGUDUSE JÕULUPUU pühapäeval, 17. detsembril kell 4 p.l. Kava pühapäevakoolilt ja leerieelseilt.

JÕULUÕHTU JUMALATEENISTUSED. Esimene teenistus pühapäeval, 24. detsembril kell 1 p.l. Laulab pühapäevakooli koor Margit Viia juhatusel. Laulusolist Evi Valge. Viiulisolist Marja-Leena Roos. Harpsikordil Heidi Klamas. Teine teenistus kell 3 p.l. Laulusolist Rosemarie Lindau. Viiulisolist Marja-Leena Roos. Kolmas teenistus kell 5 p.l. Laulab Noortekoor Lootus Rosemarie Lindau juhatusel. Kõigil kolmel jumalateenistusel mängib instrumentaal-ansambel Inga Korjuse juhatusel. Teenib õpetaja O. Puhm.

ÕPETAJA KÕNETUNNID teisipäeviti ja neljapäeviti kl. 6—8 õhtul.

TORONTO EESTI EVANGEELNE KOGUDUS
Stone Church,
45 Davenport Rd.
Jutlustaja H. Söderholm
177 Plantyre Ave.,
Scarboro, Ontario M1N 2R6
tel. 691-3184

Laupäeval, 16. dets. kell 7 õ. PIIBLITUND. Kõneleb H. Söderholm.

Pühapäeval, 17. dets. kell 3 p.l. PÜHAPÄEVAKOOLI JÕULUKOOSOLEK kiriku kõrval majas. Laste ja noorte laulud ja deklamatsioonid. Kõneleb Toomas Rüdmik.

Uus jõulusisuline heliplaat

Toronto baptisti koguduse kirjanduslauale möödunud nädalal ilmunud stereo heliplaat „Sind tulen kiitma" on eranditult jõulusisuline. Heliplaat, mis on raadiosaate „Vabaduse Kuulutus" arvult kaheteistkümnes sellelaadiline väljaanne, töötab anda tõhusat lisa meie senistele jõuluplaatidele. „Sind tulen kiitma" vanu-tuntud ja uuemaid jõululaule esitavad baptisti koguduse noortekoor Aime Hanslepa juhatusel ja vokaalsolistid bariton Peeter Hanslep ning sopran Marika Krabi ja instrumentalistid Ch. Kipper, R. Luup, P. Väljas ning Ch. Lindström. Eesti autoreist on heliplaadil esindatud M. Miido ja K. Raid seadjana. Heliülesvõte on H. Eistratilt, voldiku kiri I. Raidilt ning foto I. Lillevarsilt. Heliplaati, mis on sobiv jõulukink, on võimalik saada „Meie Elu" talitusest, 958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6. Heliplaadi hind a. $7.00.

Armsa

ISA

mälestuseks tema esimesel surma aastapäeval

Sa elad meile
mälestuste kullas.

EEVI

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS
883 Broadview Ave.
Jutl. Kaljo Raid.
10 Lamport Ave., Apt. 307
Toronto 5, Ont.
M4W 1S6
Tel. 961-8391

„VABADUSE KUULUTUS" RAADIOSAATED IGAL PÜHAPÄEVAL
kl. 3 p.l. WHLD 1270 kc.

Pühapäeval, 17. dets. kell 10.15 hommikul PÜHAPÄEVAKOOL. Kell 11 KOLMANDA ADVENTPÜHA JUMALATEENISTUS. Tunnistavad piiblikooli õpilased. Naistrio.

Kell 5 õ. PÜHAPÄEVAKOOLI JÕULUPUU. Noortekoor, kinkepakid.

Hamiltonis pühapäeval, 17.. dets. kell 2 p.l. JÕULUJUMALATEENISTUS YMCA saalis. K. Raid, solist.

Pühapäeval, 24. dets. kell 11 hommikul JUMALATEENISTUS. Kõneleb V. Krabi, naiskoor.

Kell 5 õhtul JÕULULAUPÄEVA JUMALATEENISTUS KÜÜNLAVALGEL. Kõneleb K. Raid, noortekoor ja „Calgary trio".

Esmaspäeval, 25. dets. kell 11 hom. JÕULUPÜHA JUMALATEENISTUS. K. Raid, segakoor. Kell 6 õ. JÕULULAULUDE ÕHTU KÜÜNLAVALGEL. Koorid, solist P. Hanslep. Kõneleb E. Toompuu.

TORONTO EESTI EV. LUT. USU KOLMAINU KOGUDUS
Kirik: 619 Sherbourne St., Toronto.
Tel.: 698-7977 või 766-7853

Sherbourne allmaaraudteejaam on kiriku kõrval.

Õp. O. Gnadenteich
112 Fallingbrook Rd., Scarborough.

JUMALATEENISTUS ja JÕULUPUU on pühapäeval, 17. dets. kell 3 p.l. Jumalateenistusele järgneb kohvilaud ettekannetega, kohvilauas jõuluvorsti serveerimisega ja kinkepakkide jagamisega jõuluvanalt.

JÕULUÕHTU JUMALATEENISTUS on 24. dets. kell 4 p.l.

Vana-Aasta õhtu JUMALATEENISTUS armulauaga on 31. dets. kell 4 p.l.

ÕPETAJA KÕNETUNNID on iga kuu teisel esmaspäeval kella 6—8-ni kiriku kantseleis, telefon 921-9417.

EESTI VABAKOGUDUS TORONTOS
20 Thorncliffe Ave. Tel. 463-6223.
Jutlustaja E. Saraoja
Kirik: 562 Jones Ave. Tel. 461-2077.

Pühapäeval, 17. dets. kell 11 hommikul JUMALATEENISTUS. Kõnelevad H. Sepp ja jutl. E. Saraoja. Laulab segakoor.

TÖÖPAKKUMISED

Vajatakse

LAPSEHOIDJAT

Mississaugasse imiku juurde. Soovikorral võimalik ka majas elamine. Helistada pärast kella 7 õ.
tel. 275-2211.

TORONTO EESTI AP.-ÕIGEUSU KOGUDUS
Praost E. Lepik. Tel. 1-519-941-4389
RR 5, Orangeville, Ontario

Pühapäeval, 17. dets. kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS Peetri kirikus. Teenib ja jutlustab preester E. Lepik. Laulab koguduse laulukoor G. Raagi juhatusel. Laululehed.

JÕULUJUMALATEENISTUS toimub pühapäeval, 24. dets. kell 11 hom. Peetri kirikus. Teenib ja jutlustab preester E. Lepik. Laulab koguduse laulukoor G. Raagi juhatusel. Solist pr. Erika Solom. Orelil prl. Inga-Pia Korjus. Laululehed.

EELK TORONTO VANA-ANDRESE KOGUDUS
Vana-Andrese kirik Carltoni ja Jarvise nurgal.
Õp. Andres Taul
17 Frank Cres., Toronto M6G 3K6
Tel. 656-5248, kirikus: 923-5172

Laupäeval, 16. dets. kell 5 p.l. KOGUDUSE JA PÜHAPÄEVAKOOLI LASTE JÕULUPUU. Kohvilaud, jõuluvana ja laste ettekanded.

Pühapäeval, 17. dets. KOLMAS KRISTUSE TULEMISPÜHA JUMALATEENISTUS kell 11 enne lõunat.

Pühapäeval, 24. dets. JÕULUÕHTU JUMALATEENISTUS kell 4 p.l. Laulab koguduse segakoor. Solist Tamara Norheim.

Esimesel jõulupühal, 25. dets. JUMALATEENISTUS kell 12 päeval.

ÕPETAJA KÕNETUNNID teisipäeval ja neljapäeval kl. 6—8 õ. kiriku käärkambris.

TORONTO EELK JAKOBI KOGUDUS
Kirik: Redeemer Lut. Kirik, Bloor & Indian Rd.
Õp. T. Nõmmik
501 Davisville Ave., Toronto M4S 1J2
Tel.: 483-2478

Pühapäeval, 17. dets. kell 5 p.l. KOLMANDA KRISTUSE TULEMISPÜHA JUMALATEENISTUS ja PÜHAPÄEVAKOOL. Laulab Toronto Pensionäride Klubi koor Leida Pilt'i juhatusel. Järgneb koguduse jõulupuu pühapäevakooli ja naisringi kaastegevusel.

Õpetaja kõnetunnid teisipäeviti kl. 6—7.30 õ. kodus, muul ajal vastavalt kokkuleppele.

Eesti arst valvekorras

16. ja 17. detsembril
dr. M. Leesment 481-6834
23., 24. ja 25. detsembril
dr. J. Marley 921-7777
30. ja 31. detsembril
dr. T. Kuutan 751-6141
1. jaanuaril 1979
dr. T. Sauks 461-0912

JURISTID

ENN ALFRED
ADVOKAAT — NOTAR
Toronto Dominion Centre
P.O. Box 326, Room 1912
Royal Trust Tower
Toronto, M5K 1K7
King—Bay
Telefon: 869-1777
24-tundi telefonivalve

OPTIKUD

J. RATAS
Optika- ja Kellasepaäri
247 Danforth Ave. Toronto
Telefon 465-6251
PRILLID
parimas kvaliteedis nagu Christian Dior, Rodenstock, Zeiss jne.
Soft contact-lenses.
KELLAD
Omega, Tissot, Bulova, Accutron

MITMESUGUST

KAASMAALASED!
Puhastan keemiliselt (steamcleaning) teie diivanid ja toolid, vaibad, lahtised, seinast-seina ja treppidel, teie omas kodus. Helistada õhtuti
ERIK LOKBIK tel. 447-9834

Murray E. Newbigging
MATUSEMAJA
Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad.
M. Wayne Hamilton
Funeral Direktor
733 Mount Pleasant Rd.
Helistada tel. 489-8811 ☎ 489-8002
(lõunapool Eglintoni)

„Meie Elu" üksiknumbrid on müügil:

TORONTO

POKO'S MEAT PRODUCTS ARIDES:	376 College St.
	319 Danforth Ave.
	767 Mt. Pleasant Rd.
Rooneeme pagariäris	484 Queen St. W.
Balint Book Store	246 Spadina Ave.
„Meie Elu" talituses	958 Broadview Ave.
Broadview Delicatessen	141 Danforth Ave.

THUNDER BAY

Finnish Book Store	168 St. Algoma St.

SUDBURY

Wolfe's Bookstore	133—135 Durham St. E.

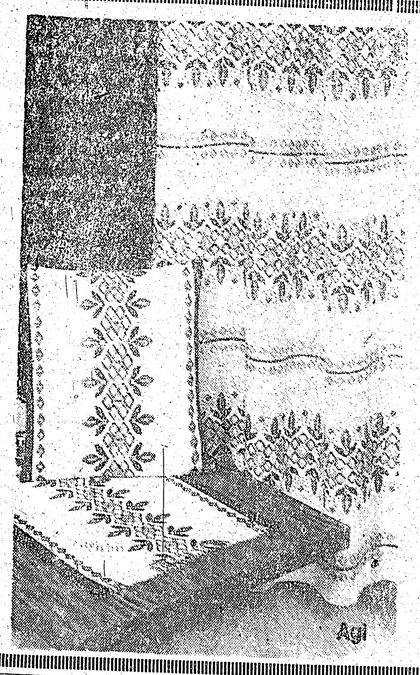

SOBIVAID JÕULUKINKE

KODUKAUNISTAMISE ESEMED

Moodsates värvikombinatsioonides ja mustrites.

☆ SOHVAPADJA KATTED
☆ LINIKUD
☆ LAUDLINAD

Käsitsi kootud — kergesti pestavad — dralon.

Sobivad kinkeesemed iga sündmuse puhul —

Saadaval
„MEIE ELU" Talituses,
Eesti Majas, 958 Broadview Ave.,
Toronto, Ont. M4K 2R6

EESTI AJAKIRJANDUSE „GRAND OLD MAN"

Voldemar Kures 85 aastane

Eesti ajakirjanduse „grand old man" Voldemar Kures sai 5. detsembril 85 aastaseks. Sel puhul vestles temaga Karin Saarsen.

Vana on kaunis ebasobiv sõna usuteldava kohta tõsi küll, ta on kõhnemaks ja veelgi vaiksemaks jäänud kui mõni aasta tagasi. Ent sammud lumisel rajal on veel reipad, mälu täpne ja vaim värske. „Eriti hommikupoolel," ütleb Voldemar Kures muiates ja lisab: „Eks seda vanust ole küll. Kui sündisin käis buuri-sõda Lõuna-Aafrikas ja Venemaad valitses tsaar Aleksander III.

Meie vanimaid sulemehi võõrsil võib tänavu tagasi vaadata 68 aastat kestnud ajakirjanduslikule tegevusele. See on teda kandnud läbi sõdade, revolutsioonide, vanglate (saksa okupatsiooni ajal) maapakku, esiti Soome ja siis Rootsi. Lisanduvad matkad USA-sse ja Kanadasse. Ning kogu aeg töötab juubilar väsimatu energiaga omal alal edasi.

Voldemar Kures sündis Tartus, vana kalendri järgi 24. novembril. Isa töötas ärimehe Beznossovi juures, keda Oskar Luts ühes oma raamatus on jäädvustanud Nosovina. Emapoolne vanaema oli soomlanna. Nii õppis Voldemar juba poisikesena hõimukeele selgeks. Küsimusele, millise eesti lehe korrespondent ta praegu on, saame vastuseks, et lehti on mitu: New Yorgis ilmuv „Vaba Eesti Sõna", „Meie Elu" Torontos ja Rootsi Eestlaste Esinduse perioodiline väljaanne „Kontakt".

— Peale selle töö korraldan oma memuaare. Olen oma mälestusi kirja pannud 1926-ndast aastast peale. Neid on praegu terve suur riiulitäis, ütleb usuteldav osutades kaustade ridadele oma töötoa riiulil.

Küsimusele, millal algas juubilari ajakirjanduslik tegevus, kuuleme, et see oli 1910. „Postimehe" juures, millele ta juba 15-aastasena saatis sõnumeid. Rea eest maksti pool kopikat ja esimene honorar oli kokku kolm rubla viisteist kopikat, see oli tollal suur raha.

— Ja milliste, nüüd juba ajaloolisteks isiksustega puutusite kokku omal ajal „Postimehe" toimetuses? Peatoimetajaks oli Jaan Tõnisson, tuntud ajakirjanik ja Lõuna-Eesti poliitiline juht, siis Anton Jürgenstein, tema abiline ja ka juhtkirjanik, „Sädeme" toimetaja Karl-August Hindrey, kuulus karikaturist, följetonist ja teatriarvustaja, Hans Rebane, pärastine diplomaat, siis meie esimene majandusteaduse doktor Johanna Sild, hiljem proua Rebane, siis Jakob Ilves, juba algusest peale Tõnissoni kaastööline „poliitika ringvaatuse" autor ja mitmeid teisi.

Oma tööst ja tegevusest Esimese Maailmasõja ajal jutustab Voldemar Kures, et teda kui üksikut poega mobiliseeriti alles 1916 Peterhofi lipnikute kooli lõpetas ta siis, kui tsaar Nikolai II revolutsiooni keerises juba oli troonilt lahkuma sunnitud. Nägin ka kuidas veebruaris 1917 puhkes vene revolutsioon. Kindral Habanov oli veel Peterburgis kindralkuberner, aga trammid seisid linnas.

Tulin just tagasi kolmepäevaselt puhkuselt ja pidin jalgsi kasarmusse minema — ma pidin olema hommikul kohal, aga jõudsin sinna alles hilja õhtul. Nägin Suvorovi prospektil kindralstaabi maja ees esimest korda veoautot punaste lippudega, millest tegin järelduse, et revolutsioon on alanud.

Eesti Vabadussõja ajal, mis ju algas 60 aastat tagasi, oli noor sulemees Kures kogu aeg sõjakirjasaatja kindral Laidoneri eriloal. Kehtiva seaduse põhjal ei tohtinud väekohustuslikud seda ametit pidada. Kures oli lipnikuna Teises jalaväe rügemendis, aga tema suhtes tehti erand. Olin kogu aja Vabadussõjas kaasas, peamiselt Kolmandal soomusrongil Oskar Luiga juures, kes oli minu koolivend. Sama soomusrongi ülema abi oli minu teine koolivend, Peeter Asmus.

— Ja milliste ajalehtede juures töötasite iseseisvuse ajal?

— Kõigepealt „Postimehe" juures, siis „Päevalehes", pikemat aega, järgnevalt lühikest aega „Kaja" juures, edasi „Vabas Maas". Kui tuli Pätsi valitsuse aeg ja asutati Propaganda Talitus, siis peaminister Kaarel Eenpalu kutsus mind informatsiooni-büroosse, kus ma töötasin kuni meie iseseisvuse lõpuni.

— Jutustage midagi oma intervjuudest ülemjuhataja kindral Laidoneriga.

— Temaga oli väga hea usutlust teha, sest ta rääkis väga selgelt. Formuleeris hästi kõike, mida ütelda soovis. Ja kui usutlus oli lõppenud, siis ütles ta, „noh, nüüd räägime siis asjadest, mis lehte ei pruugi tulla! Ja nii on ta mulle palju huvitavat rääkinud, mida olen oma päevaraamatusse kirjutanud.

— Olite ka ajakirjanikuna Moskvas ülemjuhataja ametliku külaskäigu ajal, detsembris 1939 pärast baaside lepingu sõlmimist sama aasta septembris — on Teil sellest mingi eriliselt põnev mälestus?

— Põnevus oli juba see, et meie üheksa tundi olime Kremlis koos Staliniga. See oli erakordne juhus — ma arvan, et ei ole ühtki ajakirjanikku maailmas, kes nii kaua on Staliniga koos viibinud ja tema kõnesid ja jutustusi kuulanud.

Kindlasti on detsembrikuu juubilaril veel teisigi läbielamusi, mida teistel reporteritel maailmas ammugi pole. Jääme põnevusega ootama memuaaride ilmumist ning koos õnnitlustega kolleegidelt ja lugejatelt mitmel mandril soovime head tööindu.

Karin Saarsen (EPL)

Muudatused Kanada töötaoleku kindlustuse seaduses

Praegused töötaoleku kindlustuse eeskirjad lasevad osal töövõtjail töötada väga vähe tunde nädalas ja annavad kindlustustasu saamise õiguse isikuile kes ei soovi pidevat töölolekut. Sageli on ilmnenud, et kõrgemapalgalised tarvitsevad töötada vaid lühikest aega nädalalõppudel ja osalise tööajaga. Samal ajal madalapalgalised peavad töötama enam tunde ja kauem aega, et kuuluda plaani alla. Et kõrvaldada neid puudusi, muutis valitsus plaani põhimäärusi.

Valeandmete andmise eest määratava trahvi alammäär seniselt $25-lt tõsteti $200-le.

Isikud kes said töötaoleku kindlustust möödunud aastal, vajavad 20 nädalat töölolekut senise 10—14 nädala asemel.

Kui keegi pole viimase 2 aasta jooksul töötanud või on uustulnuk tööturul, vajab ta samuti 20 nädalat töölolekut töötaoleku kindlustustasu saamiseks.

Tunni- või kindlapalgalised peavad töötama vähemalt 20 tundi nädalas, enne kui nad selle kindlustuse kaitse alla kuuluvad.

Komisjonitasu saajad ja tükitööliseд peavad teenima vähemalt 1/3 töötaoleku kindlustuse aastasest ülemmäärast. Käesoleval aastal oli see 1/5 s.o. $48.—.

Kindlustussummat vähendatakse senise 66 2/3% asemel 60%-le. Samuti muudab seadus senist kõrgepalgaliste töötaoleku kindlustuse saamise tasu. Kui nende netto-teenistus ületab 1½ korda töötaoleku summa aastase ülemmäära, tuleb neil tagasi maksta 1/3 saadud summast.

H. K.

On avatud

EESTI NÕUANDEV BÜROO

kus antakse nõu parimate ekspertide kaasabil kõigis eluprobleemides, minimaalse tasu eest. Usaldatavus garanteeritud.

Vastuvõtt kokkuleppel, tel. 278-3529, kella 9.00—11.00 hom.

AINO LÄÄNEMETS

KUHU MINNA?

☆ **Laup., 9.—16. dets. Peeter Kaups'i maalide näitus Baptisti kiriku ruumes.**

☆ **Pühap., 10. dets. Täienduskooli Jõulupuu Eesti Majas algusega kl. 2 p.l.**

☆ **Laup., 16. dets. Lasteaia jõulupuu Eesti Majas algusega kl. 10 h.**

☆ **Reedel, 22. dets. Akadeemilise Koud Jõulupuu Tartu College'is algusega kl. 8 õ.**

☆ **Esmasp., 25. dets. Baptisti koguduse Jõululaulude õhtu küünlavalgel algusega kl. 6 õ.**

☆ **Pühap., 31. dets. uue-aasta vastuvõtu ballid. Toronto Eesti Majas, Toronto Eesti Seltsi ball „El Caribe" Banquet Hall'is, (1820 Dundas Str. E. ja Hwy 427 Mississauga, algusega kl. 8 õ., Hamiltoni Eesti Seltsi ball Burlingtoni Holiday Inn'is (Queen Elizabeth ja Guelph Line) algusega kl. 7 õ.**

Teri ja tungalteri

Paljudel võlglastel pole aimugi, kui suure teene nad oma võlausaldajaile teevad sellega, et nad nendest eemale hoiduvad.

☆

Vanu kirikuid võib tunda kaugelt ära nende kõrgete kellatornide järele. Uued on ehitatud nii omapärases stiilis, et neid ainult selle tõttu muist hooneist eraldada saab, et nende ees suured „BINGO" sildid on välja pandud.

☆

Bensiinihindade tõus on tekitanud palju tuska, kuid ometi on sellel ka üks hea külg. Eks ole nüüd palju vähem piinlik osta üks gallon bensiini krediitkaardiga.

Noppinud PEDESTRI JAAN

NALJAD

Kohtunik tunnistajalt laimamisprotsessis:

„Palun korrake täpselt kahe poole sõnavahetus."

Tunnistaja: „Täpselt ei mäleta, kuid kindel on, et mõlemad sarjasid teineteist õigete nimetustega."

☆

Noor filmitäheke praalib:

„Mu viimasel etendusel oli kohutav aplaus jooksval stseenil."

„Kus see etendus toimus?"

„Alaskas."

„Pole mingi ime," salvab kolleeg. „Seal plaksutavad inimesed käsi külma pärast."

☆

„Kuidas õhtusöök maitses?" küsib kõrtsmik külaliselt.

„Oleks maitsenud hästi kui supp oleks olnud sama soe kui valge vein ja vein sama vana kui praekana ning kana sama rammus kui teie ettekandja."

☆

Kerjus astub einetava härra laua juurde:

„Härra, ma pole 3 päeva söönud."

Söömine kestab pilku tõstmata.

„3 päeva ma pole midagi saanud süüa."

Kahvel peatub ja härra lausub pahaselt:

„Imelik, kuidas mõni ei söö ise ega lase teistel ka süüa."

Nihitsa veste

SÕJAKAD NAISED

Ühel talviselt ilusal suvisel päeval, mil olin kõige koledamas kirjutamisihas, kärgatas mu kodukomissar Kurnäu köögist:

„Vanamees! Leib on otsas."

„Võta otsast maha!" soovitasin kõige sõbralikumal kombel.

„Lõpeta oma suulised ja kirjalikud vaimuvaesused ja keri imesiva pagari juurde!" esitati nagu ultimaatum.

Mul kukkus sulepea käest. Vastuhakkamine oleks kutsunud esile kodusõja nagu seda näidanud varemad kogemused. Ei jäänud muud teed üle kui võtta jalad selga ja minna.

„Too pesupulbrit, mu retsept arsti juurest, tolmumantel keemilisest puhastusest, vii mu pass pikendada, osta moeajakiri, küünelakki ja pool naela tomateid. Ja passi peale, et sa jälle kõrtsi ei lähe!' 'anti uusi ukaase koos keeldudega.

Pagariäri oli puupüsti lihtsat publikumi täis. Osa ootas kannatlikult sabas, teine osa trügis viisakusreeglite jämeda rikkumisega leti ette just nagu olnuks kallid kaaskodanikud klaasesemed. Ootasin sabas. Mu seljataga trügis keskealine raskekaallane oma naiselike relvadega nagu priske põrsapaariga mu labaluudele, mis ei kutsunud esile vastumeelseid tundmusi õrnema soo vastu.

Olles pääsenud pärast pikka ootamist leti ette, hõikas hea ivaga toidetud daam üle mu õla:

„Nüüd tulen mina. Mul on väga kiire."

Lasin ta endast mööda. Väga kiire ei paistnud tal olevat. Paitas maiaste silmadega saiakesi, tordilõike, puuviljakooke ja muid pagaritooteid. Ostis endale ka maailmatu padajänni kokku nagu olnuks tal ees pikem ringreis läbi nälgiva Venemaa. Paar naist trügis veel ette just nagu käiksid meesterahvad pagariäris ainult kella vaatamas. Ei hakanud nendega jagelema. Juba mu õnnis vanaisa — rahu tema põrmule — soovitas mitte alustada tugevamaga riiunorimist.

Kui sain kätte oma rukkileiva, seisis minust ette trüginud daam pagaripoe ees, mugis suure suuga tordilõiku ning ajas teise omasuguse patareiga tähtsat juttu. Nüüd näis olevat aega küllalt, sest saak oli sangarlikult kätte võideldud.

Täitnud linnas oma kodukomissari korraldused, mis võtsid aega mõne minuti ülé tunni, käisin ka tuttavas kõrtsis, mis kalliste kaasmaalaste kurjade keelte või inimliku loogika järgi mu teiseks elukohaks. Kui tulin oma pampudega kõrtsist välja, vestlesid vanad tuttavad ardennid samas paigas ja vuhmisid kooke nagu Vaarao lehmad Niiluse jõe ääres. Näis, nägu olnuks nende pakkjalakesed ajanud vahepeal juured asfaldisse.

Minus ärkas kättemaksu kuradikene. Läkin kõrtsi tagasi ja laenasin paar tooli. Astusin jutlevate daamide juurde, kummardasin üliviisakalt nagu idapoliitik Kremlis ning ütlesin:

„Daamidel ehk pikast seismisest jalakesed väsinud. Kas tohiksin armulistele prouadele ehk istet pakkuda?"

Ma poleks pidanud seda tegema. Üks daamidest lasi kuuldavale elajaliku röögatuse ning katsus mind äsada vihmavarjuga. Pareerisin hirmsa hoobi toolikorjuga. Sirm läks pooleks. Teine tahtis oma pakkjalakesega rihtida mulle vastu igasuguseid ausaid võistlusreegleid allapoole vööd. Keerasin tooli risti ette. Sõjakas naisterahvas sai paraja obaduse vastu säärekonti oma süü läbi. See võttis laulu lahti. Kasutasin seda aietamisaega võidurikkaks taganemiseks, et otsida tormivarju kõrtsis. Üks daamikingakene, suuruselt nagu Rotermanni leib, lendas mulle ristluudesse. Saatsin selle lendpostiga üle plangu ojasse. Teisel lendaval jalavarjul oli liiga kõrge lendjoon — maandus vastutuleva karvase kaaskodaniku täishabemes nagu jahilennuk dzhunglis. Habemik andis vist daamile paar tulist vastu silmnägu, sest kostus nagu sai taigna kloppimist ja hädakisa. Habemesse eksinud king lennutati ojasse, kus ta võttis nagu väikeriigi sõjalaevastiku lipulaev kursi suure mere suunas.

Mis edasi juhtus, sellest ei taha hästi rääkida. Kodus ootas paras saun Kurnäu käest, sest tarvitasin pärast võidukat lahingut vägijooke ning unustasin oma natad kõrtsi, kust need ilmselt virutati.

Kogu see pahanduse põhjustajaks oli õrnem sugu. Nietschel oli õigus, kui ta kirjutas: „Kui sa lähed naise juurde, siis ära unusta piitsa kaasa võtmast..."

JOHN E. SOOSAAR, C.A.
Chartered Accountant
Suite 600, 55 University Ave., Toronto, Ontario, M5J 2H7
Tel. 862-7115

S & G TIRE SERVICE
459 Roncesvalles Ave. Tel. 534-6602, 534-9989
LUMEKUMMID
ESINDAME: Uniroyal, Vredestein, Michelin, Goodrich'i „radial-ply" autokumme. Kõik suurused. Tarvitatud autokummid. — Autokummide parandamine.
Elektrooniline rataste balansseerimine. Kõigilt uutelt kummidelt hinnaalandus.
Müüme kõiki uusi ja pruugitud rattaid.
HINNAD ERITI ODAVAD JA TÖÖ EEST VASTUTUS
Töötame esmaspäevast reedeni kella 8.30—6.00 ja laupäeviti kella 8.30—1.00.
S. MALMSTRÖM & SON

JÕULUD LÄHENEVAD KIIRESTI
Tellige varakult suitsusinki, -kalkunit jõululauale.
Verivorstid ja valged tanguvorstid.
Helistage 425-0450
Meil on suures valikus soome j.m. skandinaavia toiduaineid ja delikatesse
Ärl avatud detsembris: esmasp.—neljap. 8—6, reedel 8—8, laup. 8—4
Ärl avatud jõulunädalal igal õhtul 9-ni, laup. 8—2
VIKING FOODS & IMPORTS
133 Laird Dr. Toronto, M4S 3V5 — Telefon 425-0450

TEADAANNE
TORONTO EESTI ÜHISPANK
on jõulupühade perioodil asjaajamiseks suletud järgnevatel päevadel:
Laupäeval, 23. dets.
Pühapäeval, 24. dets.
Esmaspäeval, 25. dets. ja
Teisipäeval, 26. detsembril 1978
Uueaasta puhul on pank suletud järgmiselt:
Laupäeval, 30. dets. 1978
Pühapäeval, 31. jaan. 1978 ja
Esmaspäeval, 1. jaanuaril 1979
Juhatus
Eesti Majas, 958 Broadview Avenue, Toronto,
Tel.: 465-4650 — 465-4659

CREST MOTORS CUSTOM SERVICE
Parandused kõikidele auto liikidele
Tel. 485-5537 253 Merton Str.
Lätlane omanik.

FINN HOME BAKERY & DELICATESSEN
281 DANFORTH AVE. — Tel. 463-3331

Meil on saadaval:
Soome rukkileivad, piparkoogid, lihapirukad, kardemonisaiad, jõulutordid, ploomikoogid, soolalõhe ja palju muud.
Räägitakse ka eesti keelt.
Andke jõulutellimised varakult, kuid hiljemalt 18. dets.
Ärl avatud pühade nädalal: esmasp., teisip., kolmap. 9—6, neljap., reedel 9—8, laup. 9—6